

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

รายงานการวิจัย

เรื่อง การสังเคราะห์งานวิจัยวิธีการเรียนวิธีการสอน รูปแบบการเรียนการสอน
ที่ส่งผลต่อกระบวนการเรียนรู้ที่ยั่งยืนของเด็กไทย
วิชาภาษาไทย ระดับประถมศึกษา

แก้วตา คณะวรรณ
สุชาดา กรเพชรปानी

เมษายน 2542

คำนำ

งานวิจัยชิ้นนี้เกิดจากการเห็นการณ์ไกลและความรับผิดชอบต่อภาระหน้าที่ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ที่มองเห็นสภาพการเปลี่ยนแปลงทั้งของสังคมไทยและสังคมโลก จำเป็นต้องปรับเปลี่ยนการศึกษาโดยเฉพาะวิธีการเรียนวิธีการสอน เพื่อเตรียมเด็กให้สามารถมีชีวิตที่เป็นสุขตาม วัตถุประสงค์ในโลกอนาคต จึงเริ่มกระบวนการปฏิรูปการศึกษาอีกครั้ง ในฐานะประชาชนคนหนึ่ง ขอขอบคุณและชื่นชมการทำงานของกรมวิชาการ

ผู้วิจัยขอขอบคุณกรมวิชาการ ที่ให้โอกาสและทุนทำวิจัยในลักษณะการสังเคราะห์ผลงานวิจัย ต่างๆ เป็นการเพิ่มพูนประสบการณ์วิจัยให้แก่ผู้ทำวิจัย

ท้ายนี้ ขอขอบคุณ ขอแสดงความชื่นชม และขอให้กำลังใจนักวิจัยทางการศึกษาทั้งหลาย โดยเฉพาะผู้วิจัยงานที่นำมาสังเคราะห์ครั้งนี้ ช่วยกันศึกษาค้นหาต่อไป เพื่อพัฒนาการศึกษาไทย

แก้วตา คณะวรรณ

สุชาดา กรเพชรปาณี

19 เมษายน 2542

ชื่องานวิจัย การสังเคราะห์งานวิจัยวิธีการเรียนวิธีการสอนรูปแบบการเรียนการสอน ที่ส่งผลต่อ
กระบวนการเรียนรู้ที่ยั่งยืนของเด็กไทย วิชาภาษาไทย ระดับประถมศึกษา

ชื่อผู้วิจัย นางแก้วตา คณะวรรณ
นางสาวสุชาดา กรเพชรปาดิ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ทำการสังเคราะห์งานวิจัยวิธีการเรียนการสอนและรูปแบบการ
เรียนการสอนวิชาภาษาไทย ระดับประถมศึกษา เพื่อค้นหาว่ามีวิธีการเรียนการสอนแบบใดที่สร้าง
ทักษะการเรียนรู้ได้ด้วยตนเองให้กับนักเรียน งานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์เป็นงานที่พิมพ์เผยแพร่ระหว่าง
พ.ศ. 2533 - 2541 งานวิจัยที่ผ่านเกณฑ์ตามแบบการประเมินคุณภาพ จำนวน 170 เรื่อง เป็นงานที่มี
ข้อมูลสถิติที่ครบถ้วนนำมาวิเคราะห์แบบ เมตต้า ได้จำนวน 134 เรื่อง และวิเคราะห์เชิงคุณภาพด้วย
การวิเคราะห์เนื้อหาจำนวน 26 เรื่อง ผลการสังเคราะห์เชิงปริมาณปรากฏว่า วิธีการเรียนซึ่งมี 2 วิธี
นั้น วิธีการเรียนด้วยตนเองมีอิทธิพลต่อผลการเรียนภาษาไทยมากกว่าวิธีการเรียนจากเพื่อน วิธีเรียน
ด้วยตนเองแสดงผลดีต่อการเรียนทักษะภาษาและผลสัมฤทธิ์ วิธีเรียนจากเพื่อนมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนของนักเรียนประถมปลายน้อย วิธีการสอนมี 3 วิธี คือ วิธีสอนแบบใช้สื่อ แบบใช้กิจกรรม
และแบบสื่อประสมกิจกรรม วิธีสอนแบบใช้สื่อเป็นวิธีที่ใช้ทั่วไปในการสอนทั้งประถมต้นและปลาย และ
มีอิทธิพลต่อผลการเรียนระดับปานกลาง รูปแบบการสอนซึ่งเป็นวิธีเฉพาะส่วนใหญ่ใช้กับการเรียนการ
สอนระดับประถมปลาย และมีอิทธิพลต่อผลการเรียนน้อย เมื่อวิเคราะห์ความแปรปรวนพบว่า วิธีการ
เรียน 2 วิธี วิธีการสอน 3 วิธีและรูปแบบการเรียนการสอนมีอิทธิพลต่อการเรียนภาษาไทยไม่แตกต่างกัน
เมื่อเปรียบเทียบกับค่า t ระหว่างนักเรียนประถมต้นและปลาย พบความแตกต่างเพียงอย่างเดียว
คือ นักเรียนประถมปลายแสดงผลสัมฤทธิ์ที่ดีกว่านักเรียนประถมต้น เมื่อสอนด้วยวิธีการสอนแบบใช้
สื่อ การวิเคราะห์เชิงคุณภาพสอดคล้องกับเชิงปริมาณ วิธีการเรียนด้วยตนเองโดยใช้สื่อการเรียนต่าง ๆ
ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นและมีคุณภาพตามเกณฑ์ เมื่อนำไปใช้ นักเรียนจะมีผลการเรียนตามเกณฑ์ 80/80 วิธี
การสอนนั้นครูส่วนใหญ่สอนตามคู่มือครู และใช้หนังสือแบบเรียนของกระทรวงศึกษาธิการ รูปแบบการ
สอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาได้รับการยอมรับและชื่นชมจากครู ผู้บริหาร และผู้ปกครอง ไม่มีงาน
วิจัยที่ฝึกให้นักเรียนมีทักษะการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ความคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ที่ยั่งยืนยังไม่เป็นที่รู้จัก
ในหมู่ครู และนักการศึกษา ถ้าจะเริ่มต้นสอนและฝึกการเรียนรู้ที่ยั่งยืน สามารถเริ่มด้วยการพัฒนาจาก
วิธีการเรียนด้วยตนเอง

Research Title : A Synthesis Study of Researches about Learning Methods, Teaching Methods and Models of Teaching Thai Language that Effect A Sustainable Learning Process in Thai Elementary School Children.

Researchers : Keawta Kanawan
Suchada Kompetanee

ABSTRACT

The purpose of this synthesis study was to investigate the researches about learning methods, teaching methods and models of teaching Thai language in elementary schools whether there were any methods those create a skill of sustainable learning. The researches subjected to be synthesized were those met the criteria of quality assessment. The number was 170; among these only 134 provided with all necessary statistical data were synthesized with Meta-Analysis method. The rest, 26 researches were treated with content analysis. According to the quantitative analysis, it was found that there were two of learning methods, independent learning and peer learning. Independent learning showed great influence on learning language skills and achievement. Peer learning showed some influence on achievement in upper elementary graders. There were three methods of teaching : using instructional media, using activities and combination of the two. Teaching by using instructional media was generally used in upper and lower grades. The method showed average influence on learning outcome. Models of teaching showed some influence on learning outcome. They were used in upper grades. When one - way Analysis of Variance was further used; there was no significant difference among the learning, teaching methods and models of teaching. When learning outcomes of the upper and lower graders were compared by t score, a single difference was found. The upper graders had better achievement than lower graders when they were taught with the method of using instructional media. The qualitative analysis was concurrent with quantitative analysis. An independent study using qualified media constructed by a researcher promoted students achievement to the 80/80 criteria. For teaching methods, most teachers taught with method prescribed in teachers manual issued by Ministry of Education. Model of teaching named Language Experience. was accepted and admired by teachers administrators and parents. There were no researches those trained self - help learning skill. This could be the concept of sustainable learning was yet not known among personnels in education. If the concept was aimed to be executed, the training could be developed from the independent study learning method.

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	๗
บทคัดย่อภาษาไทย	๘
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	๙
สารบัญเรื่อง.....	๙
สารบัญตาราง	๗

บทที่

1	บทนำ	1
	ภูมิหลังและความเป็นมา.....	1
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
	ขอบเขตของการวิจัย	5
	ความสำคัญของการวิจัย	5
	นิยามคำศัพท์เฉพาะ	5
2	งานเขียนและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
	ความสำคัญของภาษาไทย	8
	พัฒนาการทางภาษาของมนุษย์	9
	พัฒนาการที่ต่างกันของเด็กวัยประถมต้นและประถมปลาย	10
	พัฒนาการทางสติปัญญา	11
	พัฒนาการทางสังคม	13
	การสังเคราะห์งานวิจัย	15
	การสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนภาษาไทย	
	ระดับประถม.....	18
	ศักยภาพของเด็กไทย	23
	สังคมเทคโนโลยี.....	24
	การปฏิรูปการศึกษายุคโลกาภิวัตน์	25
	ความสำคัญของการสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาไทย.....	26

3	วิธีดำเนินการวิจัย	27
	การคัดเลือกงานวิจัย	27
	ตัวแปรที่ศึกษา.....	28
	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	29
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	30
	การวิเคราะห์ข้อมูล	30
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	31
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	33
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของงานวิจัย	33
	ผลการสังเคราะห์งานวิจัยเชิงปริมาณ.....	41
	ผลการสังเคราะห์งานวิจัยเชิงคุณภาพ	49
5	สรุปผลการสังเคราะห์และอภิปรายผล	63
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของงานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์.....	65
	ผลการสังเคราะห์งานวิจัยเชิงปริมาณ.....	66
	ผลการสังเคราะห์งานวิจัยเชิงคุณภาพ.....	69
	อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	70
	ข้อเสนอแนะสำหรับโครงการการเรียนรู้ที่ยั่งยืนของเด็กไทย.....	75
	บรรณานุกรม	77
	ภาคผนวก ก รายชื่องานวิจัยที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้	80
	ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	98

สารบัญตาราง

ตารางที่

หน้า

1	จำนวนและร้อยละของงานวิจัยจำแนกตามลักษณะด้านการผลิตและผู้วิจัย.....	34
2	จำนวนและร้อยละของงานวิจัยจำแนกตามลักษณะของการวิจัย.....	36
3	จำนวนและร้อยละของงานวิจัยจำแนกตามเครื่องมือและสถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	39
4	ค่าสถิติพื้นฐานของงานวิจัยจำแนกตามลักษณะของตัวแปรต่อเนื่อง.....	40
5	จำนวนงานวิจัยจำแนกตามประเภทของวิธีการเรียนการสอน และผลการเรียนรู้ด้านต่าง ๆ	41
6	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของขนาดอิทธิพลด้านทักษะการอ่าน จำแนกตามวิธีการเรียนการสอนแบบต่าง ๆ	42
7	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของขนาดอิทธิพลด้านทักษะการอ่าน ระหว่างวิธีการเรียนการสอนแบบต่าง ๆ	42
8	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของขนาดอิทธิพลด้านทักษะการเขียน จำแนกตามวิธีการเรียนการสอนแบบต่าง ๆ	43
9	การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของขนาดอิทธิพลด้านทักษะการเขียน ระหว่างวิธีการเรียนการสอนแบบต่าง ๆ	43
10	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของขนาดอิทธิพลด้านทักษะการฟังและพูด จำแนกตามวิธีการเรียนการสอนแบบต่าง ๆ	44
11	ขนาดอิทธิพลด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจำแนกตามวิธีการเรียนการสอน แบบต่าง ๆ	45
12	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของขนาดอิทธิพลด้านผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนระหว่างวิธีการเรียนการสอนแบบต่าง ๆ	45
13	ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของขนาดอิทธิพลด้านทักษะการอ่าน จำแนกตามวิธีการเรียนการสอน และระดับชั้นเรียน	46
14	ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของขนาดอิทธิพลด้านทักษะการเขียน จำแนกตามวิธีการเรียนการสอน และระดับชั้นเรียน	47
15	ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของขนาดอิทธิพลด้านทักษะการฟัง - พูด จำแนกตามวิธีการเรียนการสอน และระดับชั้นเรียน.....	47

16	ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของขนาดอิทธิพลด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจำแนกตามวิธีการเรียนการสอน และระดับชั้นเรียน.....	48
17	สรุปอันดับของค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพลของวิธีการเรียนการสอนภาษาไทยของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้นและประถมศึกษาตอนปลาย.....	49
18	จำนวนงานวิจัยสำรวจแบ่งประเภทตามเนื้อหาที่ศึกษา.....	50

บทที่ 1

ความนำ

ภูมิหลังและความเป็นมา

ความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของมนุษย์ส่งผลให้ประเทศต่าง ๆ ในโลกกลายเป็นหมู่บ้านโลก ทุกประเทศในโลกไม่อาจดำรงอยู่ได้ตามลำพัง แม้ปรารถนาจะแยกตัวออกไม่เกี่ยวข้องกับประเทศอื่น ก็ไม่สามารถหลบหนีผลกระทบที่เกิดจากกระแสการเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันทั่วโลก ความรู้ใหม่ ๆ ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี นอกจากจะย่อส่วนให้โลกกลายเป็นชุมชนหมู่บ้านโลกแล้ว ยังทำให้เกิดการรู้จักและรับรู้วัฒนธรรมที่แตกต่างกันในเวลาอันรวดเร็วมาก สภาพเช่นนี้ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเกือบทุกด้านของมนุษย์ เช่น ด้านความเป็นอยู่ ด้านเศรษฐกิจ ด้านการเมือง ด้านจริยธรรมคุณธรรม และแน่นอนว่ามีปัญหาใหม่ ๆ ที่เกิดจากความแตกต่างของวัฒนธรรม โดยเฉพาะส่วนที่เป็นความคิด ค่านิยม และหลักเกณฑ์ทางจริยธรรม

สังคมไทยจึงพลอยพัฒนา มาถึงจุดเปลี่ยนที่มากมายในเวลาเดียวกัน เช่น เปลี่ยนจากสังคมเกษตรกรรม เป็นสังคมกึ่งอุตสาหกรรม จากสภาพที่เคยอยู่ตามวิถีเดิมของไทยอย่างสมถะ เช่นการผลิตในลักษณะพอกินพอใช้ เหลือก็แบ่งปันหากเหลืออีกก็จะขาย กลายมาเป็นการผลิตเชิงพาณิชย์ ด้วยการแข่งขันกันในตลาดโลก แข่งกันผลิตด้วยต้นทุนที่ต่ำ เพื่อผลกำไรที่จะเพิ่มขึ้น แนวคิดเช่นนี้เป็นเหตุให้มีการควบคุมค่าแรงงานในการผลิตให้ต่ำที่สุดเท่าที่จะทำได้ และใช้ทรัพยากรธรรมชาติโดยไม่ลงทุนการบำรุงรักษา เพื่อกอบโกยความร่ำรวยส่วนบุคคลให้มากที่สุดในเวลาอันรวดเร็ว การพัฒนาตามแนวทางนี้ ผลลัพธ์ที่ได้คือ ความทุกข์และปัญหาของทั้งส่วนตัวและส่วนรวม ดังที่ประเทศไทยประสบกับวิกฤตทางเศรษฐกิจทั่วประเทศในปัจจุบัน

เป็นความสำคัญและรีบด่วนที่ต้องเปลี่ยนแปลงแก้ไขแนวทางการพัฒนาประเทศ หัวใจของการเปลี่ยนแปลงคือ การเปลี่ยนคน ต้องการสังคมสภาพเช่นไร ก็ต้องเปลี่ยนคนให้มีคุณสมบัติที่จะเอื้อให้สร้างสังคมสภาพเช่นนั้น เครื่องมือที่ใช้เปลี่ยนคนก็คือการศึกษา คณะศึกษาไทยได้กล่าวไว้ (2540 : 51) การศึกษาของไทยต้องเปลี่ยนให้มีเป้าหมายที่มุ่งสร้างคนที่มีความพอดีในตนเอง ระหว่างคุณสมบัติที่แตกต่างกัน ให้เป็นความพอดีที่สร้างความสุขให้กับตนเองและส่วนรวม การศึกษาควรมุ่งสร้าง

คน "นำเก่ง" เท่า ๆ กับที่ตามเป็น

คนเป็นตัวของตัวเองโดยไม่ปฏิเสธการทำงานเป็นหมู่คณะ

คนมีความสามารถแข่งขัน แต่ไม่กดดันตัวเองจนล้มความ

สมถะและความรู้จักพอ

คนที่ฝึกใฝ่วิทยาการสมัยใหม่เท่า ๆ กับที่...ชื่นชมเอกลักษณ์

ทางวัฒนธรรมของตนเอง

คนที่พัฒนาความรู้ความสามารถในหน้าที่การงาน โดยไม่ลืม

พัฒนาสุนทรียภาพและความรอบรู้ในฐานะพลเมือง

และพลโลก

คนที่รักความ "ก้าวหน้า" เท่า ๆ กับที่ "รักเพื่อนมนุษย์" และ

รักธรรมชาติ

เป็นที่ยอมรับกันทั่วโลกว่า การศึกษาเป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพมากที่สุดในการฝึกคนเตรียมคน เพื่อเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต แต่ก่อนที่จะเปลี่ยนแปลงการศึกษา จำเป็นต้องศึกษาประสิทธิภาพของการจัดการศึกษาที่ผ่านมาแล้วว่า ผลผลิตที่ได้เป็นอย่างไร ผลการวิจัยเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพการศึกษาจากหลายหน่วยงานพบว่า ความรู้ความสามารถโดยเฉพาะความรู้ในวิชาพื้นฐาน คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ทั้งระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษา ยังอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ (กองวิจัยการศึกษา กรมวิชาการ 2514) นอกจากนี้ยังมีการศึกษาความสามารถด้านอื่นที่ไม่ใช่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กองวิจัยการศึกษา (2540) รายงานว่า การศึกษาความสามารถด้านทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อชีวิต 3 ด้านคือ ต่อการทำงาน ต่อการอยู่ร่วมกันในสังคม และต่อการเรียนรู้ในอนาคต นักเรียนประถมศึกษาที่มีทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ในอนาคตต่ำที่สุด ประสิทธิภาพของการศึกษาที่ผ่านมา จึงไม่น่าเพียงพอสำหรับการเตรียมนักเรียนสำหรับการดำรงชีวิตในโลกศตวรรษที่ 21 ที่จะเต็มไปด้วย ข้อมูลข่าวสาร และวิทยาการความรู้ต่าง ๆ มากมาย การศึกษาจำเป็นต้องสร้างทักษะการหาความรู้ด้วยตนเอง ทักษะที่ต้องใช้ไปได้ตลอดชีวิต นั่นคือ สร้างการเรียนรู้ที่ยั่งยืนให้กับนักเรียน

การศึกษาที่สร้างการพัฒนาที่ยั่งยืน

การศึกษาที่ยั่งยืนคืออะไร หมายถึงอะไร กล่าวได้ว่าความคิดนี้สืบต่อมาจากการประชุมระดับโลก ขององค์การสหประชาชาติที่พิจารณาร่วมกัน ถึงความสำเร็จและปัญหาของการพัฒนาที่ผ่านมาแล้วของประชาคมโลก นานาชาติมีความเห็นพ้องกันว่า การพัฒนาที่เหมาะสมคือการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development) และได้ให้ความหมายไว้ดังนี้ (Savitri 1997 : 23 - 41)

การพัฒนาที่ยั่งยืนหมายถึงกระบวนการพัฒนาที่เน้นคน และสังคม ในลักษณะที่ ประชาชนกำหนดความต้องการและเป้าหมายในฐานะสมาชิกชุมชนและประเทศได้ เป็นการพัฒนาที่ต่อต้านวิธีพัฒนาที่ใช้ทรัพยากรอย่างไม่คำนึงถึงคุณธรรม เพียงเพื่อความร่ำรวยระยะสั้น

เท่านั้น เป็นการพัฒนาที่ตั้งข้อสงสัยวิธีวัดความสำเร็จ ด้วยการตีขลุมว่าจะมีสิ่งดี ๆ เกิดขึ้นอัตโนมัติตามการพัฒนาทางเศรษฐกิจ และเป็นการพัฒนาที่ศึกษาหาความจริงเกี่ยวกับผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมก่อน จึงจะเริ่มพัฒนา

"Sustainable development is a process focused on people and societies: how they define needs with reference to their own goals and the goals they share as members of communities and nations. It is in stark contrast to development approaches that have focused on resources for exploitation as a means of short-term wealth generation. It also casts doubt on measures of economic performance that assume social goods automatically follow economic development and that environmental consequences can only be tackled after the fact."

UNESCO (1997 : 16) ได้ขยายความต่อว่า การศึกษาที่จะสร้างการพัฒนาที่ยั่งยืน ต้องเป็นการศึกษาที่มีเป้าหมายสร้างคนให้มีคุณสมบัติดังต่อไปนี้ จดลาดขึ้น เรียนรู้ได้มากขึ้น รับข้อมูลข่าวสารได้ดีขึ้น มีจริยธรรม มีความรับผิดชอบ มีวิจรรณญาณ และมีความสามารถที่จะเรียนรู้ด้วยตนเองต่อไป

The goal of education is to make people wiser, more knowledgeable, better informed, ethical, responsible, critical and capable of continuing to learn.

การเรียนรู้ที่ยั่งยืน

เมื่องานวิจัย ที่แล้วมาได้ข้อค้นพบว่า ความรู้ความสามารถของนักเรียนประถมยังต่ำกว่าเกณฑ์ และที่สำคัญยังขาดคุณสมบัติที่จะเรียนรู้ด้วยตนเองต่อไปได้ ซึ่งเป็นคุณสมบัติที่สำคัญมากสำหรับบุคคลในยุคโลกไร้พรมแดน ผนวกกับแนวความคิดจากการพัฒนาที่ยั่งยืนดังกล่าวมาแล้ว กรมวิชาการ จึงมีนโยบายที่จะพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนที่จะสร้างกระบวนการเรียนรู้ที่ยั่งยืนให้แก่เด็กไทย และได้นิยามความหมายของการเรียนรู้ที่ยั่งยืนไว้ (กองวิจัยการศึกษา 2541) ว่าหมายถึง

วิธีการเรียนของผู้เรียนที่เมื่อเรียนรู้สิ่งใดแล้ว นำไปใช้เป็นเครื่องมือในการแสวงหา และพัฒนาการเรียนรู้ต่อเนื่องตลอดชีวิต

การสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษา

ก่อนการพัฒนาหลักสูตรใหม่ทุกครั้ง การประเมินหลักสูตรและวิธีการเรียนการสอนที่ใช้อยู่ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่จะใช้เป็นพื้นฐานในการปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น เป็นเรื่องจำเป็นที่จะต้องทำก่อน บรรดาวิชาพื้นฐานสำคัญในหลักสูตร วิชาภาษาไทยเป็นวิชาหนึ่งที่สำคัญมาก นอกจากนี้ ยังเป็นวิชาที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเด็กยังต่ำกว่าเกณฑ์ จึงมีความสำคัญเพียงพอที่ควรมีการสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาไทยก่อน เพื่อนำความรู้ที่ได้มาเป็นแนวทางในการคิดรูปแบบการเรียนการสอนที่จะพัฒนาไปสู่การเรียนที่ยั่งยืน และนำไปใช้เพื่อตรวจสอบประสิทธิภาพของรูปแบบที่คิดขึ้น

นอกจากนี้การสังเคราะห์งานวิจัย ยังช่วยให้ได้ข้อสรุปจากการทดลองวิธีสอน วิธีเรียนที่วิจัยกันมาแล้วหลายครั้ง วิธีเดียวกันหรือใกล้เคียงแต่ต่างเวลาต่างสถานที่ มีผลงานวิจัยทั้งสองคล้องกันหรือขัดแย้งกัน การสังเคราะห์จะทำให้ได้ข้อสรุปที่ชัดเจนว่า มีปัจจัยหรือตัวแปรใดบ้าง ที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ที่เกิดจากวิธีการเรียน และวิธีการสอนรูปแบบนั้นๆ

การสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน ภาษาไทยระดับประถมศึกษานั้น กรมวิชาการ (2538) และสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2537) ได้เคยทำมาแล้วกับงานวิจัยทั่วประเทศ ในเวลาที่ใกล้เคียงกัน และยังมีวิทยานิพนธ์ (โสมถน 2532) ที่สังเคราะห์การสอนภาษาไทยเช่นกัน แต่ก็ล่วงเลยมาเป็นเวลาประมาณ 4 - 5 ปีแล้ว การพัฒนาหลักสูตรควรมีข้อมูลเกี่ยวกับการเรียนการสอนที่เป็นช่วงเวลาปัจจุบันมากกว่าที่นานถึง 4 - 5 ปี ด้วยเหตุผลและความเป็นมาดังกล่าว งานศึกษาครั้งนี้ จึงวางเป้าหมายสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. การสังเคราะห์งานวิจัยเชิงปริมาณเกี่ยวกับวิธีการเรียน วิธีการสอน และรูปแบบการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยในระดับประถมศึกษา ที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียน โดยมีวัตถุประสงค์ย่อยดังนี้

1.1 เพื่อศึกษาสภาพข้อมูลพื้นฐานของงานวิจัยที่นำมาทำการสังเคราะห์

1.2 เพื่อเปรียบเทียบค่าขนาดอิทธิพลรายด้าน กับวิธีการเรียน วิธีการสอน และรูปแบบการเรียนการสอน

1.3 เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ของวิธีการเรียน วิธีการสอน และรูปแบบการเรียนการสอน กับระดับชั้นเรียน

2. เพื่อสังเคราะห์งานวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับวิธีการเรียน วิธีการสอนและรูปแบบการเรียน การสอนวิชาภาษาไทย ระดับประถมศึกษา ที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียน

การดำเนินการสังเคราะห์งานวิจัยครั้งนี้ ขอบเขตการวิจัยที่กำหนดไว้มีดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ งานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับวิธีการเรียน วิธีการสอน และรูปแบบการเรียนการสอนในวิชาภาษาไทยระดับประถมศึกษา ที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียน
2. งานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์เป็นของหน่วยงานราชการ สถาบันการศึกษา และวิทยานิพนธ์ระดับมหาบัณฑิต ของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทยทั้งในส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค
3. เป็นงานวิจัยที่พิมพ์เผยแพร่ในช่วงปี พ.ศ. 2533 - พ.ศ. 2541
4. งานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์จะต้องมีการรายงานเชิงเนื้อหาที่เพียงพอสำหรับนำไปสังเคราะห์เชิงคุณภาพด้วยวิธีวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และมีการรายงานค่าสถิติที่จำเป็น และเพียงพอสำหรับการแปลงค่าสถิติเหล่านั้นให้เป็นค่าขนาดอิทธิพล (Effect Size) สำหรับนำไปสังเคราะห์งานวิจัยเชิงปริมาณด้วยวิธีวิเคราะห์แบบเมตต้า (Meta Analysis)

ความสำคัญของการวิจัย

1. ผลของการวิจัยทำให้ทราบข้อสรุปเกี่ยวกับวิธีการเรียน วิธีการสอน และรูปแบบการเรียน การสอนวิชาภาษาไทย ในระดับประถมศึกษา ที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียน
2. เป็นข้อมูลพื้นฐานในการคิดรูปแบบการเรียนการสอน ที่สอดคล้องกับวิธีเรียนที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ที่ยั่งยืนตลอดชีวิตของเด็กไทย
3. เป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย ในระดับประถมศึกษา สำหรับผู้บริหาร ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา ครูและผู้ปกครอง ในการนำผลการวิจัยไปใช้ให้สอดคล้องและเหมาะสมในแต่ละท้องถิ่น และแต่ละบุคคล

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การสังเคราะห์งานวิจัย หมายถึง การรวบรวมงานวิจัยที่ศึกษาปัญหาเดียวกันหลาย ๆ เรื่อง มาทำการวิเคราะห์ และนำเสนอข้อมูลอย่างเป็นระบบเพื่อให้ได้คำตอบต่อปัญหาเป็นที่ยุติ โดยใช้วิธีการที่เชื่อถือได้ ซึ่งการสังเคราะห์งานวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

- 1.1 การสังเคราะห์เชิงคุณภาพ หมายถึง การบรรยายสรุปเชิงเนื้อหา เกี่ยวกับประเด็นข้อค้นพบที่ได้จากงานวิจัยแต่ละเรื่อง โดยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)
- 1.2 การสังเคราะห์เชิงปริมาณ หมายถึง การใช้กระบวนการทางสถิติในการสังเคราะห์งานวิจัยหลายๆ เรื่องที่ศึกษาปัญหาการวิจัยเดียวกัน ผลการวิจัยแต่ละเรื่องจะถูกแปลงให้เป็นหน่วยเดียวกัน หรือที่เรียกว่าขนาดอิทธิพล (Effect Size) โดยใช้การวิเคราะห์แบบเมตต้า (Meta Analysis)

2. ขนาดอิทธิพล หมายถึง ค่าทางสถิติที่แปลงผลงานวิจัยแต่ละเรื่องให้เป็นหน่วยมาตรฐานเดียวกัน ซึ่งมีค่าเท่ากับอัตราส่วนระหว่างผลต่างของคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมกับความเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มควบคุม เพื่อหาว่ามีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนขนาดใด โดยวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 4 ด้าน คือ

- 2.1 ด้านความรู้ความสามารถในการเรียนรู้ วิชาภาษาไทยของนักเรียน ในเนื้อหาตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)
- 2.2 ด้านเจตคติต่อการเรียนรู้ หมายถึง ความคิดเห็น หรือความรู้สึกที่มีต่อการเรียนการสอน หรือการทำโครงการในวิชาภาษาไทย
- 2.3 ด้านความคงทนในการเรียนรู้ หมายถึง การคงไว้ซึ่งผลการเรียนหรือความสามารถที่จะระลึกได้ ต่อสิ่งเร้าที่เคยเรียนหรือเคยมีประสบการณ์รับ รู้แล้วหลังจากได้หยุดการเรียนไปชั่วระยะเวลาหนึ่ง
- 2.4 ทักษะภาษา หมายถึง ความสามารถที่จะสื่อกับผู้อื่นได้ โดยเป็นทั้งผู้ส่งและผู้รับสารซึ่งแสดงออกด้วยการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน

3. วิธีการเรียน (Method of Learning)

- 3.1 วิธีการเรียนด้วยตนเอง วิธีการที่ผู้เรียนได้ปฏิบัติงานตามความสามารถ ความถนัดความสนใจของตนเอง ซึ่งผู้เรียนจะได้พัฒนาความสามารถของตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพ โดยมีครูเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือเมื่อผู้เรียนมีปัญหา
- 3.2 วิธีการเรียนจากครู วิธีการที่ผู้เรียนได้ปฏิบัติงานตามกระบวนการและกิจกรรมที่ครูกำหนด
- 3.3 วิธีการเรียนจากเพื่อน วิธีการที่ผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์

4. วิธีการสอนของครู (Method of Teaching) พฤติกรรมหรือการปฏิบัติของครูในการใช้

เทคนิคการสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร แบ่งย่อยออกเป็น 3 ประเภท คือ

- 4.1 วิธีการสอนแบบใช้สื่อการเรียนการสอน วิธีการสอนที่บทบาทการสอนทั้งหมดหรือเกือบทั้งหมดจะอยู่ที่สื่อการเรียนการสอน
- 4.2 วิธีการสอนแบบใช้กิจกรรม วิธีการสอนที่ให้ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติกิจกรรม และดำเนินการค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง โดยมีครูเป็นผู้ประสานงาน แนะนำแนวทางในการค้นคว้า และช่วยเหลือเมื่อผู้เรียนมีปัญหา
- 4.3 วิธีการสอนแบบประสม วิธีการสอนที่ใช้สื่อร่วมกับกิจกรรม

5. รูปแบบการเรียนการสอน (Instructional Model) เป็นแผนการจัดการเรียนการสอนที่มีขั้นตอนและวิธีการเฉพาะของแบบนั้น ๆ เช่น วิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา วิธีสอนแบบรู้แจ้ง วิธีสอนแบบ CIRC วิธีสอนแบบวรรณคดี

6. คุณลักษณะของงานวิจัย หมายถึง ส่วนประกอบพื้นฐานของงานวิจัยแต่ละเรื่องที่น่าสนใจมาทำการสังเคราะห์งานวิจัย ประกอบด้วย ปิที่พิมพ์ สถาบันที่ทำงานวิจัย ประเภทงานวิจัย ระดับชั้นเนื้อหาที่ทำวิจัย ลักษณะของงานวิจัย ประชากร/กลุ่มตัวอย่าง การสุ่มกลุ่มตัวอย่าง สังกัดของประชากร/กลุ่มตัวอย่าง การตั้งสมมุติฐาน แบบแผนการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และสถิติที่ใช้ในการวิจัย

7. กระบวนการเรียนรู้ที่ยั่งยืน (Sustainable Learning Process) วิธีการเรียนของผู้เรียนที่เมื่อเกิดการเรียนรู้สิ่งใดแล้ว นำไปใช้เป็นเครื่องมือในการแสวงหา และพัฒนาการเรียนรู้ต่อเนื่องตลอดชีวิต

บทที่ 2

งานเขียนและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การสังเคราะห์งานวิจัยการเรียนการสอนภาษาไทย ระดับประถมศึกษาครั้งนี้ ได้ค้นคว้า ทฤษฎีและงานเขียนต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในประเด็นต่างๆดังนี้

1. ความสำคัญของภาษาไทย
2. พัฒนาการทางภาษาของมนุษย์
3. พัฒนาการที่ต่างกันของเด็กวัยประถมต้นและประถมปลาย
4. การสังเคราะห์งานวิจัย
5. การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาไทย
6. ศักยภาพของเด็กไทย
7. สังคมเทคโนโลยี
8. การปฏิรูปการศึกษายุคโลกาภิวัตน์
9. ความสำคัญของการสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาไทย

ความสำคัญของภาษาไทย

ภาษาไทยมีความสำคัญเช่นเดียวกับภาษาประจำชาติของชาติอื่นๆ กล่าวคือเป็นเอกลักษณ์ของชาติไทย เป็นวัฒนธรรมที่ยึดเหนี่ยวคนไทยให้ตระหนักถึงความเป็นไทย ตระหนักถึงความผูกพันของคนไทยที่ใช้ภาษาไทยด้วยกันและเป็นมรดกตกทอดจากบรรพชน ซึ่งแสดงถึงประวัติอารยธรรมของชาติ

นอกจากประโยชน์ในเชิงนามธรรมดังกล่าวแล้ว ภาษายังเป็นเครื่องมือที่จำเป็นสำหรับชีวิตมนุษย์ มนุษย์ใช้ภาษาเป็นเครื่องมือเพื่อ

1. สื่อสารทำความเข้าใจระหว่างผู้ให้และผู้รับ "สาร" ที่ส่งและรับกันนั้นมีได้มีเพียงเนื้อหา ข้อความ ใจความ เท่านั้น ยังประกอบด้วยทัศนคติ ความสุนทรีย์และความบันเทิง
2. เพื่อสร้างมิตรภาพ และรักษามิตรภาพนั้นให้คงอยู่และงอกงามต่อไป (Christie 1989: 1) - ซึ่งเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อประชาคมโลกในการบำรุงรักษาสันติภาพให้แก่มวลมนุษยชาติ
3. เรียนรู้สรรพวิทยาการต่างๆ เพราะภาษาฉบับที่กประสงค์ประสพการณ์ ความรู้ เพื่อเผยแพร่แลกเปลี่ยนและสืบต่อ ระหว่างหมู่คนที่ใช้ภาษาเดียวกัน

4. แสวงหาความรู้เพิ่มเติม เมื่อเข้าใจวิทยาการความรู้ที่มีอยู่แล้ว ย่อมมีพื้นฐานที่จะแสวงหาได้เพิ่มเติมต่อไป

5. เพื่อประโยชน์ทางการพูดและการคำ โดยใช้เพื่อ

ก. ชักจูงหรือโน้มน้าวบุคคลอื่นให้คล้อยตาม

ข. ต่อรองเพื่อผลประโยชน์ที่พึงได้รับ (Christie 1989 : 2)

วิชาภาษาไทยจึงมีความสำคัญที่ควรได้รับการเอาใจใส่ ติดตามพัฒนาเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่บรรลุความสำคัญของภาษาดังกล่าวมาแล้ว

พัฒนาการทางภาษาของมนุษย์

คำอธิบายเกี่ยวกับการเรียนรู้ภาษาของมนุษย์แบ่งเป็น 2 แนวทาง แนวทางหนึ่งถือว่าเป็นความสามารถที่มีมาแต่กำเนิดของมนุษย์ แต่ละภาษาเกิดขึ้นได้ในโลกนี้เพราะมีมนุษย์คนหนึ่งที่มีความสามารถ เป็นผู้คิดประดิษฐ์ขึ้น อีกแนวทางหนึ่งเชื่อว่า ภาษาเกิดจากประสบการณ์เกิดจากการเรียนรู้ แม้แต่มนุษย์คนแรกที่เกิดประดิษฐ์ภาษาขึ้น ก็เริ่มด้วยการเรียนรู้จากสิ่งแวดล้อมและธรรมชาติรอบตัว

จากการศึกษาการเรียนรู้ภาษาของเด็กที่พูดภาษาอังกฤษพบว่า เด็กจะมีพัฒนาการทางภาษาเป็นขั้นตอนตามอายุ (Lefrancois 1996 : 208)

อายุ	ธรรมชาติพัฒนาการ	ตัวอย่างการออกเสียง (เทียบเคียงภาษาไทย)
1. ก่อน 1 ขวบ	ร้องไห้ อ้อแอ้ พูดเป็นคำ ๆ	มา ๆ กา ๆ
2. อายุ 1 ขวบ ประโยคคำเดียว	ใช้ท่าทางประกอบ	แม่ พร้อมอ้าแขนให้อุ้ม
3. อายุ 1 ขวบครึ่ง ประโยค 2 คำ	คำสำคัญกับคำขยาย บอกความหมายเพิ่มขึ้น	ห่ม่า นม พ่อ เที้ยว
4. อายุ 2-2 ขวบครึ่ง ประโยคมีหลายคำ	คำสำคัญกับคำขยาย ที่ให้ความหมายมากขึ้น แต่ยังไม่ถูกไวยากรณ์	พ่อ แม่ ทำงาน น้อง ช้างบน ข้าวอร่อย อีก ๆ

5. อายุ 2 ขวบครึ่ง - 4 ขวบ ประโยคถูกไวยากรณ์มากขึ้น อ่านนิทาน หนังสือหนู
 ประโยคยาวขึ้น พ่อไม่อยู่ แม่ทำงาน
 ถูกไวยากรณ์มากขึ้น
6. อายุ 4 ขวบขึ้นไป ประโยคที่มีประโยคขยาย หนูไม่กินข้าวจะกินนม
 ประโยคเหมือนผู้ใหญ่

ครูสอนภาษาคนแรกคือ พ่อแม่ โดยเฉพาะแม่หรือผู้ทำหน้าที่เลี้ยงดู จากการศึกษาพัฒนาการทางภาษาของเด็กชาติอื่น เช่น จีน ญี่ปุ่น เปรียบเทียบภาษาอังกฤษ รายงานผลสอดคล้องกันว่า คนสำคัญคือ แม่ และแม่เหล่านี้มีวิธีสอนภาษาให้ลูกด้วยวิธีการที่เหมือนกันคือสอดคล้องกับปัญญาความคิดของทารกที่ สามารถเข้าใจเฉพาะขณะนี้ ที่นี้ แม่ ๆ จึงพูดกับลูกด้วยคำที่สั้น ๆ ง่าย ๆ เสียงสูงฟังชัด และพูดสิ่งที่เป็นอยู่ขณะนี้ ที่นี้ เดียวนี้

ข้อสรุปจากการศึกษาคือ เมื่อมาเข้าเรียนโรงเรียนประถมศึกษานั้น เด็กมีความสามารถทางภาษาพูดเท่ากับผู้ใหญ่แล้ว ภาษาที่โรงเรียนจะสอนคือ ภาษาเขียน ซึ่งเป็นการบันทึกภาษาพูดให้เป็นหลักฐาน เป็นการจัดระบบและให้รหัสของภาษาพูดไว้ ครูต้องสอนให้นักเรียนถอดรหัสเหล่านี้ด้วยการอ่าน และใช้รหัสเดียวกันจดบันทึกเป็นหลักฐานให้ได้ นั่นคือสามารถเขียนได้ นักเรียนประถมปีที่หนึ่งจึงเป็นผู้เรียนที่มีพื้นฐานความรู้เดิมมาแล้ว การเรียนรู้ทักษะอ่านและเขียนจะเป็นการเรียนรู้ที่มีความหมายต่อเมื่อ ความรู้ใหม่ที่จะเรียนนั้นเชื่อมโยงกับความรู้เดิม (Ausubel 1969 และ Selman อ้างใน Lefrancois 1996) ครูจึงควรใช้เนื้อหาและสื่อที่เชื่อมโยงกับภาษาพูดของนักเรียน ข้อค้นพบอีกประการหนึ่งจากงานวิจัยคือ ภาษาที่แม่ใช้สอนเด็กจะเป็นภาษาง่าย ๆ สั้น ๆ และชัดเจน

การศึกษาวิธีการเรียนการสอนภาษาไทยจึงควรใช้เกณฑ์ดังกล่าวพิจารณาว่า วิธีการสอนให้หลักดังกล่าวหรือไม่ ถ้าใช่ ใช้อย่างไร และได้ผลอย่างไร วิธีเรียนวิธีสอนภาษาที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด น่าจะเป็นวิธีที่เลียนแบบพัฒนาการทางภาษาของมนุษย์ ซึ่งประจักษ์แล้วว่าใช้เวลาเพียง 4 ปี เด็กสามารถพูดได้เช่นเดียวกับผู้ใหญ่ การวิจัยครั้งนี้จึงมีการสังเคราะห์เกี่ยวกับวิธีการเรียนการสอน และรูปแบบการสอนที่มีประสิทธิภาพ

พัฒนาการที่ต่างกันของเด็กวัยประถมต้นและประถมปลาย

การศึกษาในระดับประถมแม้มีระยะเวลาทั้งหมด 6 ปี ในทางปฏิบัติการจัดการเรียนการสอนมักแตกต่างกันเป็น 2 ระยะเวลา คือ ระยะเวลาประถมต้น และระยะเวลาประถมปลาย โรงเรียนขนาดใหญ่ที่มีจำนวนครูพอเพียง มักจัดการสอนต่างกัน ระดับประถมต้นครูประจำชั้นส่วนใหญ่จะสอนคนเดียวเกือบทุกวิชา มีครูคนอื่นช่วยสอนวิชาพิเศษเช่น พลศึกษา ศิลปะ นาฏศิลป์ ส่วนระดับประถม

ปลาย ครูสอนเป็นรายวิชา ความแตกต่างนี้คงเนื่องมาจากความมุ่งหมายที่ต่างกัน ที่เน้นความสำคัญ of ความรู้มากขึ้นตามระดับอายุที่เพิ่มขึ้นของนักเรียน

ความจริงการแบ่งนักเรียนประถมออกเป็น นักเรียนประถมต้น และนักเรียนประถมปลาย มีเหตุผลสนับสนุนด้านพัฒนาการของเด็ก 2 วัยนี้ที่ต่างกัน จะกล่าวโดยสังเขปเฉพาะพัฒนาการที่สำคัญต่อการเรียนการสอนของเด็กวัยประถม

พัฒนาการทางสติปัญญา

เด็กไทยเริ่มเข้าโรงเรียนเมื่ออายุ 6 ขวบ เป็นการเริ่มเรียนความรู้ต่าง ๆ ที่มีผู้อื่นจัดให้ในรูปแบบของหลักสูตร ความรู้ความสามารถที่สำคัญที่สุดในการเริ่มเรียนคือ เรียนการอ่านและการเขียน เพื่อใช้เป็นเครื่องมือเรียนวิชาอื่นด้วย ปัจจัยหนึ่งที่สำคัญต่อการเรียนรู้คือ สติปัญญาของผู้เรียน พัฒนาการด้านนี้ของนักเรียนเป็นความรู้ที่ควรควรตระหนัก และนำมาใช้ในการสอน

ทฤษฎีที่ใช้อธิบายพัฒนาการทางสติปัญญาที่มีแนวทางนำมาใช้ในการเรียนการสอนได้มากคือ ทฤษฎีของ เพียเจท์ (Piaget) ตั้งแต่ เพียเจท์ เผยแพร่ทฤษฎีของตนในราว ค.ศ 1923 ได้มีผู้ทดลองวิจัยเพื่อทดสอบทฤษฎีของเขามากมาย ได้ข้อค้นพบส่วนที่สนับสนุนและบางส่วนที่ขัดแย้ง ปัจจุบันสาระของทฤษฎี เพียเจท์ ที่ยอมรับกันสรุปได้ดังนี้ (Biggs & Moore 1993 : 35)

1. มนุษย์เรียนรู้โดยใช้ความสามารถที่มีตามธรรมชาติ แสดงปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม
2. มนุษย์สร้างความรู้ได้ด้วยตนเอง
3. การปรับ (Assimilation) และการเก็บ (Accommodation)
การเรียนรู้คือ การให้รหัสการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นเก็บไว้ในความจำ เมื่อปะทะกับสิ่งเร้าใหม่ ผู้เรียนก็จะให้รหัสใหม่การเรียนรู้ครั้งนี้ โดยเทียบเคียงกับการเรียนรู้ครั้งก่อน
4. แรงจูงใจในการเรียนรู้สิ่งใหม่ขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ที่พอเหมาะพอดีของ 3 สิ่งคือ ก. อัตราเร็วในการเรียนของแต่ละคน ข. ความยากง่ายของสิ่งที่เรียน และ ค. ความสามารถของผู้เรียน
5. สภาพการณ์ที่จัดให้เรียนรู้ควรมีทั้งสภาพที่เรียนรู้ได้ด้วยตนเอง และเรียนรู้จากการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น

เด็กอายุ 6 - 8 ปี เป็นช่วงที่ความสามารถทางปัญญาของเด็ก คาบเกี่ยวกันระหว่างขั้นเดิมกับขั้นต่อไป (Lefrancoise 1996 : 257)

อายุ	ขั้นพัฒนาการ	ลักษณะเด่น
4 - 7	เข้าใจเอง	เข้าใจด้วยการคิดเอง นึกเอง มากกว่าการใช้เหตุและผล เข้าใจวัตถุตามสภาพที่ปรากฏ ใช้ประสาทสัมผัสรับรู้สิ่งแวดล้อม.
7 - 12	กระทำต่อวัตถุสิ่งของ	<ol style="list-style-type: none"> 1. เข้าใจหลัก "การคงเดิมของปริมาณ" ถ้าไม่มีการเอาออกหรือเพิ่มเข้ามา ปริมาณจะคงเดิมเสมอ 2. สร้างความรู้ได้ด้วยตนเอง โดยมีหลักการคิด 3 ประการ <ol style="list-style-type: none"> 2.1 ถ้าไม่มีการเพิ่มหรือลดจะต้องเท่าเดิม 2.2 ปริมาณเท่าเดิม แต่เปลี่ยนรูปได้ เช่นดินน้ำมันขนาดเท่ากัน ปั้นเป็นรูปที่เล็กใหญ่ต่างกันได้ 2.3 ขวดที่แบนเตี้ยๆได้มากกว่าเพราะกว้างกว่า แต่ขวดที่สูงกว่า ความสูงจะชดเชยความกว้างที่หายไป

เด็กจะพัฒนาความสามารถทางปัญญาจากขั้นหนึ่ง ไปสู่ขั้นที่สูงขึ้นไปด้วยการได้จัดกระทำต่อสิ่งเร้ารอบตัว นักเรียนประถมต้นจะค่อยๆ พัฒนาจากการใช้ตนเองเป็นหลักในการเรียนรู้สิ่งแวดล้อม ไปสู่ความสามารถที่จะจัดกระทำต่อสิ่งแวดล้อมที่เป็นรูปธรรมได้นั้น ต้องผ่านกระบวนการมีปฏิสัมพันธ์ มีประสบการณ์กับสิ่งแวดล้อมที่หลากหลายและมากครั้ง จนเกิดความเข้าใจเป็นความรู้ที่ให้รหัสและจัดเก็บเป็นระบบไว้ในสมอง นักเรียนประถมต้นจึงเปรียบเสมือนเพ็ชร์หัตถ์จักรยาน ในขณะที่นักเรียนประถมปลายที่จักรยานเป็นแล้ว

พัฒนาการทางสังคม

เมื่อเด็กเข้าโรงเรียน สิ่งแวดล้อมทางสังคมของเด็กเปลี่ยน จากการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลภายในครอบครัว ญาติและเพื่อนบ้าน กลายเป็นการอยู่และทำกิจกรรมร่วมกับครูและเด็กอื่น ๆ ซึ่งแปลกหน้าในระยะเริ่มต้น เด็กต้องปรับตัวและสร้างทักษะสังคมเพิ่มขึ้น เซลมัน (Selman อ้างใน Lefroncoise 1996 : 285) อธิบายพัฒนาการทางสังคมของเด็กประถมไว้ดังนี้

ประถมต้น (อายุ 6 - 8 ขวบ)	เข้าใจความคิดและจิตใจของผู้อื่น
ขั้นการรับรู้ว่ามี "ฉันและมี "คนอื่น"	แต่ยังอยู่ในวงจำกัด แม้คนจะคิดต่างกับ แต่ถ้าอยู่ในสภาพเดียวกันจะคิดเหมือน กับ "ฉัน"
ประถมปลาย (อายุ 8 - 10 ขวบ)	เราคิดต่างกัน ความคิดเธอเป็นอย่างนี้
สะท้อนความรู้สึก ความคิดภายใน ของตนได้	ของฉันเป็นแบบนี้

การรู้จักตนเองของเด็กประถม

การรู้จักตนเองเช่น รู้ว่าตนมีความสามารถด้านใด ระดับความสามารถอยู่ที่ใด มีจุดอ่อนในเรื่องใดบ้าง ความรู้สึกเกี่ยวกับตนเองเป็นทางที่ดี ภูมิใจ พอใจ เป็นสุข หรือเป็นไปในทางไม่ดี ต่ำต้อย ไม่เป็นสุข การรู้จักตนเองเป็นความคิดความรู้สึกที่สำคัญของมนุษย์เพราะมีผลต่อการดำรงชีวิตในสังคมมาก และเป็นความคิดความรู้สึกที่ก่อเกิดขึ้นในวัยประถมตอนปลาย เลอเฟรองซัวส์ (Lefroncoise 1996 : 286 - 289) เขียนสรุปสาระสำคัญเกี่ยวกับการรู้จักตนเองของมนุษย์ไว้ดังนี้

ทฤษฎีที่อธิบายพัฒนาการของการรู้จักตนเองมีสองแนวทาง แนวทางหนึ่งเป็นของ วิลเลียม เจมส์ (William James) ความคิดเกี่ยวกับคุณค่าของตนเองขึ้นอยู่กับความแตกต่างระหว่าง "ตัวฉัน" ในความฝัน กับ "ตัวฉัน" ที่ฉันคิดว่าเป็นอยู่ ถ้าความคิดกับความฝันใกล้เคียงกันเท่าใด บุคคลนั้นก็จะรู้สึกชอบตัวเองและมีความภูมิใจในตัวเอง อีกแนวทางหนึ่ง คือ คูลีย์ (Cooley) อธิบายว่า มนุษย์รู้สึกคุณค่าของตัวเอง จากทำที่การแสดงออกของคนอื่นต่อตนเอง เช่น ถ้าเพื่อนหลีกหนีไม่อยากจะคบกับ "ฉัน" ฉันย่อมรู้สึกว่าตัวเองด้อยค่า แต่ถ้าใคร ๆ ก็ถามหาต้องการคบหา "ฉัน" ฉันก็มีคุณค่ามีความสำคัญ ได้มีการทดลองศึกษาแนวคิดนี้ทั้งสองแนวทาง และพบสิ่งที่น่าสนใจคือ

1. การรู้จักตนเองอย่างชัดเจน หนักแน่น เข้มแข็ง จะยังไม่เกิดขึ้น จนกว่าจะอายุ 8 ขวบขึ้นไป

2. การรู้จักตัวเองของนักเรียนจะประเมินจากคุณลักษณะต่อไปนี้

- 2.1 ความสามารถทางการเรียน
- 2.2 ความสามารถด้านกีฬา
- 2.3 การยอมรับจากคนอื่น
- 2.4 รูปร่างหน้าตา
- 2.5 ความประพฤติ

3. เด็กสร้างการรู้จักตัวเองทั้งจากความคิดกับความฝันของตน และจากปฏิกิริยาการ แสดงพฤติกรรมต่อตนของผู้อื่น

4. คุณลักษณะสำคัญ 5 ด้าน มีอิทธิพลต่อการรู้จักตนเองไม่เท่ากัน ถ้าความสามารถด้านกีฬาสำคัญว่าการประพฤติดี การไม่ได้เป็นนักกีฬาจะทำให้รู้สึกแย่ กว่าความเป็นเด็ก เกเร ในหมู่นักเรียนวัยประถมทั้งต้นและปลาย รูปร่างหน้าตามีความสำคัญมาก

5. กลุ่มคนทางสังคมมีความสำคัญต่อการรู้จักตนเองไม่เท่ากัน ในหมู่นักเรียนประถม พ่อแม่และเพื่อนร่วมชั้นเรียน มีความสำคัญกว่าเพื่อนๆ และครู

6. การประเมินคุณค่าของตนเองมีความสัมพันธ์กับ ความรักความพอใจตนเอง เด็ก ประถมที่มีความภูมิใจในตนเองสูงจะมีความสุข ตรงกันข้ามกับเด็กที่มีความรู้สึกด้อยต่อตนเองจะ ไม่มีความสุขและมีความซึมเศร้า

พัฒนาการทางสังคมที่ต่างกัน อีกจุดหนึ่งของเด็กประถมต้น และประถมปลายคือ การ คบเพื่อน เด็กประถมต้นคบเพื่อนเพื่อเล่นด้วยกัน แต่เด็กประถมปลายจะเป็นลักษณะของการ สร้างมิตรภาพ การคบหา มีการยอมรับ การให้ การรับ มีความผูกพันเป็น "เพื่อนรัก" แซนเดน (Zanden 1993) ซึ่งให้เห็นความแตกต่างว่า เด็กประถมต้นคบเพื่อนที่เป็นเพื่อนบ้านกัน นั่งเรียน ใกล้กัน พ่อแม่รู้จักกัน แต่เด็กประถมปลายจะเลือกคบเพราะถูกใจ ถูกคอ และเลือกคบด้วยตนเอง มิตรภาพมีความหมายและความสำคัญ การทะเลาะแตกแยกกับเพื่อนมีผลต่ออารมณ์และจิตใจ ของเด็ก

สรุปโดยย่อได้ว่า เด็กประถมต้นและประถมปลายมีความแตกต่างกันด้านพัฒนาการ สำคัญ 2 ด้านคือ พัฒนาการทางสติปัญญา และพัฒนาการทางสังคม ด้านสติปัญญาแม้เด็ก ประถมจะมีความสามารถที่จะใช้กระบวนการคิด กระทำต่อสิ่งแวดล้อม เด็กประถมต้นจะมีสภาพ เช่นเด็กเริ่มจะพัฒนาความสามารถขั้นนี้ ในขณะที่เด็กประถมปลายพัฒนาจนปฏิบัติการได้แล้ว ด้านพัฒนาการทางสังคม เด็กประถมต้นยังไม่สร้างการรู้จักตัวเองที่ชัดเจนหนักแน่น และยังมี ความคิดความรู้สึกของตนเองเป็นหลักในการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น เด็กประถมปลายเข้าใจดี และ ยอมรับว่า คนมีความคิดความรู้สึกที่ต่างกัน แต่ยังไม่พัฒนาถึงขั้นปรับความแตกต่างให้เป็นข้อ ตกลงที่รับได้

เมื่อพัฒนาการทางสติปัญญาและสังคมของเด็กประถมต้นและประถมปลายต่างกัน จุดมุ่งหมายของการเรียนการสอน วิธีการเรียนการสอน ควรจะต้องต่างกัน เพื่อสนองตอบความแตกต่างเหล่านี้ การสังเคราะห์ครั้งนี้จึงแบ่งการสังเคราะห์ออกเป็นระดับประถมต้น และระดับประถมปลาย เพื่อวิเคราะห์วิธีเรียนวิธีสอนและรูปแบบการสอนว่า ตอบสนองต่อพัฒนาการที่ต่างกันของนักเรียนหรือไม่

การสังเคราะห์งานวิจัย

การสังเคราะห์งานวิจัยเกิดขึ้นเนื่องมาจากความต้องการนำผลการวิจัยไปใช้ ซึ่งผู้คิดจะนำไปใช้จะพบกับปัญหาที่ทำให้สับสนไม่แน่ใจผลวิจัยเหล่านั้น เพราะงานวิจัยที่ศึกษาปัญหาเดียวกันจำนวนมาก แต่ผลการวิจัยขัดแย้งกัน ทำให้ไม่แน่ใจว่าควรเชื่อฝ่ายใด ดังนั้นถ้าการสังเคราะห์งานวิจัยจำนวนมากที่ศึกษาเรื่องเดียวกันหรือใกล้เคียงกัน และสรุปผลการวิจัยที่ชัดเจน มีหลักฐานอ้างอิงทางสถิติ เชื่อถือได้ ย่อมเป็นประโยชน์ต่อผู้นำไปใช้อย่างยิ่ง (ศิริยุภา พูลสุวรรณ 2530)

การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับวิธีการเรียนวิธีการสอนภาษาไทยครั้งนี้ เป็นโครงการย่อยโครงการหนึ่งภายใต้โครงการใหญ่ที่กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ต้องการค้นหาและทดลองวิธีการเรียน วิธีการสอน และรูปแบบการสอนที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ที่ยั่งยืนของเด็กไทย การดำเนินงานของโครงการใหญ่นี้ ทำในรูปของคณะทำงานหลายคณะ คณะที่ได้รับมอบหมายให้ทำการสังเคราะห์งานวิชา 4 วิชาคือ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาไทย และภาษาอังกฤษ ทำงานในลักษณะการประชุมปฏิบัติการร่วมกัน ในคราวประชุมร่วมกัน สร้างเครื่องมือ วันที่ 7 - 11 กันยายน 2541 ได้เห็นชอบกับวิธีการสังเคราะห์ที่จะนำมาใช้ซึ่งมีสาระสำคัญของการสังเคราะห์งานวิจัยดังนี้

ความหมายของการสังเคราะห์งานวิจัย

อุทุมพร (2527) อธิบายเกี่ยวกับการสังเคราะห์งานวิจัย ตั้งแต่ความหมาย ประเภท และวิธีการสังเคราะห์ ตลอดจนขั้นตอนการทำสรุปย่อได้ดังนี้

ความหมายของการสังเคราะห์งานวิจัย เป็นระเบียบวิธีที่ศึกษา หรือค้นหาข้อเท็จจริงเพื่อตอบปัญหาใดปัญหาหนึ่ง (เป็นงานวิจัยประเภทหนึ่ง) ดำเนินการโดยการรวบรวมงานวิจัยที่ศึกษาในปัญหาเดียวกัน (ที่เราต้องการศึกษา) หลายๆเรื่อง แล้วนำมาวิเคราะห์หาข้อสรุป และนำเสนอข้อสรุปอย่างมีระบบเป็นการได้ความรู้ใหม่ มีคำศัพท์ที่ใกล้เคียงและมีผู้ใช้แทนคำว่า การสังเคราะห์งานวิจัย ได้แก่

- ระเบียบวิธีบูรณาการงานวิจัย (method of integrating research)
- ระเบียบวิธีผสมผสานงานวิจัย (method of combining research)
- การวิเคราะห์ผลการวิเคราะห์ (the analysis of analysis)
- การวิจัยการวิจัย (research of research)

ประเภทของการสังเคราะห์งานวิจัย

การสังเคราะห์งานวิจัยมี 2 ประเภท

1. การสังเคราะห์งาน (ผลการ) วิจัย ด้วยการวิเคราะห์เชิงคุณภาพ โดยการสรุปประเด็นหลักของผลการวิจัยแต่ละเรื่อง และบรรยายให้เห็นความสัมพันธ์ และความขัดแย้งระหว่างผลการวิจัยเหล่านั้น ใช้ได้กับการสังเคราะห์งานวิจัยทั้งเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ มักเป็นวิธีของนักวิจัยเชิงคุณภาพ โดยเฉพาะนักวิจัยทางประวัติศาสตร์ และมานุษยวิทยา ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงบรรยาย สำหรับนักวิจัยทั่วไป นิยมใช้เป็นกิจกรรมในการรายงานเอกสารและการวิจัยที่เกี่ยวข้อง (บทที่ 2 ของรายงานการวิจัย)

2. การสังเคราะห์งาน (ผลการ)วิจัย ด้วยการวิเคราะห์เชิงปริมาณ นักสังเคราะห์จะใช้วิธีการที่มีระบบ ความรู้ หลักการ และระเบียบวิธีทางสถิติ วิเคราะห์ผลการวิจัย เพื่อหาข้อสรุปที่เป็นวัตถุประสงค์หรือข้อยุติของการหาคำตอบ งานวิจัยที่นำมาวิเคราะห์ต้องเป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ มีผลการวิจัยที่สามารถนำมาวิเคราะห์ด้วยระเบียบวิธีทางสถิติได้

การสังเคราะห์ประเภทนี้ จะแก้ปัญหาการสังเคราะห์หรือสรุปผลงานวิจัยที่ตอบปัญหาเดียวกัน แต่ผลการวิจัยมีทั้งสอดคล้องและขัดแย้งกัน จึงใช้วิธีการทางสถิติที่เชื่อถือได้มาวิเคราะห์

งานวิจัยเชิงปริมาณส่วนใหญ่เป็นประเภททดลอง สหสัมพันธ์ จึงมักใช้สถิติต่างๆ มาวิเคราะห์ โดยเน้นการสร้างดัชนีมาตรฐานจากผลการวิจัยแต่ละเรื่อง แล้วจึงศึกษาการกระจายของดัชนี ทดสอบสมมุติฐาน และประมาณค่าพารามิเตอร์ดัชนีนั้น สถิติที่นิยมใช้คือ ความน่าจะเป็นของค่าสถิติ ค่าสหสัมพันธ์ และค่าขนาดอิทธิพล

ลักษณะของการสังเคราะห์งานวิจัยเชิงปริมาณ

เป็นการสังเคราะห์งานวิจัย เพื่อหาความรู้ใหม่ โดยใช้กระบวนการวิเคราะห์ทางสถิติวิเคราะห์ดัชนีมาตรฐานให้ได้ข้อสรุปที่เป็นข้อเท็จจริง

วิธีการวิเคราะห์มี 4 แบบ คือ

1. วิธีการนับคะแนนเสียง (แบบเดิม)

แบ่งงานวิจัยตามผลการทดสอบสมมุติฐานและค่าดัชนีเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มมีนัยสำคัญทางสถิติและมีค่าดัชนีเป็นบวก กลุ่มมีนัยสำคัญทางสถิติและค่าดัชนีเป็นลบและกลุ่มไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2. วิธีการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติของผลการสังเคราะห์

สังเคราะห์ค่าความน่าจะเป็นของค่าสถิติ แล้วทดสอบนัยสำคัญทางสถิติของผลการสังเคราะห์

3. วิธีการประมาณค่าจากการนับคะแนนเสียง

นับคะแนนเสียงจำนวนงานวิจัยที่ให้ผลการทดสอบสมมุติฐานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทางบวก

4. วิธีการสังเคราะห์ค่าประมาณดัชนีมาตรฐาน

นักวิจัยมักเรียก "วิธีการสังเคราะห์ค่าประมาณดัชนีมาตรฐาน" ว่า การวิเคราะห์อภิमानหรือการสังเคราะห์เม็ดดำ (Meta - analysis) ซึ่ง G.V. glass เป็นผู้บัญญัติศัพท์ สิ่งสำคัญของการสังเคราะห์งานวิจัยประเภทนี้คือ การประมาณค่าขนาดอิทธิพล (effect size) ในงานวิจัยแต่ละเรื่อง ซึ่งจะต้องใช้สถิติต่างกัน ในการวิจัยแต่ละประเภท เช่น การวิจัยสหสัมพันธ์ และการวิจัยเชิงทดลอง นอกจากนี้ต้องเน้นการปรับลดความคลาดเคลื่อนที่เกิดจากการสุ่มตัวอย่าง และการใช้เครื่องมือด้วย

ขั้นตอนการสังเคราะห์งานวิจัยเชิงปริมาณ

จากการศึกษาเอกสาร เรื่อง การสังเคราะห์งานวิจัย : เิงปริมาณเน้นวิธีวิเคราะห์เม็ดดำของศาสตราจารย์ ดร.อุทุมพร (ทองอุไทย) จามรมาน สรุปขั้นตอนการสังเคราะห์ได้ดังนี้

ขั้นที่ 1 กำหนดปัญหาที่ต้องการสังเคราะห์

ในขั้นนี้ ผู้สังเคราะห์ต้องระบุให้ได้ว่าต้องการสังเคราะห์เรื่องอะไร ซึ่งครอบคลุมถึงตัวแปร วัตถุประสงค์ของการสังเคราะห์ และสมมุติฐานการวิจัย

ขั้นที่ 2 การสำรวจงานวิจัยว่ามีจำนวนมากพอหรือไม่ ตัวอย่างเช่น ต้องการสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนระดับประถมศึกษา วิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ และวิทยาศาสตร์ ก็ทำการสำรวจจำนวนงานวิจัยโดยศึกษารายละเอียด ชื่อเรื่องงานวิจัยจากห้องสมุดต่างๆ เพื่อให้ทราบว่างานวิจัยมีอยู่ที่สถาบันและหน่วยงานใดบ้าง

ขั้นที่ 3 การอ่านงานวิจัยที่สำรวจได้ว่ามีจำนวนเท่าใด โดยปกติจะมีชื่อรายงานมากกว่าเล่มที่มีจริง ดังนั้นผู้สังเคราะห์จะต้องเห็นตัวเล่ม และอ่านรายงานเหล่านั้นด้วยตนเอง

ขั้นที่ 4 การตรวจสอบคุณภาพของรายงานการวิจัย

เมื่อได้รายงานการวิจัยมาแล้ว ผู้สังเคราะห์ต้องพิจารณาคุณภาพของรายงานการวิจัยว่ามีมากน้อยเพียงใด

ขั้นที่ 5 พิจารณารายละเอียดของรายงานการวิจัยว่า มีค่าสถิติเพื่อการสังเคราะห์เชิงปริมาณหรือไม่

ขั้นที่ 6 รวบรวมงานวิจัยที่สามารถสังเคราะห์เชิงปริมาณได้

ขั้นที่ 7 เลือกเทคนิคที่จะทำให้ค่าสถิติปลอดจากความคลาดเคลื่อน เช่น ปลอดจากการคลาดเคลื่อนในการวัด และการสุ่มตัวอย่าง

ขั้นที่ 8 เลือกเทคนิคสังเคราะห์เชิงปริมาณที่เหมาะสม

ขั้นที่ 9 ทำการสังเคราะห์งานวิจัยเชิงปริมาณทีละค่า

ขั้นที่ 10 สรุปผลวิเคราะห์

การวิเคราะห์แบบเมตต้า ตามแนวคิดของ Glass

การวิเคราะห์การเรียนรู้ การสอน ภาษาไทยครั้งนี้ เลือกใช้วิธีวิเคราะห์แบบ Meta ของ กลาส (Glass)

อุทุมพร (2527) ได้กล่าวสรุปการวิเคราะห์แบบเมตต้าตามแนวคิดของ Glass ไว้ดังนี้

1. เน้นที่ขนาดของผล (Effect size) มากกว่าเน้นความมีนัยสำคัญ
2. สถิติที่ใช้หาขนาดของผล คือ ค่าขนาดของผล ในงานวิจัยเชิงทดลองและหาค่าเฉลี่ยของสัมประสิทธิ์แบบเพียร์สัน สำหรับงานวิจัยเชิงสหสัมพันธ์

การแปลความหมาย การสังเคราะห์งานวิจัยตามแนวคิดของ Glass จะแปลความหมายของค่าเฉลี่ยของขนาดของผลว่า ผลของกลุ่มทดลองมีขนาดแตกต่างจากผลของกลุ่มควบคุมเป็นกึ่งเท่าของส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มควบคุม และแปลความหมายของค่าเฉลี่ยของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ว่า โดยเฉลี่ยแล้วตัวแปรที่ศึกษาที่มีความสัมพันธ์กันเพียงใด และตัวแปรต้นมีผลต่อตัวแปรตามเป็นจำนวนเท่าใด

การสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษา

โสภณ (2532) ทำการสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาไทย ระดับประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กลุ่มตัวอย่างงานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์ทั้งสิ้น 110 เล่ม ผลการสังเคราะห์พบว่า

1. พฤติกรรมการสอนภาษาไทยของครูส่วนใหญ่เป็นการสอนแบบบรรยาย วิธีที่ใช้บ่อยที่สุดคือ บทบาทสมมติและสถานการณ์จำลอง สื่อที่ใช้มากที่สุดคือแถบประโยคและรูปภาพวิธีการประเมินที่ใช้คือการทดสอบ
2. วิธีสอนโดยใช้รูปแบบสองภาษา (ครูใช้ภาษาถิ่นประกอบในการสอน) ทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีกว่าการสอนแบบปกติ
3. การสอนโดยใช้ชุดการสอน และการสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะ ทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์สูงกว่าสอนแบบปกติ เท่ากับ 1.259 และ 1.7604 เท่าของส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ฐิติมา (อ้างในภูษิต 2536) ได้สังเคราะห์งานวิทยานิพนธ์ระดับมหาบัณฑิตที่เกี่ยวกับการสอนภาษาไทย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2518 - 2530 จำนวน 455 เล่ม แยกสังเคราะห์เชิงปริมาณโดยใช้เทคนิคเมตต้า 70 เล่ม และสังเคราะห์เชิงคุณภาพ 385 เล่ม ผลการสังเคราะห์สรุปได้ดังนี้

พบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้สื่อเน้นความแตกต่างระหว่างบุคคล วิธีสอนที่ใช้แบบฝึก วิธีสอนที่ให้นักเรียนเป็นศูนย์กลาง วิธีสอนโดยใช้สิ่งเร้า และวิธีสอนโดยใช้เทคนิคการสอนแบบต่างๆ ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ และพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย มีความสัมพันธ์ทางบวกกับทักษะการพูด อ่าน เขียน มีค่าเท่ากับ 0.66 และมีความแปรปรวน 0.042

ผลการสังเคราะห์เชิงคุณภาพ พบว่า เนื้อหาในหลักสูตรมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์ของหลักสูตรมาก เนื้อหาควรจะได้รับปรับปรุงให้ทันสมัยและน่าสนใจ เหมาะกับระดับชั้นของนักเรียน การสอนโดยใช้เทคนิคใหม่ๆ ส่วนใหญ่ทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น สื่อการเรียนการสอนที่ผลิตมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน อายุ วุฒิ และประสบการณ์ของครูผู้สอน มีผลต่อพฤติกรรมการสอน ปัญหาการสอนของครูคือไม่เคยได้รับการอบรม มีหน้าที่อื่นต้องรับผิดชอบ สื่อในโรงเรียนมีจำกัดและไม่สามารถสอนได้คลุมเนื้อหาทั้งหมด

กองการวิจัย กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2538) สังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาไทย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2525 - 2536 จำนวนทั้งหมด 301 เล่ม รายงานสภาพการสอนอ่านและเขียนภาษาไทยไว้ดังนี้

การอ่าน พบว่า มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านดังนี้คือ การเล่นเกม การแนะนำหนังสือ การแข่งขันตอบปัญหา การจัดนิทรรศการ และการประกวดผลงานของนักเรียน

ส่วนลักษณะของแบบเรียนและการใช้แบบเรียนภาษาไทย แบบหัดอ่านหนังสือไทยแต่ละบทจะมีคำแนะนำการสอนสั้นๆ ให้ครู บทหนึ่งให้เรียนไม่เกิน 5 คำ ฝึกอ่านคำในประโยคของเรื่องนั้นๆ และเรื่องที่มีสาระประโยชน์ ส่วนหนังสือเรียนภาษาไทย จะมีลักษณะของการผสมระหว่างแบบแจกลูก และแบบหัดอ่านมาตรฐานเข้าด้วยกัน โดยการให้อ่านคำก่อน แล้วจึงฝึกกฎ

เกณฑ์ตามหลักภาษา การเสนอคำในรูปของตัวละครชุดเดียวทั้งเล่ม และคำที่ใช้มีพื้นฐานมาจากการวิจัย

การเขียน พบว่า นักเรียนชายและหญิงมีความสนใจต่อวิธีเขียนความเรียงไม่แตกต่างกัน โดยนักเรียนมีความสนใจเรื่องต่อไปนี้ เรียงตามลำดับคือ การเขียนคำสัมผัสคล้องจอง การเขียนความเรียงจากภาพและการเขียนความเรียงโดยวิธีเสรี

พฤติกรรมการสอนภาษาไทย พบว่ามี 3 ลักษณะหลักๆ คือ การดำเนินการสอน การใช้สื่อการสอน และการสร้างบรรยากาศ ในแต่ละลักษณะมีข้อค้นพบโดยสรุปดังนี้

1. การดำเนินการสอน วิธีสอนที่ครูปฏิบัติมากคือ วิธีการบอก อธิบาย หรือบรรยาย ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป ใช้เทคนิคการสอนโดยให้ผู้เรียน เรียนด้วยตนเอง และจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้านการฟังมากกว่า ครูที่มีประสบการณ์สอนต่ำกว่า 10 ปี โดยกิจกรรมที่ปฏิบัติมากที่สุดคือ การนำนักเรียนสนทนา สำหรับการจัดเนื้อหาจะมีกระบวนการตามลำดับขั้นจากง่ายไปหายาก

2. การใช้สื่อการสอน สื่อที่ใช้มากที่สุดคือ บัตรคำ แถบประโยคหรือแผนภูมิประกอบการสอนโดยให้นำเข้าสู่บทเรียน ประกอบการอธิบาย สรุปบทเรียน และสร้างความสนใจเป็นต้น

3. การสร้างบรรยากาศ โดยสร้างให้ห้องเรียนมีความสนุกสนาน มีชีวิตชีวาให้นักเรียนสนใจในการเรียน มีความกระตือรือร้น มีโอกาสแสดงความคิดเห็น นอกจากนี้ยังพบว่า การใช้คำถามของครู จะเป็นการถามเพื่อให้นักเรียนตอบทั้งชั้นมากที่สุด และเป็นคำถามประเภทความรู้ ความจำ

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2538) สังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาไทย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2527 - 2536 ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

1. ผลการสังเคราะห์งานวิจัยที่เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้วิธีสอนที่แตกต่างกันสรุปได้ว่า งานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์ซึ่งเป็นงานวิจัยเกี่ยวกับวิธีสอนโดยใช้เทคนิควิธีสอน ซึ่งผู้วิจัยคิดค้นกับวิธีสอนแบบปกติ จำนวนประเภทละ 9 เล่มนั้น นักเรียนที่เรียนโดยใช้เทคนิควิธีสอนที่ผู้วิจัยคิดค้นขึ้น และวิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ทางภาษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยวิธีสอนแบบปกติ โดยมีค่าเฉลี่ยของค่าขนาดของผลเท่ากับ 1.6989 และ 1.8848 ตามลำดับ

2. ผลการสังเคราะห์งานวิจัยที่เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้สื่อการเรียนการสอนภาษาไทยที่แตกต่างกัน สรุปได้ว่างานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์ ซึ่งเป็นงานวิจัยเกี่ยวกับสื่อการเรียนการสอนภาษาไทยซึ่งได้แก่ แบบฝึกจำนวน 7 เรื่อง เกม - เพลง จำนวน 6 เรื่อง หนังสืออ่านประกอบจำนวน 6 เรื่อง นิทาน จำนวน 3 เรื่อง และบทเรียนโปรแกรม จำนวน 3 เรื่อง รวม 25 เรื่อง ปรากฏว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้สื่อการเรียนการสอนผู้วิจัยจัดทำขึ้น มีผลสัมฤทธิ์ทาง

การเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนตามแบบปกติ โดยมีค่าเฉลี่ยของค่าขนาดผลเท่ากับ 1.19, 0.925, 0.6383, 0.7300, และ 1.970 ตามลำดับ

ส่วนผลการสังเคราะห์เชิงคุณภาพ รายงานผลที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนดังนี้ ผลการสังเคราะห์เชิงคุณภาพของงานวิจัยที่เกี่ยวกับสอนภาษาไทยแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านสื่อการสอนผลการสังเคราะห์สรุปได้ดังนี้

งานวิจัยที่ทดลองสอนเพื่อหาประสิทธิภาพของสื่อการสอนและเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของผู้เรียน มีผลการวิจัยสรุปได้เป็น 4 ลักษณะคือ

1.1 งานวิจัยที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับสื่อการสอนที่นำไปทดลองใช้และคำนวณหาประสิทธิภาพของสื่อ โดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐาน 90/90, 80/80 ซึ่งมีจำนวน 11 เรื่อง เป็นงานวิจัยเกี่ยวกับแบบฝึกการเรียนรู้และสะกดคำ การใช้พจนานุกรม บทเรียนโมดูล บทเรียนโปรแกรมและหนังสืออ่านประกอบ ผลการวิจัยพบว่า สื่อการสอนมีประสิทธิภาพถึงเกณฑ์มาตรฐานทั้ง 11 เรื่อง

1.2 งานวิจัยที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับสื่อการสอนที่นำไปทดลองใช้ และเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของผู้เรียนที่ใช้สื่อการสอนก่อนและหลังการทดลอง จำนวน 8 เล่ม เป็นงานวิจัยเกี่ยวกับแบบฝึกทักษะการอ่าน ทักษะการเรียนรู้ การเขียนสะกดคำ การเขียนเชิงสร้างสรรค์ บทเรียนโปรแกรมการสะกดคำ บทเรียนเสริมการอ่าน และนิทานประกอบการสอนภาษาไทย ผลการวิจัย พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองทั้ง 8 เรื่อง

1.3 งานวิจัยที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับสื่อการสอนโดยคำนวณหาประสิทธิภาพของสื่อการสอนด้วยการเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐาน 90/90, 80/80 และเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของผู้เรียนที่ใช้สื่อการสอนก่อนและหลังการทดลอง จำนวน 6 เล่ม เป็นงานวิจัยเกี่ยวกับแบบฝึกทักษะการฟัง การอ่านจับใจความ การอ่านในใจ การอ่านคำควบกล้ำ การอ่านออกเสียง ความเข้าใจในการอ่าน และแบบฝึกทักษะการเขียน ผลการวิจัยพบว่า สื่อการสอนมีประสิทธิภาพถึงเกณฑ์มาตรฐาน และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการทดลองสูงกว่าก่อนทดลองทั้ง 6 เรื่อง

1.4 งานวิจัยที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับสื่อการสอนโดยเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน หลังการทดลองระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม จำนวน 39 เรื่อง เป็นงานวิจัยที่เกี่ยวกับแบบฝึกทักษะและแบบฝึกเสริมทักษะ หนังสือสำหรับเด็ก การฝึกทักษะโดยใช้เกม บทเรียนโปรแกรม สไลด์ภาพการ์ตูนประกอบเรื่อง และชุดการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ผลการ

วิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียน โดยใช้สื่อการสอนสูงกว่านักเรียนที่เรียนตามแบบปกติทั้ง 39 เรื่อง

1.5 ด้านวิธีสอน ผลการสังเคราะห์สรุปได้ดังนี้

งานวิจัยที่ทดลองสอนเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของผู้เรียน โดยใช้การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ทางภาษากับการสอนแบบปกติ จำนวน 9 เรื่อง และสอนโดยใช้เทคนิควิธีสอนที่ผู้วิจัยกำหนดหรือคิดค้นขึ้น จำนวน 9 เรื่อง ซึ่งได้แก่ วิธีสอนโดยใช้กิจกรรมส่งเสริมการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ วิธีสอนเขียนสะกดคำโดยใช้เกมประกอบการสอน วิธีสอนโดยใช้กระบวนการเรียนการสอนตามหลักสูตรวิธีสอน โดยใช้หลักการเรียนรู้เพื่อรู้แจ้ง วิธีสอนแบบโรเซนไชน์และวิธีสอนตามแนวทฤษฎีการสอนแบบอรรถกถฐาน กับการสอนแบบปกติ ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ทางภาษาและวิธีสอนโดยใช้เทคนิควิธีสอนที่ผู้วิจัยคิดค้นขึ้น สูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบปกติทั้ง 16 เรื่อง

ประภาพรรณ เส็งวงศ์ และคณะ (2538) รายงานผลการศึกษามีข้อค้นพบใกล้เคียงกับงานสังเคราะห์วิจัยอื่นๆว่า งานวิจัยที่เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้วิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ทางภาษา มีค่าเฉลี่ย ขนาดของผลเท่ากับ 1.313 เมื่อเปรียบเทียบกับวิธีสอนตามปกติ การสอนที่นักเรียนใช้แบบฝึกที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้นมีผลสัมฤทธิ์สูงกว่านักเรียนที่ใช้แบบฝึกตามคู่มือครู โดยมีค่าเฉลี่ยของขนาดของผล = 1.453 ส่วนผลการสังเคราะห์เชิงคุณภาพพบว่าการสร้างนวัตกรรมที่นำมาใช้ในการทดลองมีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน และทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น และสูงกว่านักเรียนที่เรียนตามปกติ

ข้อค้นพบจากงานวิจัยสังเคราะห์การเรียนการสอนภาษาไทยเหล่านี้ ยังมีคำถามที่ควรศึกษาค้นหาคำตอบต่อไปอีก อาทิเช่น

1. การศึกษาเกี่ยวกับวิธีการเรียนของนักเรียน เช่น เทคนิคที่ใช้ในการสร้างแรงจูงใจให้กับตนเอง การแบ่งเวลาที่บ้าน แบ่งอย่างไรสำหรับการเรียน การช่วยงานบ้าน และการพักผ่อน เทคนิคการทบทวนบทเรียน เทคนิคการจำวิธีเรียนและฝึกด้วยตนเอง ฯลฯ วิธีเรียนต่างกันหรือไม่ระหว่างนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกับต่ำ
2. วิธีสอนซึ่งรายงานว่า ส่วนใหญ่ใช้การบรรยาย อธิบาย ถ้าครูใช้กิจกรรมให้นักเรียนมีส่วนร่วม ให้อิสระนักเรียนในการเรียนด้วยตนเอง และใช้นวัตกรรมและสื่ออื่นๆ เพิ่มเติมจากแบบเรียน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนจะสูงขึ้น นำศึกษาค้นต่อไปว่า ครูที่มีคุณลักษณะและคุณสมบัติเช่นไร ที่สอนในลักษณะวิจัยเพื่อพัฒนาการสอนในชั้นเรียนของตน ระบบบริหาร

ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

ปัจจุบัน คัดเลือก สนับสนุน ส่งเสริมความก้าวหน้าให้หรือไม่ และอย่างไร เพื่อจะได้ข้อมูลไปใช้ในการบรรจุและบำรุงรักษา "ครุฑ" ไปได้ตลอดไป

3. รูปแบบการสอนต่าง ๆ เช่น การสอนแบบมุ่งประสบการณ์การสอนเพื่อรอบรู้ การสอนด้วยสื่อที่สร้างขึ้นเป็นการเฉพาะ เช่น หนังสืออ่านเสริม อ่านประกอบ ซึ่งรายงานผลว่าทำให้สัมฤทธิ์ดีขึ้น ซึ่งงานวิจัยส่วนใหญ่เป็นวิทยานิพนธ์ เมื่อมีประสิทธิภาพ เหตุใดจึงไม่ได้รับการสนับสนุนและสอนต่อด้วยรูปแบบการสอนต่างๆ จนเป็นปกติในโรงเรียน มีปัญหาหรือปัจจัยใดที่เกี่ยวข้อง

ศักยภาพของเด็กไทย

เมื่อวิธีการเรียนการสอนของไทยมีสภาพดังรายงาน จากการสังเคราะห์งานวิจัยจำนวนมาก คำถามที่น่าสนใจคือ แล้วผลผลิตของการเรียนการสอนดังกล่าวเป็นเช่นไร งานวิจัยส่วนใหญ่ในอดีต จะใช้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นตัวบ่งชี้ ผลผลิตของกระบวนการเรียนการสอน มีบ้างประปรายที่ศึกษาเจตคติของนักเรียน ยังไม่มีการศึกษาวัดคุณลักษณะอื่น ๆ ของนักเรียนที่เป็นผลมาจากการเรียนการสอน

ปี 2540 กรมวิชาการ ศึกษาศักยภาพของเด็กไทยทั่วประเทศ ศึกษาจากนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 เช่นกัน ผลการศึกษารายงานศักยภาพของเด็ก ประถมว่า เด็กประถมมีทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการทำงานมากที่สุด รองลงมาคือ ทักษะพื้นฐานการอยู่ร่วม ที่มีน้อยที่สุด คือทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ในอนาคต นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย ก็มีทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ในอนาคตต่ำที่สุดเช่นกัน

ทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ในอนาคตประกอบด้วย (กรมวิชาการ 2540)

1. ทักษะการเรียนรู้ ประกอบด้วยทักษะย่อยดังต่อไปนี้
 - 1.1 รู้แหล่งข้อมูล
 - 1.2 มีทักษะในการรวบรวมข้อมูล
 - 1.3 มีทักษะในการวิเคราะห์ สังเคราะห์จำแนก จัดลำดับ สรุปความ ขยายความ การจำ การคาดคะเน
 - 1.4 มีทักษะในการประเมินผลการเรียนรู้ด้วยตนเอง
 - 1.5 มีเจตคติต่อการเรียนรู้ สนใจใฝ่รู้ กระตือรือร้น ในการเรียนรู้
2. มีทักษะการคิด ประกอบด้วย
 - 2.1 คิดอย่างมีวิจารณญาณ
 - 2.2 คิดสร้างสรรค์

126435

371-3

๗๘๙๒๕

๕๕

3. มีทักษะการสื่อสาร มี

3.1 ความสามารถในการส่งสาร

3.2 ความสามารถในการรับสาร

3.3 ความสามารถในการเลือกช่องทาง / วิธีการ และเครื่องมือในการสื่อสาร

เมื่อเด็กไทยยังมีศักยภาพต่ำในด้านทักษะต่างๆดังกล่าวมาแล้ว สภาพเช่นนี้เป็นปัญหาสำคัญหรือไม่ การจะตอบคำถามนี้จำเป็นต้องพิจารณา สภาพการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นทั่วโลก และในประเทศไทย

สังคมเทคโนโลยี

การนำความรู้ทางวิทยาศาสตร์มาประยุกต์ใช้ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อวิถีชีวิตของมนุษย์มากมาย เป็นผลกระทบที่รู้จักกันในคำ โลกาภิวัตน์ โลกใบเล็ก โลกไร้พรมแดน การเปลี่ยนแปลงสำคัญต่อความเป็นอยู่ ของมนุษย์ดังปรากฏในข้อเขียนของโครงการการศึกษาไทย ในยุคโลกาภิวัตน์ (คณะผู้ศึกษา 2540) ว่า มนุษย์จำเป็นต้องปรับตัวเพื่อรับความเปลี่ยนแปลงนี้หลายด้าน เช่น

1. เมื่อมีอิสระภาพในการดำรงชีวิตมากขึ้น คนรุ่นใหม่ต้องมีความฉลาดและรสนิยมในการเลือกสาร และใช้ประโยชน์ จากข่าวสารเพื่อหาโอกาส และทางเลือกที่ดีที่สุดให้กับตนเอง ครอบครัว และส่วนรวม
2. การติดต่อสัมพันธ์ระหว่างประเทศที่ง่ายดายขึ้น ทำให้ประเทศต่าง ๆ มีโอกาสเรียนรู้ถ่ายทอดเทคโนโลยีของกันและกัน
3. เศรษฐกิจที่อยู่บนพื้นฐานของการค้าเสรี ทำให้ทุกประเทศต้องเร่งสร้างความสามารถในการแข่งขัน การแข่งขันทางเศรษฐกิจจะสำคัญและมีความรุนแรงเพิ่มขึ้น
4. กระแสโลกาภิวัตน์ และการค้าเสรี ทำให้ทุกประเทศต้องปรับตัว เตรียมเป็น "หุ้นส่วนที่ดี" เพื่อรับกติกาของประชาคมโลก เพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจและอธิปไตย
5. ทุกประเทศต้องระมัดระวังการบริหารภายในไม่ให้ขัดต่ออุดมการณ์สากลเพราะอาจทำให้ปัญหาภายใน การเป็นปัญหาระหว่างประเทศ (เช่นปัญหาเกี่ยวกับ สิทธิมนุษยชนในหลายประเทศ)
6. ทุกประเทศต้องสร้างภูมิคุ้มกันทางวัฒนธรรม (เพื่อไม่ให้วัฒนธรรมของตนถูกกลืนหายไปในการแสวงหาโลกาภิวัตน์)

กระแสโลกาภิวัตน์ จึงนำมาทั้ง “โอกาส” และ “อันตราย” ต่อประเทศต่าง ๆ ประเทศใดจะได้ประโยชน์หรือเสียประโยชน์ ขึ้นอยู่กับคุณภาพของประชาชนของประเทศนั้น เป็นที่ยอมรับกันมานานแล้วว่า การศึกษาคือเครื่องมือสร้างคุณภาพคน ดังนั้น เมื่อพิจารณาสภาพการศึกษาไทย โดยเฉพาะส่วนของการเรียนการสอน โดยเฉพาะภาษาไทยซึ่งเป็นวิชาที่สำคัญมากที่สุด การเรียนการสอนสภาพที่ผ่านมา มีประสิทธิภาพเพียงพอหรือไม่ ที่จะเตรียมคนไทยให้สามารถเผชิญความเปลี่ยนแปลงในอนาคต และสามารถเลือกใช้การเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ให้เป็น “โอกาส” ในการพัฒนาตนเอง ครอบครัว สังคมประเทศไทย และสังคมโลก คำตอบที่ชัดเจนคือ ยังไม่เพียงพอ

การปฏิรูปการศึกษายุคโลกาภิวัตน์

มีการเปลี่ยนแปลงหลายอย่างในประเทศไทยเพื่อปรับรับกระแสโลกาภิวัตน์ เป็นการเปลี่ยนแปลงขนาดใหญ่และทั่วประเทศ เริ่มด้วยการออกกฎหมายรัฐธรรมนูญใหม่ ที่มีการรับรองสิทธิเสรีภาพของประชาชนมากขึ้น ชนิดที่ไม่เคยมีมาก่อนในอดีต เช่น สิทธิในการขอทราบข่าวสารของทางราชการ จนมีกรณีร้องขอคุคะแนนสอบคัดเลือกเข้าเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ของโรงเรียนสาธิต แห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ซึ่งผู้ปกครอง มีสิทธิและโรงเรียนต้องเปิดเผยคะแนนสอบตามคำสั่งหน่วยราชการที่ดูแลเรื่องนี้

เมื่ออำนาจสูงสุดในการปกครองเปลี่ยน จึงส่งพลังขับเคลื่อนในส่วนอื่นๆ ต้องเปลี่ยนตามด้วย กระทรวงศึกษาธิการซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบการศึกษาของประเทศ จึงกำหนดนโยบายและแผนงานที่ต้องปรับเปลี่ยน พัฒนาระบบการศึกษาของประเทศ กรมวิชาการ (2542) ซึ่งรับผิดชอบที่จะพัฒนาระบบการเรียนการสอนที่จะเอื้อให้เด็กไทยพัฒนาศักยภาพในส่วนที่ยังด้อยอยู่ จึงมีความต้องการที่จะแสวงหาวิธีเรียน วิธีสอน และรูปแบบการสอนที่ส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้ที่ยั่งยืนของเด็กไทย ทั้งนี้เพื่อสร้างเด็กไทยให้มีทักษะพื้นฐาน ที่จะเป็นเครื่องมือหาความรู้ได้ด้วยตนเอง ในสังคมอนาคต

ก่อนจะก้าวไปข้างหน้าจำเป็นต้องมีการประเมินสิ่งที่ทำมาแล้วก่อน เพื่อเป็นพื้นฐานในการปรับเปลี่ยน โครงการย่อยหนึ่งในหลายโครงการ ของการพยายามครั้งนี้คือ การสังเคราะห์งานวิจัย เกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาสำคัญในระดับประถมศึกษา คือ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และภาษาอังกฤษ

ความสำคัญของการสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอน และรูปแบบการสอนที่ส่งผลต่อกระบวนการเรียนรู้ที่ยั่งยืนของเด็กไทย

แม้จะมีการสังเคราะห์งานวิจัยในเรื่องการเรียนการสอนมามากแล้วก็ตาม ผลการสังเคราะห์ที่ผ่านมา ไม่มีรายงานส่วนที่เป็นการเรียนรู้ที่ยั่งยืน ซึ่งหมายถึงทักษะที่จะหาความรู้ได้ด้วยตนเองต่อไป ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะไม่ได้เป็นจุดมุ่งหมายของการสังเคราะห์ครั้งก่อน ๆ จึงไม่ได้มีการสนใจที่จะสังเคราะห์ประเด็นนี้ ทั้งๆที่ในสภาพความเป็นจริงแล้วคนไทยส่วนหนึ่งต้องมีทักษะการเรียนรู้ที่ยั่งยืนแน่นอน มิฉะนั้นเราคงไม่มีนักคิด นักประดิษฐ์ ที่ช่วยให้ประเทศไทยดำรงอยู่ได้จนตราบนานเท่านานนี้ คงไม่มีประชาชนปรับตัวรับกับวิกฤตกาลเศรษฐกิจได้ในสภาพที่ไม่รุนแรง เหมือนอินโดนีเซีย ประเทศเพื่อนบ้าน

ดังนั้นการสังเคราะห์วิธีการเรียนการสอนอีกครั้ง โดยห่างจากที่ทำกันมาแล้วประมาณ 5 ปี อาจทำให้ได้องค์ความรู้ใหม่เกี่ยวกับวิธีการเรียนรู้ที่ยั่งยืน หรือถ้าไม่ได้ก็จะเป็นแนวทางให้คิดพัฒนาสร้างรูปแบบวิธีการเรียนการสอนที่จะสร้างทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเองให้กับเด็กไทยได้ต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการสังเคราะห์งานวิจัยทั้งในเชิงปริมาณด้วยวิธีการวิเคราะห์แบบเมตต้า (Meta Analysis) และการวิเคราะห์เชิงคุณภาพ ด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยได้ดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1. การคัดเลือกงานวิจัย
2. ตัวแปรที่ศึกษา
3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การคัดเลือกงานวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ในการคัดเลือกงานวิจัยที่จะนำมาสังเคราะห์ ดังนี้

1. เป็นงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับวิธีการเรียน วิธีการสอน และรูปแบบการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย ในระดับประถมศึกษา ที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน
2. เป็นงานวิจัยของหน่วยงานราชการ สถานศึกษา วิทยานิพนธ์ระดับมหาบัณฑิตและดุษฎีบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทยทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค
3. เป็นงานวิจัยที่พิมพ์เผยแพร่ในปี พ.ศ. 2533 – พ.ศ. 2541
4. เป็นงานวิจัยที่ผ่านการประเมินคุณภาพโดยใช้แบบประเมินรายงานวิจัย ซึ่งมีผลการวิจัยประเมินคุณภาพอยู่ในอันดับคะแนนไม่ต่ำกว่า B หรือ มีคะแนนรวมตั้งแต่ 70 คะแนนขึ้นไป
5. งานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์จะต้องมีการรายงานค่าสถิติที่จำเป็นและเพียงพอสำหรับการแปลงค่าให้เป็นค่าขนาดอิทธิพล (Effect Size) สำหรับการสังเคราะห์งานวิจัยเชิงปริมาณและมีการรายงานเชิงเนื้อหาที่เพียงพอสำหรับการสังเคราะห์งานวิจัยเชิงคุณภาพ

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่นำมาสังเคราะห์เชิงปริมาณแบ่งออกเป็นตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ วิธีการเรียน วิธีการสอน และรูปแบบการเรียนการสอน ซึ่งจากการนิยามศัพท์ได้แบ่งวิธีการเรียนออกเป็น 3 วิธี วิธีการสอนแบ่งออกเป็น 3 วิธี และรูปแบบการเรียนการสอนแต่งงานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์เชิงปริมาณในครั้งนี้ มีเนื้อหาไม่ครบถ้วนตามการแบ่งประเภทดังกล่าว ดังนั้นเพื่อให้สอดคล้องกับข้อมูลงานวิจัยที่เก็บรวบรวมได้ การวิจัยนี้จึงแบ่งตัวแปรอิสระ วิธีการเรียน วิธีการสอน และรูปแบบการเรียนการสอน ออกเป็น 6 ประเภทดังนี้

1. วิธีการเรียนด้วยตนเอง วิธีการที่ผู้เรียนได้ปฏิบัติงานตามความสามารถ ความถนัด ความสนใจของตนเอง ซึ่งผู้เรียนจะได้พัฒนาความสามารถของตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพ โดยมีครูเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือเมื่อผู้เรียนมีปัญหา เช่น แบบฝึกเสริมทักษะ แบบฝึกการอ่านจับใจความ แบบฝึกเขียนเชิงสร้างสรรค์ แบบฝึกเขียนเรียงความ บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

2. วิธีการเรียนจากเพื่อน วิธีการที่ผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ เช่น วิธีกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน แบบพี่สอนน้อง

3. วิธีการสอนแบบใช้สื่อการเรียนการสอน วิธีการสอนที่บทบาทการสอนทั้งหมด หรือเกือบทั้งหมดจะอยู่ที่สื่อการเรียนการสอน เช่น วิธีการสอนโดยใช้นิทาน ชุดการสอน นิทานประกอบภาพ การ์ตูน

4. วิธีการสอนแบบใช้กิจกรรม วิธีการสอนที่ให้ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติกิจกรรมและดำเนินการค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง โดยมีครูเป็นผู้ประสานงาน แนะนำแนวทางในการค้นคว้าและช่วยเหลือเมื่อผู้เรียนมีปัญหา เช่น วิธีการสอนโดยใช้เกม กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน การใช้เพลงและเกม

5. วิธีการสอนแบบประสม วิธีการสอนที่ใช้สื่อร่วมกับกิจกรรม เช่น วิธีสอนแบบเรียนปนเล่น วิธีสอนแบบร่วมมือ การสอนเขียนจากการฝึกสร้างจินตนาการ

6. รูปแบบการเรียนการสอน เป็นแผนการจัดการเรียนการสอนที่มีขั้นตอนและวิธีการเฉพาะของแบบนั้น ๆ เช่น วิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา วิธีสอนแบบ CIRC วิธีสอนแบบเอริกา

ตัวแปรตาม ได้แก่ ค่าขนาดอิทธิพลของผลการเรียนรู้ แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ดังต่อไปนี้

1. ทักษะทางภาษา ได้แก่
 - 1.1 การอ่าน
 - 1.2 การเขียน
 - 1.3 การฟังและพูด
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
3. เจตคติต่อการเรียน
4. ความคงทนของการเรียนรู้

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลงานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์ในครั้งนี้มี 2 ประเภท คือ แบบประเมินรายงานวิจัย และแบบสรุปรายงานการวิจัย ซึ่งเครื่องมือแต่ละประเภทยังมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

แบบประเมินรายงานวิจัย

แบบประเมินรายงานวิจัยเป็นเครื่องมือสำหรับประเมินคุณภาพงานวิจัย เพื่อคัดเลือกเฉพาะงานวิจัยที่มีคุณภาพเท่านั้นมาทำการสังเคราะห์ ผู้วิจัยได้ปรับปรุงแบบประเมินรายงานวิจัยด้วยตนเองของ อุทุมพร จามรมาน (2527) ที่ดัดแปลงมาจากแบบประเมินรายงานวิจัยด้วยตนเองของ Isac, S. and Michael W.B. ซึ่งมีข้อคำถามรวม 22 ข้อ และมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ ดีมาก ดี ปานกลาง ไม่ดี และไม่ดีเลย

ในการให้อันดับคะแนนใช้วิธีการนำคะแนนของทุกข้อในแบบรายงานวิจัยรวมกัน แล้วนำไปเทียบกับช่วงคะแนนเพื่อให้อันดับ ดังนี้

คะแนนรวมระหว่าง	90 – 110	ให้อันดับคะแนน	A
คะแนนรวมระหว่าง	70 – 89	ให้อันดับคะแนน	B
คะแนนรวมระหว่าง	50 – 69	ให้อันดับคะแนน	C
คะแนนรวมระหว่าง	30 – 49	ให้อันดับคะแนน	D
คะแนนรวมระหว่าง	29	ให้อันดับคะแนน	E

เกณฑ์ในการคัดเลือกงานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์จะต้องมีผลการประเมินคุณภาพอยู่ในอันดับคะแนนไม่ต่ำกว่าอันดับ B

(รายละเอียดของแบบประเมินรายงานวิจัยแสดงไว้ในภาคผนวก ก)

แบบสรุปรายงานการวิจัย

แบบสรุปรายงานการวิจัยที่สร้างขึ้นนี้มีจุดประสงค์เพื่อใช้ในการสำรวจและจัดบันทึกคุณลักษณะและรายละเอียดต่างๆ ของงานวิจัยที่ผ่านการประเมินคุณภาพ เพื่อนำข้อมูลมาทำการสังเคราะห์ แบบสำรวจรายงานการวิจัยประกอบด้วย 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของงานวิจัย

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับเนื้อหาสาระของงานวิจัย

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับการวิเคราะห์ข้อมูลและผลการวิจัย

(รายละเอียดของแบบสรุปรายงานการวิจัยแสดงไว้ในภาคผนวก ข)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. กรมวิชาการได้จัดประชุมคณะผู้วิจัยในระหว่างวันที่ 7 - 11 กันยายน 2541 เพื่อร่วมกันวางแผนในการสร้างเครื่องมือและการเก็บรวบรวมข้อมูลงานวิจัย
2. คณะผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมงานวิจัยทั้งในส่วนราชการ สถาบันการศึกษา ในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ระหว่างเดือนกันยายน 2541 - มกราคม 2542
3. ทำการประเมินคุณภาพของงานวิจัยที่รวบรวมได้ทั้งหมดลงในแบบประเมินรายงานวิจัย
4. สรุปผลการวิจัย จากงานวิจัยที่ผ่านเกณฑ์การประเมินคุณภาพลงในแบบสรุปรายงานการวิจัย
5. จำนวนงานวิจัยที่นำมาทำการสังเคราะห์มีทั้งหมด 170 เรื่อง เมื่อพิจารณาการรายงานผลค่าสถิติ พบว่ามีงานวิจัยที่สามารถนำมาทำการสังเคราะห์ในเชิงปริมาณได้ 144 เรื่อง และมีงานวิจัยที่สามารถนำมาสังเคราะห์ในเชิงคุณภาพได้จำนวน 26 เรื่อง

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น เป็นกรวิเคราะห์เพื่อศึกษาลักษณะของงานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์ด้วยสถิติบรรยาย เช่น การแจกแจงความถี่ ร้อยละ การวัดแนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลาง และการวัดการกระจาย
2. การสังเคราะห์งานวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์เมตต้าสำหรับงานวิจัยเชิงทดลองเท่านั้น เนื่องจากงานวิจัยที่รวบรวมได้ไม่ปรากฏว่ามีงานวิจัยเชิงสหสัมพันธ์ ทำการจับกลุ่มตัวแปรวิธีการเรียน วิธีการสอน และรูปแบบการเรียนการสอน โดยแบ่งออกเป็น 6 กลุ่ม ดังกล่าวแล้วข้างต้น คำนวณค่าขนาดอิทธิพล ด้านทักษะการอ่าน การเขียน การฟัง และพูด ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เจตคติต่อการเรียน และความคงทนของการเรียนรู้ ต่อจากนั้นทำการเปรียบเทียบค่าขนาดอิทธิพลด้านต่างๆ ที่เกิดจากวิธีการเรียน วิธีการสอน และรูปแบบการเรียนการสอนที่แตกต่างกัน
3. การสังเคราะห์งานวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหาสำหรับงานวิจัยเชิงสำรวจ และงานวิจัยประเภทอื่นๆ ได้แก่ งานวิจัยประเมินผล การสังเคราะห์งานวิจัย และการศึกษารายกรณี ทำการวิเคราะห์ข้อมูลในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับวิธีการเรียนการสอน และรูปแบบการเรียนการสอน ที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการศึกษาข้อมูลพื้นฐานของงานวิจัย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย มัธยฐาน ฐานนิยม ร้อยละ ตำแหน่ง เปอร์เซนไทล์ และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. สถิติที่ใช้ในการคำนวณค่าขนาดอิทธิพล (Effect Size)

2.1 ในกรณีเป็นการวิเคราะห์งานวิจัยเชิงทดลองคำนวณค่าขนาดอิทธิพล (Effect Size) โดยใช้สูตรของกลาส (Glass, 1981)

$$d = \frac{\bar{X}_E - \bar{X}_C}{S_C}$$

เมื่อ	d	แทน	ค่าขนาดอิทธิพล
	\bar{X}_E	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มทดลอง
	\bar{X}_C	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มควบคุม
	S_C	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มควบคุม

2.2 ในกรณีที่งานวิจัยเชิงทดลองที่มีกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองไม่ได้รายงานค่าเฉลี่ยหรือค่าความแปรปรวนของทั้ง 2 กลุ่ม แต่รายงานค่า t หรือค่า F และขนาดของกลุ่มทั้ง 2 กลุ่ม คำนวณหาขนาดของอิทธิพลได้จากสูตรดังต่อไปนี้ (Glass, 1981 : Hunter, 1982)

$$d = t \sqrt{(1/n_E + 1/n_C)}$$

หรือ

$$d = \sqrt{F (1/n_E + 1/n_C)}$$

และในกรณีที่ขนาดของกลุ่มตัวอย่างของ 2 กลุ่มเท่ากัน ขนาดของอิทธิพล

$$d = t \sqrt{2/n}$$

หรือ

$$d = \sqrt{F (2/n)}$$

3. สถิติที่ใช้การทดสอบเปรียบเทียบค่าขนาดอิทธิพล

- 3.1 การวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าขนาดอิทธิพลรายด้าน กับวิธีการเรียน วิธีการสอน และรูปแบบการเรียนการสอน โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA)
- 3.2 การวิเคราะห์เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ของวิธีการเรียน วิธีการสอน และรูปแบบการเรียนการสอนกับระดับชั้น โดยใช้ t - test และการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทาง (Two Way ANOVA)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในบทนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน ตอนที่ 1 เป็นผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของงานวิจัย ตอนที่ 2 เป็นผลการสังเคราะห์งานวิจัยเชิงปริมาณ และตอนที่ 3 เป็นผลการสังเคราะห์งานวิจัยเชิงคุณภาพ

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของงานวิจัย

ผลการวิเคราะห์ลักษณะด้านการผลิตและผู้วิจัย พบว่า งานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์ในครั้งนี้เป็นงานวิจัยที่ทำขึ้นในปี พ.ศ. 2538 จำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 21.8 รองลงไปที่งานวิจัยในปี พ.ศ. 2537 (ร้อยละ 17.1) ส่วนงานวิจัยในปี พ.ศ. 2534 มีจำนวนน้อยที่สุด (ร้อยละ 2.9) ในปีอื่นๆนอกจากนั้นมีจำนวนงานวิจัยใกล้เคียงกัน คิดเป็นประมาณร้อยละ 8 - 12

สถาบันที่ผลิตงานวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาไทยจำนวนมาก มีอยู่ 3 สถาบัน ได้แก่ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (ร้อยละ 18.2) มหาวิทยาลัยขอนแก่น และมหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีจำนวนเท่ากัน (ร้อยละ 17.6) รองลงไปที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยบูรพา มีจำนวนเท่ากัน (ร้อยละ 10.6) ส่วนมหาวิทยาลัยที่มีงานวิจัยจำนวนน้อย ได้แก่ มหาวิทยาลัยศิลปากร (ร้อยละ 3.5) มหาวิทยาลัยนเรศวร (ร้อยละ 2.4) และมหาวิทยาลัยทักษิณ (ร้อยละ 1.2) นอกจากนี้ยังพบว่ามีหน่วยงานซึ่งไม่ใช่สถาบันการศึกษาที่ทำงานวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาไทย ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัด แต่ก็มีจำนวนงานวิจัยค่อนข้างน้อย คิดเป็นร้อยละ 5.3 ของจำนวนงานวิจัยทั้งหมดที่นำมาสังเคราะห์

ในด้านลักษณะของผู้วิจัยนั้น พบว่า ส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยซึ่งเป็นวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท (ร้อยละ 91.1) ส่วนงานวิจัยประเภทอื่นๆ ทั้งงานวิจัยส่วนบุคคล งานวิจัยโดยคณะบุคคล และงานวิจัยของหน่วยงาน มีจำนวนน้อย (ร้อยละ 4.7, 1.2 และ 2.4 ตามลำดับ) รายละเอียดของลักษณะด้านการผลิตและผู้วิจัย แสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของงานวิจัยจำแนกตามลักษณะด้านการผลิตและผู้วิจัย

ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
1. ปีที่ทำวิจัย		
ปี พ.ศ. 33	14	8.2
ปี พ.ศ. 34	5	2.9
ปี พ.ศ. 35	16	9.4
ปี พ.ศ. 36	15	8.8
ปี พ.ศ. 37	29	17.1
ปี พ.ศ. 38	37	21.8
ปี พ.ศ. 39	19	11.2
ปี พ.ศ. 40	20	11.8
ปี พ.ศ. 41	15	8.8
2. สถาบันที่ทำวิจัย		
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	18	10.6
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร	11	6.5
มหาวิทยาลัยศิลปากร	6	3.5
มหาวิทยาลัยขอนแก่น	30	17.6
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	31	18.2
มหาวิทยาลัยทักษิณ	2	1.2
มหาวิทยาลัยบูรพา	18	10.6
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	30	17.6
มหาวิทยาลัยนเรศวร	4	2.4
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	11	6.5
สำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาจังหวัด	9	5.3
3. ประเภทของงานวิจัย		
ส่วนบุคคล	8	4.7
คณะบุคคล	2	1.2
หน่วยงาน	4	2.4
วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท	155	91.1
วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาเอก	1	0.6

ผลการวิเคราะห์ด้านลักษณะของการทำวิจัย พบว่า มีงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาไทยในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวนมากที่สุด (ร้อยละ 21.8) รองลงไปคือ ศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 (ร้อยละ 18.8) ประถมศึกษาปีที่ 5 (ร้อยละ 14.7) ประถมศึกษาปีที่ 2 และ 3 (ร้อยละ 14.1) และศึกษาเกี่ยวกับระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ร้อยละ 11.2 นอกจากนี้ยังพบว่า มีงานวิจัยที่ศึกษามากกว่า 1 ระดับชั้นเรียนเพียงเล็กน้อย (ร้อยละ 5.3)

ประเด็นที่ทำวิจัยนั้น พบว่า ส่วนใหญ่เป็นการวิจัยเรื่องวิธีการเรียน (ร้อยละ 37.1) รองลงไปเป็นการวิจัยเรื่องวิธีการสอน (ร้อยละ 34.1) ส่วนการวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการเรียนการสอนมีน้อยที่สุด (ร้อยละ 7.1) และมีการวิจัยเรื่องอื่นๆ ได้แก่ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ การประเมินผลและการศึกษาสภาพและปัญหาการเรียนการสอนภาษาไทย เป็นต้น ซึ่งมีอยู่ร้อยละ 21.8

การวิจัยที่นำมาสังเคราะห์ในครั้งนี้ส่วนใหญ่เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (ร้อยละ 85.9) มีงานวิจัยเชิงสำรวจเล็กน้อย (ร้อยละ 7.6) และมีงานวิจัยประเภทอื่นๆ เช่น การพัฒนาผลิตภัณฑ์ การวิจัยประเมินผล และการสังเคราะห์งานวิจัย โดยมีจำนวนรวมกันคิดเป็นร้อยละ 6.5

ในด้านการเลือกกลุ่มตัวอย่างนั้น พบว่า ส่วนใหญ่ใช้วิธีการสุ่ม (ร้อยละ 58.8) โดยวิธีการสุ่มแบบง่ายถูกนำมาใช้มากที่สุด (ร้อยละ 26.5) การสุ่มแบบแบ่งชั้น การสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม และการสุ่มแบบหลายขั้นตอน มีงานวิจัยใช้พอสมควร (ร้อยละ 4.1, 4.7, และ 8.8 ตามลำดับ) สำหรับวิธีการสุ่มแบบอื่นๆนั้น มีงานวิจัยนำมาใช้คิดเป็นร้อยละ 14.7 ส่วนงานวิจัยที่ไม่ใช้วิธีการสุ่มมีจำนวนคิดเป็นร้อยละ 41.2 และวิธีการที่ถูกนำมาใช้มากที่สุด คือ วิธีการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ถูกเลือกมาศึกษาในการวิจัยนั้น พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในสังกัดของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (ร้อยละ 88.2) อยู่ในสังกัดกรุงเทพมหานครร้อยละ 5.3 เช่นเดียวกับอยู่ในสังกัดอื่นๆ ส่วนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในสังกัดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน มีจำนวนน้อยที่สุด (ร้อยละ 1.2)

งานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 60) มีการตั้งสมมติฐานแบบมีทิศทาง งานวิจัยที่มีการตั้งสมมติฐานแบบไม่มีทิศทางมีอยู่ร้อยละ 22.4 และมีงานวิจัยที่ไม่มีการตั้งสมมติฐานมีอยู่ร้อยละ 17.6

ในด้านแบบแผนการวิจัยนั้น พบว่า แบบแผนการวิจัยที่มีการใช้มากที่สุดในงานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์ คือ แบบ Randomized Pretest – Posttest Control Group -Design (ร้อยละ 31.2) รองลงไปได้แก่ แบบ Randomized One Group Pretest – Posttest Design (ร้อยละ 28) และแบบ Randomized Control Group Posttest Only Design (ร้อยละ 16.5) สำหรับแบบการวิจัยที่มีการใช้น้อย ได้แก่ แบบ Non Randomized Posttest Only Design (ร้อยละ 5.1) Factorial Design (ร้อยละ 3.8) และ Non Randomized Pretest – Posttest Design (ร้อยละ 3.2)

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของงานวิจัยจำแนกตามลักษณะของการวิจัย

ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
1. ระดับชั้นที่ทำวิจัย		
ประถมศึกษาปีที่ 1	19	11.2
ประถมศึกษาปีที่ 2	24	14.1
ประถมศึกษาปีที่ 3	24	14.1
ประถมศึกษาปีที่ 4	32	18.8
ประถมศึกษาปีที่ 5	25	14.7
ประถมศึกษาปีที่ 6	37	21.8
มากกว่า 1 ระดับชั้น	9	5.3
2. เรื่องที่ทำวิจัยเกี่ยวข้องกับ		
วิธีการเรียน	63	37.1
วิธีการสอน	58	34.1
รูปแบบการเรียนการสอน	12	7.1
อื่นๆ	37	21.8
3. ประเภทของการวิจัย		
การวิจัยเชิงสำรวจ	13	7.6
การวิจัยเชิงทดลอง	146	85.9
อื่นๆ	11	6.5
4. วิธีการสุ่มตัวอย่าง		
การสุ่มแบบง่าย	45	26.5
การสุ่มแบบแบ่งชั้น	7	4.1
การสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม	8	4.7
การสุ่มแบบหลายขั้นตอน	15	8.8
อื่นๆ	25	14.7
ไม่มีการสุ่ม	70	41.2

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
5. กรณีไม่มีการสุ่มตัวอย่างใช้วิธีการ		
เจาะจง	59	84.3
ตามสะดวก	11	15.7
6. สังกัดของประชากร/กลุ่มตัวอย่าง		
สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ	150	88.2
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน	2	1.2
กรุงเทพมหานคร	9	5.3
อื่นๆ	9	5.3
7. การตั้งสมมติฐานการวิจัย		
มีสมมติฐานแบบมีทิศทาง	102	60.0
มีสมมติฐานแบบไม่มีทิศทาง	38	22.4
ไม่มีสมมติฐาน	30	17.6
8. แบบแผนการวิจัย		
Non Randomized Posttest Only Design	8	5.1
Non Randomized Pretest - Posttest Design	5	3.2
Non Randomized Pretest-Posttest Control Group Design	12	7.6
Randomized Control Group Posttest Only Design	26	16.5
Randomized One Group Pretest – Posttest Design	44	28.0
Randomized Pretest – Posttest Control Group Design	49	31.2
Factorial Design	6	3.8
Others	7	4.6

ในด้านเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย งานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์ส่วนใหญ่ใช้แบบทดสอบเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล (ร้อยละ 46.7) รองลงไปคือ ใช้แผนการสอน (ร้อยละ 36.2) เป็นเครื่องมือในการดำเนินการวิจัย เครื่องมือประเภทแบบสอบถาม แบบสังเกต และแบบสัมภาษณ์ มีการนำมาใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพียงเล็กน้อย (ร้อยละ 9.2, 4.6 และ 2.3 ตามลำดับ) ส่วนมาตรวัดทัศนคติ มีการนำมาใช้น้อยที่สุด (ร้อยละ 1.0) โดยใช้วิธีการหาคุณภาพของเครื่องมือ ทั้งโดยวิธีการหาความตรง ความเที่ยง อำนาจจำแนก และความยากง่าย ในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน (ร้อยละ 27.8, 26.9, 23.6 และ 21.7 ตามลำดับ) ซึ่งสอดคล้องกับลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ส่วนใหญ่เป็นประเภทแบบทดสอบ

ในด้านการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาได้ การนำเสนอค่าสถิติพื้นฐาน ส่วนใหญ่นำเสนอด้วยค่าเฉลี่ย (ร้อยละ 43) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (ร้อยละ 34.2) รองลงไปคือ ใช้ค่าร้อยละ (ร้อยละ 10.8) ค่าความแปรปรวน (ร้อยละ 8.1) ค่าสถิติพื้นฐานที่มีงานวิจัยนำมาใช้จำนวนน้อย ได้แก่ มัชฌิมฐาน ฐานนิยม และพิสัย (ร้อยละ 0.8, 0.6 และ 0.3 ตามลำดับ)

สำหรับสถิติอ้างอิง ค่าสถิติที่มีงานวิจัย นำมาใช้ทดสอบผลการวิจัยมากที่สุด คือ t - test (ร้อยละ 71.2) รองลงไป คือ ANOVA (ร้อยละ 10.8) ส่วนสถิติขั้นสูง มีการนำมาใช้ค่อนข้างน้อย เช่น ANCOVA มีจำนวนงานวิจัยที่นำมาใช้คิดเป็น ร้อยละ 4.8 MANOVA ร้อยละ 0.6 นอกจากนี้ พบว่างานวิจัยทางการเรียนการสอนภาษาไทย ค่าสหสัมพันธ์ และ ไคสแควร์ มีการนำมาใช้ค่อนข้างน้อยเช่นกัน (ร้อยละ 0.6 และ 1.2 ตามลำดับ) รายละเอียดแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของงานวิจัยจำแนกตามเครื่องมือและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย		
แบบสังเกต	14	4.6
แบบสัมภาษณ์	7	2.3
แบบสอบถาม	28	9.2
มาตรวัดทัศนคติ	3	1.0
แบบทดสอบ	142	46.7
อื่นๆ (แผนการสอน)	110	36.2
2. วิธีการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ		
ความตรง	128	27.8
ความเที่ยง	124	26.9
อำนาจจำแนก	108	23.6
ความยากง่าย	100	21.7
3. สถิติพื้นฐาน		
ร้อยละ	39	10.8
ค่าเฉลี่ย	155	43.0
มัธยฐาน	3	0.8
ฐานนิยม	2	0.6
พิสัย	1	0.3
ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน	123	34.2
ความแปรปรวน	29	8.1
อื่นๆ	8	2.2
4. สถิติอ้างอิง		
T – Test	118	71.1
ANOVA	18	10.8
ANCOVA	8	4.8
MANOVA	1	0.6
CORRELATION	1	0.6
CHI – SQUARE TEST	2	1.2
อื่นๆ	18	10.9

ลักษณะของตัวแปรต่อเนื่องที่งานวิจัยศึกษา พบว่า ในด้านขนาดของประชากรในการวิจัยมีขอบเขตตั้งแต่ 1 ถึง 9480 มีลักษณะการแจกแจงแบบเบ้บวก แสดงว่างานวิจัยส่วนใหญ่ศึกษากลุ่มประชากรที่มีขนาดเล็ก โดยมีค่าฐานนิยม เท่ากับ 60 เช่นเดียวกับขนาดกลุ่มตัวอย่าง พบว่ามีการแจกแจงแบบเบ้บวก แสดงว่า งานวิจัยส่วนใหญ่ใช้กลุ่มตัวอย่างที่มีขนาดเล็ก โดยมีค่ามัธยฐานเท่ากับ 44

จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา พบว่า งานวิจัยมีกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา ตั้งแต่ 1 กลุ่ม ถึง 7 กลุ่ม โดยมีค่ามัธยฐานและฐานนิยม เท่ากับ 2 แสดงว่า งานวิจัยส่วนใหญ่มีกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาจำนวน 2 กลุ่ม โดยเป็นกลุ่มทดลอง จำนวน 1 กลุ่ม สำหรับตัวแปรจำนวนตัวอย่างในแต่ละกลุ่ม มีลักษณะการแจกแจงเข้าใกล้โค้งปกติ โดยส่วนใหญ่มีจำนวนตัวอย่างในแต่ละกลุ่มที่ศึกษาเท่ากับ 30

ในด้านจำนวนคาบและเวลาในแต่ละคาบที่ใช้ในการทดลองนั้น พบว่า ส่วนใหญ่ใช้ระยะเวลาประมาณ 30 คาบ คาบละประมาณ 20 นาที โดยศึกษาตัวแปรอิสระ 1 ตัว และตัวแปรตาม 1 ตัว รายละเอียดแสดงในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ค่าสถิติพื้นฐานของงานวิจัยจำแนกตามลักษณะของตัวแปรต่อเนื่อง

ตัวแปร	จำนวนงานวิจัย	ค่าเฉลี่ย	มัธยฐาน	ฐานนิยม	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด
ขนาดประชากร	144	393.73	152	60	1,116.58	15	9,480
ขนาดกลุ่มตัวอย่าง	144	63.94	44	30	73.21	9	50
จำนวนกลุ่มที่ศึกษา	144	1.67	2	2	0.76	1	7
จำนวนกลุ่มทดลอง	144	1.15	1	1	0.69	1	7
จำนวนตัวอย่างในแต่ละกลุ่ม	144	31.88	30	30	23.70	6	20
จำนวนคาบที่ใช้ในการทดลอง	144	38.97	34.5	30	30.47	4	20
เวลาที่ใช้ในแต่ละคาบ	144	24.58	20	20	11.05	20	30
จำนวนตัวแปรอิสระ	144	1.08	1	1	0.28	1	1
จำนวนตัวแปรตาม	144	1.16	1	1	0.37	1	1

ตอนที่ 2 ผลการสังเคราะห์งานวิจัยเชิงปริมาณ

จากผลการวิเคราะห์จำนวนงานวิจัยที่เก็บรวบรวมมาได้โดยจำแนกตามประเภทวิธีการเรียนการสอน และผลการเรียนรู้ด้านต่างๆ ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 5 พบว่า ส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (47 เรื่อง) โดยมีจำนวนงานวิจัยจำแนกตามวิธีการเรียนการสอน ได้ตั้งแต่ 1 – 15 เรื่อง รองลงไปมีงานวิจัยที่เกี่ยวกับทักษะการอ่าน (42 เรื่อง) จำแนกตามวิธีการเรียนการสอนได้ตั้งแต่ 3 – 11 เรื่อง สำหรับงานวิจัยทางด้านการเขียน มีอยู่รวม 27 เรื่อง เมื่อจำแนกตามวิธีการเรียนการสอนแล้วพบว่า มีจำนวนงานวิจัยไม่ครบทุกแบบของวิธีการเรียนการสอน โดยมีจำนวนงานวิจัยตั้งแต่ 1 – 13 เรื่อง และงานวิจัยทางด้านการฟังและพูด พบว่า มีจำนวนน้อยที่สุดในบรรดาทักษะทางภาษา โดยมีงานวิจัย รวม 9 เรื่อง ส่วนใหญ่เป็นเรื่องวิธีการเรียนด้วยตนเอง ประการสุดท้าย เจตคติและความคงทนของการเรียนรู้ พบว่า งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสองเรื่องดังกล่าวนี้มีจำนวนน้อยมาก โดยเฉพาะเมื่อแยกพิจารณาตามประเภทของวิธีการเรียนการสอนแล้ว มีอยู่ประเภทละ 1 – 2 เรื่อง ซึ่งไม่เพียงพอที่จะนำมาทำการสังเคราะห์ผลการวิจัย นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยเชิงปริมาณอีก 10 เรื่องที่เป็นเรื่องอื่นๆ ไม่เกี่ยวกับวิธีการเรียนวิธีการสอนดังนั้น จึงมีงานวิจัยที่นำมาวิเคราะห์เชิงปริมาณในตอนที่ 2 นี้รวม 134 เรื่อง และตัวแปรตามที่จะสังเคราะห์งานวิจัยเชิงปริมาณในตอนที่สองนี้ จึงพิจารณาเฉพาะค่าขนาดอิทธิพล ด้านทักษะการอ่าน ทักษะการเขียน ทักษะการฟังและพูด และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ตารางที่ 5 จำนวนงานวิจัยจำแนกตามประเภทของวิธีการเรียนวิธีการสอน และผลการเรียนรู้ด้านต่างๆ

วิธีการเรียนวิธีการสอน	ผลการเรียนรู้	การอ่าน	การเขียน	การฟัง และพูด	ผลสัมฤทธิ์	เจตคติ	ความคงทน	รวม
วิธีการเรียนด้วยตนเอง		11	13	6	15	2	1	48
วิธีการเรียนจากเพื่อน		9	-	-	5	-	1	15
วิธีการสอนแบบใช้สื่อ		9	5	2	17	1	1	35
วิธีการสอนแบบใช้กิจกรรม		7	5	-	5	-	1	18
วิธีการสอนแบบประสม		3	3	1	1	-	1	9
รูปแบบการเรียนการสอน		3	1	-	4	-	1	9
รวม		42	27	9	47	3	6	134

การอ่าน

ตารางที่ 6 แสดงผลการวิเคราะห์ขนาดอิทธิพลของวิธีการเรียนวิธีการสอนแบบต่างๆ ที่มีต่อทักษะการอ่านภาษาไทย โดยแสดงจำนวนงานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์ค่าเฉลี่ยของขนาดอิทธิพล ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ พบว่า วิธีการเรียนด้วยตนเอง มีค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพล (d) ด้านทักษะการอ่านสูงสุด เท่ากับ 2.04 หมายความว่า ผู้เรียนที่เรียนโดยใช้วิธีการเรียนด้วยตนเอง มีผลการเรียนด้านทักษะการอ่านสูงกว่าวิธีการเรียนแบบปกติ เป็น 2.04 เท่าของค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มที่เรียนด้วยวิธีปกติ คิดเป็นเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 97.93 หมายความว่า ผู้เรียนที่เรียนด้วยวิธีปกติ คิดเป็นร้อยละ 98 มีทักษะด้านการอ่านต่ำกว่าผู้เรียนที่เรียนด้วยวิธีการเรียนด้วยตนเอง ส่วนวิธีการเรียนวิธีการสอนแบบอื่นๆ ให้ค่าขนาดอิทธิพล รองลงไปคือ วิธีการเรียนจากเพื่อน มีค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพล (d) เท่ากับ 1.32 วิธีการสอนแบบใช้สื่อ ($d = 1.01$) วิธีการสอนแบบใช้กิจกรรม ($d = 0.98$) วิธีการสอนแบบประสม ($d = 0.82$) และสุดท้ายวิธีการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนต่างๆ มีค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพลต่ำสุด ($d = 0.75$) ซึ่งเมื่อทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบขนาดอิทธิพลด้านทักษะการอ่านระหว่างวิธีการเรียนวิธีการสอน ทั้ง 6 แบบแล้ว ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ดังแสดงในตารางที่ 7 พบว่า วิธีการเรียนวิธีการสอนแบบต่างๆ มีค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพลด้านทักษะการอ่านไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของขนาดอิทธิพลด้านทักษะการอ่านจำแนกตามวิธีการเรียนการสอนแบบต่างๆ

วิธีการเรียนการสอน	จำนวนงานวิจัย	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์
1. วิธีการเรียนด้วยตนเอง	11	2.04	1.91	97.93
2. วิธีการเรียนจากเพื่อน	9	1.32	1.57	90.66
3. วิธีการสอนแบบใช้สื่อ	9	1.01	0.97	84.38
4. วิธีการสอนแบบใช้กิจกรรม	7	0.98	0.84	83.65
5. วิธีการสอนแบบประสม	3	0.82	0.14	79.39
6. รูปแบบการเรียนการสอน	3	0.75	0.28	77.34

ตารางที่ 7 – ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของขนาดอิทธิพลด้านทักษะการอ่านระหว่างวิธีการเรียนการสอนแบบต่างๆ

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p
ระหว่างกลุ่ม	5	9.090	1.818	0.958	0.456
ภายในกลุ่ม	36	68.312	1.898		
รวม	41	77.402			

การเขียน

ผลการวิเคราะห์ขนาดอิทธิพลด้านทักษะการเขียน พบว่า วิธีการสอนแบบประสมโดยใช้สื่อร่วมกับกิจกรรม มีค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพลสูงสุด ($d = 2.00$) รองลงไปคือ วิธีการสอนแบบใช้กิจกรรม ($d = 1.89$) วิธีการสอนแบบใช้สื่อ ($d = 1.53$) และวิธีการเรียนด้วยตนเอง ($d = 1.41$) แสดงว่า วิธีการสอนแบบต่างๆ ช่วยให้ผู้เรียนเกิดทักษะด้านการเขียนดีกว่าใช้วิธีการเรียนด้วยตนเอง นอกจากนี้พบว่าไม่มีงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับวิธีการเรียนจากเพื่อนที่มีผลต่อทักษะการเขียนของผู้เรียน รายละเอียดแสดงในตารางที่ 8 ต่อจากนั้น เมื่อทำการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว เพื่อเปรียบเทียบขนาดอิทธิพลด้านทักษะการเขียน ที่เกิดจากวิธีการเรียนวิธีการสอนที่แตกต่างกัน พบว่า ค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพลของทักษะการเขียนที่เกิดจากวิธีการเรียนวิธีการสอนแบบต่างๆ ไม่มีความแตกต่างกัน (รายละเอียดแสดงในตารางที่ 9)

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของขนาดอิทธิพลด้านทักษะการเขียนจำแนกตามวิธีการเรียนการสอนแบบต่างๆ

วิธีการเรียนการสอน	จำนวนงานวิจัย	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์
1. วิธีการเรียนด้วยตนเอง	13	1.41	1.00	92.07
2. วิธีการเรียนจากเพื่อน	-	-	-	-
3. วิธีการสอนแบบใช้สื่อ	5	1.53	1.17	93.70
4. วิธีการสอนแบบใช้กิจกรรม	5	1.89	1.14	97.06
5. วิธีการสอนแบบประสม	3	2.00	1.15	97.72
6. รูปแบบการเรียนการสอน	1	0.81	-	79.10

ตารางที่ 9 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของขนาดอิทธิพลด้านทักษะการเขียนระหว่างวิธีการเรียนการสอนแบบต่างๆ

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p
ระหว่างกลุ่ม	4	1.991	0.498	0.432	0.784
ภายในกลุ่ม	22	25.339	1.152		
รวม	26	27.330			

การฟังและพูด

ผลการวิเคราะห์จำนวนงานวิจัยด้านทักษะการฟังและพูด ปรากฏว่า งานวิจัยส่วนใหญ่ศึกษาเกี่ยวกับวิธีการเรียนด้วยตนเอง ซึ่งพบว่า มีค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพล เท่ากับ 2.01 หมายความว่า ผู้เรียนที่ใช้วิธีการเรียนด้วยตนเอง มีทักษะด้านการฟังและพูดสูงกว่าผู้เรียนที่เรียนแบบปกติ เท่ากับ 2.01 เท่าของความเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มที่เรียนแบบปกติหรือคิดเป็นตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 97.78 หมายความว่า ผู้เรียนที่เรียนแบบปกติ ร้อยละ 98 มีผลการเรียนด้านทักษะการฟังและพูดต่ำกว่าผู้ที่ใช้วิธีการเรียนด้วยตนเอง การวิจัยนี้ไม่สามารถทำการเปรียบเทียบผลของทักษะด้านการฟังและพูดระหว่างวิธีการเรียนวิธีการสอนแบบต่างๆได้ เนื่องจากงานวิจัยที่เกี่ยวกับวิธีการเรียนวิธีการสอนแบบอื่นๆ มีจำนวนน้อยมาก และบางประเภทไม่มีงานวิจัยเลย ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 10

ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของขนาดอิทธิพลด้านทักษะการฟังและพูด จำแนกตามวิธีการเรียนการสอนแบบต่างๆ

วิธีการเรียนการสอน	จำนวนงานวิจัย	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์
1. วิธีการเรียนด้วยตนเอง	6	2.01	1.32	97.78
2. วิธีการเรียนจากเพื่อน	-	-	-	-
3. วิธีการสอนแบบใช้สื่อ	2	0.47	0.12	68.08
4. วิธีการสอนแบบใช้กิจกรรม	-	-	-	-
5. วิธีการสอนแบบประสม	1	2.68	-	99.63
6. รูปแบบการเรียนการสอน	-	-	-	-

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพลด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยวิธีการเรียนวิธีการสอนแบบต่างๆ ซึ่งแสดงรายละเอียดในตารางที่ 11 พบว่า วิธีการเรียนด้วยตนเอง มีค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพลสูงสุด คือ มีค่าเท่ากับ 1.83 หมายความว่า ผู้เรียนที่ใช้วิธีการเรียนด้วยตนเอง มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าผู้เรียนที่เรียนตามปกติ คิดเป็น 1.83 เท่าของค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มที่เรียนตามปกติ หรือ คิดเป็นตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 96.64 หมายความว่า ผู้เรียนที่เรียนตามปกติ ร้อยละ 97 มีผลการเรียนต่ำกว่าผู้เรียนที่เรียนด้วยวิธีการเรียนด้วยตนเอง ส่วนวิธีการเรียนวิธีการสอนที่มีค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพลรองลงไปเป็นอันดับที่สอง ได้แก่ วิธีการสอนแบบใช้กิจกรรม ($d = 1.63$) อันดับที่สาม ได้แก่ วิธีการสอนแบบใช้สื่อ ($d = 1.31$) อันดับที่ดี ได้แก่ วิธีการเรียนจากเพื่อน ($d = 1.08$) และอันดับสุดท้าย ได้แก่ การใช้รูปแบบการเรียนการสอนต่างๆ ($d = 0.88$) สำหรับวิธีการสอนแบบประสมนั้น ไม่ได้นำมาเปรียบเทียบ เนื่องจากมีจำนวนงานวิจัยเพียงเรื่องเดียว อย่างไรก็ตาม เมื่อทำการ

วิเคราะห์เปรียบเทียบระหว่างค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพลที่เป็นผลของวิธีการเรียนวิธีการสอนแบบต่างๆ โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวแล้วพบว่า ไม่มีความแตกต่างกัน รายละเอียดแสดงในตารางที่ 12

ตารางที่ 11 ขนาดอิทธิพลด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจำแนกตามวิธีการเรียนการสอนแบบต่างๆ

วิธีการเรียนการสอน	จำนวน งานวิจัย	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์
1. วิธีการเรียนด้วยตนเอง	15	1.83	1.16	96.64
2. วิธีการเรียนจากเพื่อน	5	1.08	0.46	85.99
3. วิธีการสอนแบบใช้สื่อ	17	1.31	0.86	90.49
4. วิธีการสอนแบบใช้กิจกรรม	5	1.63	1.83	94.84
5. วิธีการสอนแบบประสม	1	0.94	-	82.64
6. รูปแบบการเรียนการสอน	4	0.88	0.48	81.06

ตารางที่ 12 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของขนาดอิทธิพลด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างวิธีการเรียนการสอนแบบต่างๆ

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p
ระหว่างกลุ่ม	5	4.867	0.973	0.872	0.50
ภายในกลุ่ม	41	45.760	1.116		
รวม	46	50.627			

การเปรียบเทียบค่าขนาดอิทธิพลของวิธีการเรียนวิธีการสอนแบบต่างๆระหว่างชั้นประถมศึกษาตอนต้นกับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย

การศึกษากฎสัมพันธ์ระหว่างวิธีการเรียนวิธีการสอนกับระดับชั้นเรียน โดยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางไม่สามารถจัดกระทำได้ เนื่องจากงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับผลการเรียนรู้ด้านต่างๆ จำแนกตามประเภทของวิธีการเรียนวิธีการสอนและระดับชั้นเรียน มีจำนวนไม่เพียงพอที่จะทำการวิเคราะห์ ผู้วิจัยจึงทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าขนาดอิทธิพลของวิธีการเรียนการสอนแต่ละวิธี ระหว่างผู้เรียนต่างระดับชั้น คือ ชั้นประถมศึกษาตอนต้นกับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ด้วยการทดสอบคะแนน t

ตารางที่ 13 แสดงผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพลด้านทักษะการอ่านของวิธีการเรียนวิธีการสอนแต่ละวิธี ระหว่างนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนต้น (ป.1 – ป.3) กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย (ป.4 – ป.6) สำหรับระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้น พบว่า วิธีการเรียนด้วยตนเอง มีค่าเฉลี่ย

ขนาดอิทธิพลสูงสุด ($d = 3.02$) รองลงไป คือ วิธีการเรียนจากเพื่อน ($d = 1.82$) อันดับที่สาม คือ วิธีการสอนแบบใช้กิจกรรม ($d = 0.98$) และอันดับที่สี่ คือ วิธีการสอนแบบประสม ($d = 0.77$) ส่วนในระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย พบว่า วิธีการเรียนด้วยตนเองมีค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพลสูงสุด เช่นกัน ($d = 1.67$) รองลงไป คือ วิธีการสอนแบบใช้สื่อ ($d = 1.08$) อันดับที่สาม คือ วิธีการเรียนจากเพื่อน ($d = 1.06$) และอันดับสุดท้าย คือ วิธีการสอนด้วยรูปแบบการเรียนการสอน ($d = 0.75$)

ตารางที่ 13 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของขนาดอิทธิพลด้านทักษะการอ่าน จำแนกตามวิธีการเรียนการสอน และระดับชั้นเรียน

ระดับชั้นเรียน	ประถมศึกษาตอนต้น (ป.1 - ป.3)		ประถมศึกษาตอนปลาย (ป.4 - ป.6)		t (p)
	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	
การเรียนการสอน					
การเรียนด้วยตนเอง	3.02	3.27	1.67	1.26	0.69 (0.55)
การเรียนจากเพื่อน	1.82	2.75	1.06	0.84	0.46 (0.68)
การสอนแบบใช้สื่อ	0.45	-	1.08	1.16	-
การสอนแบบใช้กิจกรรม	0.98	0.84	-	-	-
การสอนแบบประสม	0.77	1.61	0.91	-	-
รูปแบบการเรียนการสอน	-	-	0.75	0.28	-

เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพลด้านทักษะการอ่านด้วยวิธีการเรียนด้วยตนเอง ระหว่างชั้นประถมศึกษาตอนต้นกับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ด้วยการทดสอบคะแนน t พบว่า ไม่มีความแตกต่างกัน และการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพลด้านทักษะการอ่าน ด้วยวิธีการเรียนจากเพื่อน ระหว่างชั้นประถมศึกษาตอนต้นกับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ด้วยการทดสอบคะแนน t พบว่า ไม่มีความแตกต่างเช่นกัน ส่วนวิธีการสอนแบบอื่นๆ นั้น ข้อมูลไม่เพียงพอที่จะวิเคราะห์เปรียบเทียบ

ในด้านทักษะการเขียนสำหรับชั้นประถมศึกษาตอนต้น พบว่า วิธีการสอนแบบประสมมีค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพลสูงสุด ($d = 2.00$) รองลงไปคือ วิธีการสอนแบบใช้กิจกรรม ($d = 1.54$) และอันดับสุดท้ายคือ วิธีการเรียนด้วยตนเอง ($d = 1.38$) ส่วนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย พบว่า วิธีการสอนแบบใช้สื่อ มีค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพลสูงสุด ($d = 1.80$) รองลงไปคือ วิธีการเรียนด้วยตนเอง ($d = 1.44$) เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพลด้านทักษะการเขียน ด้วยวิธีการเรียนด้วยตนเองระหว่างชั้นประถมศึกษาตอนต้นกับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ด้วยการทดสอบคะแนน t พบว่า ไม่มีความแตกต่างกัน รายละเอียดแสดงในตารางที่ 14

ตารางที่ 14 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของขนาดอิทธิพลด้านทักษะการเขียน
จำแนกตามวิธีการเรียนการสอน และระดับชั้นเรียน

ระดับชั้นเรียน	ประถมศึกษาตอนต้น (ป.1 - ป.3)		ประถมศึกษาตอนปลาย (ป.4 - ป.6)		t (p)
	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	
การเรียนการสอน					
การเรียนรู้ด้วยตนเอง	1.38	0.96	1.44	1.13	0.29 (0.77)
การเรียนรู้จากเพื่อน	-	-	-	-	-
การสอนแบบใช้สื่อ	0.45	-	1.80	1.16	-
การสอนแบบใช้กิจกรรม	1.54	0.97	3.26	-	-
การสอนแบบประสม	2.00	1.15	-	-	-
รูปแบบการเรียนการสอน	-	-	0.81	-	-

ในด้านทักษะการฟังและพูด ปรากฏว่ามีเฉพาะวิธีการเรียนด้วยตนเองเท่านั้น ที่มีจำนวนงานวิจัยเพียงพอที่จะเปรียบเทียบ ดังแสดงในตารางที่ 15 พบว่า วิธีการเรียนด้วยตนเองในชั้นประถมศึกษาตอนต้น มีค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพล 2.17 ส่วนในชั้นประถมศึกษาตอนปลาย มีค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพล 1.85 เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยด้วยวิธีการทดสอบคะแนน t แล้ว ปรากฏว่า ค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพลของทั้งสองกลุ่มไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 15 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของขนาดอิทธิพลด้านทักษะการฟัง - พูด
จำแนกตามวิธีการเรียนการสอน และระดับชั้นเรียน

ระดับชั้นเรียน	ประถมศึกษาตอนต้น (ป.1 - ป.3)		ประถมศึกษาตอนปลาย (ป.4 - ป.6)		t (p)
	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	
การเรียนการสอน					
การเรียนรู้ด้วยตนเอง	2.17	1.59	1.85	1.32	0.26 (0.80)
การเรียนรู้จากเพื่อน	-	-	-	-	-
การสอนแบบใช้สื่อ	0.39	-	0.55	-	-
การสอนแบบใช้กิจกรรม	-	-	-	-	-
การสอนแบบประสม	2.68	-	-	-	-
รูปแบบการเรียนการสอน	-	-	-	-	-

ประการสุดท้ายในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 16 พบว่า ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น วิธีการเรียนด้วยตนเอง มีค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพลสูงสุด ($d = 1.75$) รองลงไป ตามลำดับคือ วิธีการสอนแบบใช้กิจกรรม ($d = 1.64$) วิธีการเรียนจากเพื่อน ($d = 1.34$) วิธีการสอนแบบใช้สื่อ ($d = 0.75$) และอันดับสุดท้าย คือ การใช้รูปแบบการเรียนการสอนต่างๆ ($d = 0.69$) ส่วนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่า วิธีการเรียนด้วยตนเอง มีค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพลสูงสุดเช่นกัน ($d = 2.35$) รองลงไปคือ วิธีการสอนแบบใช้สื่อ ($d = 1.55$) อันดับที่สาม คือ การใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบต่างๆ ($d = 1.08$) และอันดับสุดท้าย คือ วิธีการเรียนจากเพื่อน ($d = 0.69$)

การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพลด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้วยวิธีการเรียนด้วยตนเอง ระหว่างชั้นประถมศึกษาตอนต้นกับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย พบว่า ชั้นประถมศึกษาตอนปลาย มีค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพลสูงกว่าชั้นประถมศึกษาตอนต้น เมื่อทดสอบความแตกต่างด้วยการทดสอบคะแนน t ปรากฏว่า ค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพลของทั้งสองกลุ่มไม่แตกต่างกัน ในด้านวิธีการเรียนจากเพื่อน พบว่า ชั้นประถมศึกษาตอนต้นมีค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพลสูงกว่าชั้นประถมศึกษาตอนปลาย เมื่อทดสอบความแตกต่างด้วยการทดสอบคะแนน t ปรากฏว่า ค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพลของทั้งสองกลุ่มไม่แตกต่างกัน ในด้านวิธีการสอนแบบใช้สื่อ พบว่า ชั้นประถมศึกษาตอนปลาย มีค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพลสูงกว่าชั้นประถมศึกษาตอนต้น และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างด้วยการทดสอบคะแนน t แล้ว พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 ในด้านการใช้รูปแบบการเรียนการสอน พบว่า ชั้นประถมศึกษาตอนปลายมีค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพลสูงกว่าชั้นประถมศึกษาตอนต้น เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างกัน ด้วยการทดสอบคะแนน t ปรากฏว่า ไม่พบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพลของทั้งสองกลุ่ม

ตารางที่ 16 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของขนาดอิทธิพลด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจำแนกตามวิธีการเรียนการสอน และระดับชั้นเรียน

ระดับชั้นเรียน	ประถมศึกษาตอนต้น (ป.1 – ป.3)		ประถมศึกษาตอนปลาย (ป.4 – ป.6)		t (p)
	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	
การเรียนการสอน					
การเรียนด้วยตนเอง	1.75	1.23	2.35	0.14	-0.66 (0.51)
การเรียนจากเพื่อน	1.34	0.40	0.69	0.08	2.14 (0.12)
การสอนแบบใช้สื่อ	0.75	0.21	1.55	0.93	-2.80 ** (0.01)
การสอนแบบใช้กิจกรรม	1.64	2.11	1.59	-	-
การสอนแบบประสม	-	-	0.94	-	-
รูปแบบการเรียนการสอน	0.69	0.06	1.08	0.74	-0.74 (0.59)

ตารางที่ 17 สรุปอันดับของค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพลของวิธีการเรียนการสอนภาษาไทยของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้นและประถมศึกษาตอนปลาย

ผลการเรียนรู้	อ่าน		เขียน		ฟัง - พูด		ผลสัมฤทธิ์	
	ต้น	ปลาย	ต้น	ปลาย	ต้น	ปลาย	ต้น	ปลาย
การเรียนการสอน								
การเรียนรู้ด้วยตนเอง	1	1	3	3	2	1	1	1
การเรียนรู้จากเพื่อน	2	3	-	-	-	-	3	6
การสอนแบบใช้สื่อ	5	2	4	2	3	2	4	3
การสอนแบบใช้กิจกรรม	3	-	2	1	-	-	2	2
การสอนแบบประสม	4	4	1	-	1	-	-	5
รูปแบบการเรียนการสอน	-	5	-	4	-	-	5	4

ตารางที่ 17 สรุปผลการสังเคราะห์ค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพลมาแสดงให้เห็นชัดเจนยิ่งขึ้นจากตารางนี้ จะเห็นว่า วิธีเรียนด้วยตนเองมีค่าเฉลี่ยอิทธิพลสูงสุดต่อผลการเรียนหลายด้านทั้งระดับประถมศึกษาตอนต้นและประถมศึกษาตอนปลาย วิธีเรียนจากเพื่อนไม่ปรากฏงานวิจัยในการสอนเขียน ฟัง และพูด วิธีสอนแบบใช้สื่อมีค่าเฉลี่ยอิทธิพลกระจายครบทุกการเรียนรู้และอยู่ในอันดับใกล้เคียงกันทั้งประถมศึกษาตอนต้นและประถมศึกษาตอนปลาย วิธีสอนแบบใช้กิจกรรมมีค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพลอยู่ในอันดับต้น ๆ เช่นกัน วิธีสอนแบบสื่อประสมมีค่าเฉลี่ยอิทธิพลสูงสุดในการสอนเขียน ฟัง และพูด ส่วนรูปแบบการเรียนการสอนทดลองวิจัยในระดับประถมศึกษาตอนปลายมากกว่าประถมศึกษาตอนต้น

ตอนที่ 3 ผลการสังเคราะห์งานวิจัยเชิงคุณภาพ

กลุ่มตัวอย่างงานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์ครั้งนี้ มีงานวิจัยสำรวจและงานวิจัยอื่นๆ เช่น งานวิจัยประเมินผล การศึกษารายกรณี และการสังเคราะห์งานวิจัย จำนวน 26 เรื่อง เมื่อใช้เนื้อหาที่วิจัยเป็นเกณฑ์ แบ่งได้ 6 กลุ่ม

ตารางที่ 18 จำนวนงานวิจัยสำรวจแบ่งประเภทตามเนื้อหาที่ศึกษา

เนื้อหาที่ศึกษา	จำนวนเรื่อง
หลักสูตรและการสอน	7
รูปแบบการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา	4
การสอนอ่าน	4
การสอนเขียน	4
พฤติกรรมการสอนของครู	3
เรื่องอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับการสอน	4
รวม	26

1. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรและการสอน

ก. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร

มีงานวิจัย (รัตน 2538) ที่เกี่ยวกับการประเมินหลักสูตร วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 1 เรื่อง ศึกษาโดยใช้แบบสอบถาม ถามความเห็นของผู้บริหาร ครู และนักเรียน ได้ข้อค้นพบที่น่าสนใจดังนี้

1. ผลการประเมินจุดประสงค์พบว่า โดยภาพรวมมีความเหมาะสมมาก มีจุดประสงค์ที่ผู้บริหารและครูเห็นว่า ยาก คาดหวังสูงเกินไป ไม่สามารถจัดกิจกรรมได้สอดคล้องคือ จุดประสงค์ที่มุ่งให้นักเรียน

ก. สามารถนำประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาไทยมาช่วยในการคิดตัดสินใจ แก้ปัญหา และวินิจฉัยเหตุการณ์ต่างๆอย่างมีเหตุผล

ข. มีความรู้ ความเข้าใจ และเจตคติที่ถูกต้องต่อการเรียนภาษาไทย และวรรณคดีทั้งในด้านวัฒนธรรมประจำชาติและการเสริมสร้างความมั่งคั่งในชีวิต

2. โครงสร้างหลักสูตรภาษาไทย หลักสูตรภาษาไทยมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ส่วนเนื้อหาของหลักสูตรมีความเหมาะสมกับวัยและความสามารถของนักเรียนอยู่ในระดับปานกลาง และเวลาที่กำหนดมีความเหมาะสมกับเนื้อหาและกิจกรรมอยู่ในระดับที่ปานกลาง อาจเนื่องมาจากเนื้อหาในบทเรียนมีมากเกินไป ทำให้ครูสอนไม่ทันตามเวลาที่หลักสูตรกำหนด และอาจมีบางเนื้อหายากเกินความสามารถของนักเรียน ซึ่งผู้บริหารและครูผู้สอนให้ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมว่า เวลาที่หลักสูตรกำหนดไม่เพียงพอกับเนื้อหาและการจัดกิจกรรม เนื้อหามีมากเกินไป บางบทเรียนยาก มีคำใหม่และคำยากมากเกินไป ไม่เหมาะสมกับวัยของนักเรียน

3. ผลการประเมินความพร้อมและคุณลักษณะของครู ผู้บริหารมีความเห็นว่า ครูมีความพร้อมในระดับปานกลาง ในด้านการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการเตรียมการสอน และการหาความรู้เพิ่มเติม ครูส่วนใหญ่อายุมากกว่า 45 ปี สอนภาษาไทยมากกว่า 15 ปี ทำให้เคยชินกับหลักสูตรเก่า นอกจากนี้ครูยังมีชั่วโมงสอนมากและสอนหลายวิชา การอบรมเกี่ยวกับหลักสูตรที่ได้รับไม่ตรงความต้องการ ครูต้องการรู้วิธีนำหลักสูตรไปใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอน แต่การอบรมมักชี้แจงความเป็นมาของการเปลี่ยนแปลงหลักสูตร

4. จากการประเมินความพร้อมและคุณลักษณะของนักเรียน พบว่า นักเรียนมีคุณลักษณะที่เหมาะสมอยู่ในระดับที่ปานกลาง สอดคล้องกับข้อคิดเห็นเพิ่มเติม ว่าอาจเนื่องมาจากนักเรียนมีความรู้พื้นฐานไม่ดี สภาพแวดล้อมทางบ้านไม่เอื้ออำนวยต่อการเรียน เช่น ฐานะทางครอบครัวยากจน ขาดความอบอุ่น อยู่ในสภาพครอบครัวแตกแยก ผู้ปกครองไม่มีเวลาเอาใจใส่ดูแลนักเรียน ทั้งนี้เนื่องมาจากกรุงเทพมหานคร มีนักเรียนที่ย้ายติดตามบิดามารดามาประกอบอาชีพในเมืองหลวง เช่น รับจ้าง ก่อสร้าง ค้าขาย เป็นต้น ทำให้มีการย้ายที่อยู่และย้ายโรงเรียนบ่อยครั้ง นักเรียนต้องปรับตัวในสภาพแวดล้อมใหม่ๆ อาจทำให้เรียนไม่ทันเพื่อน และอาจเนื่องจากนักเรียนในชั้นเรียนมีพื้นฐานความรู้แตกต่างกัน และมีวุฒิภาวะไม่เท่ากัน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจึงเป็นเรื่องที่สร้างความหนักใจให้แก่ครู

5. จากการประเมินเอกสารประกอบหลักสูตร สื่อการสอน และสถานที่เรียนพบว่า เอกสารประกอบหลักสูตรมีเพียงพอในระดับมาก ส่วนสื่อการสอนมีจำนวนเพียงพอและมีประสิทธิภาพในการนำไปใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอนในระดับปานกลาง ความสะดวกในการเบิกจ่ายเงิน และวัสดุอุปกรณ์สนองตามความต้องการของครูอยู่ในระดับปานกลาง อาคารและสถานที่เรียนมีความเหมาะสมกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลาง และจากข้อคิดเห็นเพิ่มเติมมีผู้บริหารบางส่วนแสดงความคิดเห็นว่า โรงเรียนยังขาดเอกสารประกอบการสอนและสื่อที่จำเป็น และหน่วยงานต้นสังกัดส่งมาให้โรงเรียนล่าช้า เช่นเดียวกับครูผู้สอน แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมว่า เอกสารประกอบหลักสูตร สื่อการสอน มีน้อย ไม่เพียงพอ ส่งมาล่าช้า ไม่ทันเวลาเปิดเรียน ขาดงบประมาณในการผลิตสื่อ นอกจากนั้นครูยังผลิตสื่อไม่เป็น ขาดความเข้าใจในการใช้สื่อที่ถูกวิธี และไม่มีเวลาผลิตสื่อ อาจเนื่องมาจากขั้นตอนในการจัดทำ การจัดหา การจัดเตรียมและการนำเอกสารประกอบหลักสูตร วัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอนส่งยังโรงเรียนแต่ละแห่งนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องใช้งบประมาณและเวลามาก ซึ่งอาจทำให้เกิดความล่าช้า ยังไม่เพียงพอ และไม่สนองตามความต้องการของโรงเรียน

6. จากผลการประเมินกระบวนการเรียนการสอน พบว่า กระบวนการเรียนการสอน มีความเหมาะสมในระดับปานกลางในเรื่อง การเลือกใช้สื่อให้เหมาะสมกับจุดประสงค์ เนื้อหา กิจกรรม และสภาพแวดล้อม การสอนเน้นกระบวนการ 9 ขั้นของกระทรวงศึกษาธิการ การสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหาและเวลาที่กำหนดการจัดกระบวนการกลุ่ม การจัดให้นักเรียนแสดงบทบาทสมมติ การใช้แผน

ภาพโครงเรื่องประกอบการสอนในแต่ละบท และการใช้เพลงและเกมเป็นสื่อในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การสอน ความสามารถในการผลิตสื่อ และการได้รับการอบรมเกี่ยวกับเทคนิคการผลิต การใช้ และการซ่อมแซมสื่อการสอน อยู่ในระดับปานกลาง

7. ผลจากการประเมินการวัดผลและประเมินผล พบว่า การวัดและการประเมินผลครูปฏิบัติ อยู่ในระดับปานกลางในเรื่องของการประเมินตามหลักการความแตกต่างระหว่างบุคคล การตรวจสอบความรู้พื้นฐานและทักษะเบื้องต้นของนักเรียนก่อนทำการสอนอย่างสม่ำเสมอ การแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ในแต่ละบททุกครั้ง การประเมินผลก่อนเรียนทุกครั้งที่ยื่นบทเรียนใหม่ ทักษะในการสร้างเครื่องมือวัดผลให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหาการวิเคราะห์ข้อสอบเพื่อนำมาปรับปรุง การทดสอบความรู้ในแต่ละบททุกครั้งก่อนทำการสอน และครูประสบปัญหาและอุปสรรคในการสร้างเครื่องมือ วัดผลอยู่ในระดับปานกลาง

8. ผลการประเมินการบริหารและการบริการหลักสูตร ซึ่งได้แก่ การอบรมให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร เทคนิควิธีสอนใหม่ การจัดหาวัสดุอุปกรณ์ ความสะดวกในการเบิกจ่ายเงิน หรือวัสดุอุปกรณ์ ผู้บริหารมีความเห็นว่า เหมาะสมอยู่ในระดับมาก ครูเห็นว่าเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง

9. ผลการประเมินผลผลิต พบว่า นักเรียนมีคุณลักษณะตามที่หลักสูตรต้องการ อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เมื่อพิจารณาร่วมกับความพร้อมและคุณลักษณะของนักเรียน จะเห็นว่านักเรียนมีความรู้พื้นฐานไม่ดี และสภาพแวดล้อมทางบ้านไม่เอื้ออำนวยต่อการเรียน ซึ่งเป็นอุปสรรคในการจัดกิจกรรมการสอนของครูได้มาก อีกประการหนึ่งอาจเนื่องมาจากความพร้อมของครู ซึ่งประสบปัญหาไม่สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตร ประกอบกับครูผู้สอนส่วนใหญ่ ได้รับการอบรมเกี่ยวกับหลักสูตรเพียงครั้งเดียว เอกสารประกอบหลักสูตรส่งมาล่าช้า สื่อการสอนมีเพียงพอในระดับปานกลาง มีงานที่ต้องรับผิดชอบมาก ต้องสอนหลายวิชา อาจทำให้ไม่มีเวลาเตรียมการสอน และเนื้อหาของหลักสูตรไม่สอดคล้องกับอัตราเวลาเรียน ค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์อยู่ในช่วงคะแนน 65 - 75 เปอร์เซนต์

ข. งานวิจัยที่เกี่ยวกับการสอน

มี 6 เรื่อง 5 เรื่องเป็นการวิจัยเกี่ยวกับการทำแผนการสอน พัฒนากิจกรรมการเรียนการสอน ของโรงเรียนในจังหวัดต่างๆของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อีก 1 เรื่อง เป็นการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน (ไพจิตร 2539) ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าเป็นการศึกษาโรงเรียนในพื้นที่ที่อยู่ในภูมิภาค

งานวิจัยกลุ่มนี้มี 2 เรื่อง (ประภาพร 2540 ลักคณา 2540) ที่ทดลองสร้างหน่วยการเรียนรู้มาทดลองสอน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีขั้นตอนการสอนเทียบเคียงกันได้ดังนี้

	ป. 1	ป. 4
ขั้นที่ 1	สอนทักษะการฟัง	อ่านในใจ
ขั้นที่ 2	สอนคำใหม่ในบทเรียน	เขียนเชิงสร้างสรรค์
ขั้นที่ 3	สอนอ่านในใจ	อ่านออกเสียง
ขั้นที่ 4	สอนพยัญชนะ	การใช้ภาษาและหลักภาษา
ขั้นที่ 5	สอนสระในบทเรียน	อ่านร้อยกลองและบทอ่านเสริมบทเรียน
ขั้นที่ 6	สอนอ่านออกเสียง	พัฒนาทักษะภาษา
ขั้นที่ 7-9	สอนสร้างแผนภูมิประสบการณ์	ขั้นสอนซ่อมเสริม
ขั้นที่ 10-11	สอนการสร้างคำใหม่	
ขั้นที่ 12-13	สอนเขียนเรื่อง	
ขั้นที่ 14-15	สอนเล่าเรื่อง	

ผลการทดลอง ปรากฏว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ตามเกณฑ์ 80 % 80 กล่าวคือ นักเรียนสอบผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้เกิน 80 % ของจำนวนข้อ จุดประสงค์และจำนวนที่นักเรียนสอบผ่านมีจำนวนเกิน 80% ของนักเรียน ทั้งหมดในชั้นเรียน

งานวิจัยอีก 3 เรื่อง (เนาวรัตน์ 2538 เตือนใจ 2538 พงษ์ศักดิ์ 2538) ศึกษาความเห็นของครูเกี่ยวกับปัญหาการสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษาตอนต้น (ป. 1 - ป. 4) ได้ข้อค้นพบที่ตรงกันว่า โดยภาพรวม ครูมีปัญหาในระดับปานกลาง ทั้งกระบวนการเรียนการสอน กล่าวคือ เริ่มจากความเข้าใจหลักสูตร การทำแผนการสอน การทำสื่อ การทำหนังสือเสริม วิธีสอน การวัดและประเมินผล ขยายความโดยย่อดังนี้

1. ด้านหลักสูตร ครูส่วนใหญ่แม้ได้รับการอบรมมาแล้ว มีความต้องการหนังสือแบบเรียนเล่มใหม่ และคู่มือครู เมื่อได้รับหนังสือซ้ำทำให้เกิดปัญหาความมั่นใจ ส่วนหนึ่งก็สอนด้วยแบบเรียนเก่าและวิธีเดิม สิ่งที่เป็นปัญหามากคือ การจัดทำหนังสือเพื่อส่งเสริมการอ่านและการฝึกคิดแก้ปัญหา และทักษะการใช้ภาษา

2. การทำแผนหรือบันทึกการสอน ยังไม่ได้ทำสม่ำเสมอเป็นประจำ แต่มีการเตรียมกิจกรรมและสื่อการสอนเป็นบางครั้ง

3. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ข้อที่เป็นปัญหามากคือ การฝึกกระบวนการ คิด การเขียนอธิบาย การเล่าเรื่องโดยแสดงความคิดโดยลำดับความคิดและเหตุการณ์ ครูบางคนกลัวสอนไม่ทันหลักสูตรจึงเล่าเสียเอง นักเรียนขาดทักษะการแสดงบทบาทสมมติ และทักษะการกล้าแสดงออก

4. ด้านสื่อการเรียนการสอน สิ่งที่เป็นปัญหามากคือ งบประมาณในการจัดหาและผลิตสื่อการเรียน การดำเนินการเพื่อจัดหาและผลิตสื่อ

5. ด้านการวัดและประเมินผลการสอน สิ่งที่เป็นปัญหามาก คือ การทดสอบจุดประสงค์ให้ครอบคลุมพฤติกรรมด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย นอกจากนี้ยังไม่มี ความชัดเจนเกี่ยวกับการประเมินผลระหว่างเรียน เพื่อนำข้อมูลมาพัฒนาการเรียนการสอน และการประเมินสรุปผลการเรียน เพื่อตัดสินความสามารถของนักเรียน

ค. คุณสมบัติของครูกับการสอน

มีงานวิจัย 2 เรื่อง (เนาวรัตน์ 2538 เตือนใจ 2538) ในกลุ่มนี้ที่ศึกษาปัญหา เกี่ยวกับการเรียน การสอนภาษาไทย เปรียบเทียบกลุ่มครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีจำนวนปีที่สอนต่างกัน ได้ข้อค้นพบที่ขัดแย้งกันดังนี้ งานวิจัยเรื่องหนึ่งรายงาน ว่า ครูที่สอนมาแล้วน้อยกว่า 5 ปี กับครูที่สอนมาเกิน 5 ปี รายงานปัญหาไม่แตกต่างกัน และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างครูที่วิชาเอกภาษาไทยกับครูที่เอกวิชาอื่น ๆ ก็ไม่พบความแตกต่างเช่นกัน

ส่วนงานวิจัยอีกเรื่องหนึ่งพบว่า ครูที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี และครูที่มีประสบการณ์การสอน น้อยกว่า 2 ปี มีความเห็นว่ามีปัญหา ด้านแผนการสอนน้อยกว่าครูที่มีวุฒิปริญญาตรีขึ้นไป และน้อยกว่าครูที่มีประสบการณ์สอนมากกว่า 2 ปี ในด้านการวัดและประเมินผลการสอน ครูที่มีวุฒิ ต่ำกว่าปริญญาตรีและสอนน้อยกว่า 2 ปี มีความเห็นว่ามีปัญหา ด้านนี้มากกว่าครูที่มีวุฒิปริญญาตรีและ สอนมานานกว่า 2 ปี

สรุปจากงานวิจัยสำรวจ 7 เรื่องนี้ได้ว่า ตามความเห็นของผู้บริหารและครู หลักสูตรภาษาไทย มีความเหมาะสมมาก แต่มีปัญหาการปฏิบัติตลอดกระบวนการใช้หลักสูตร เริ่มจากสภาพบริบท เช่น ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรของครู คุณสมบัติของครู กระบวนการเรียนการสอน และสุดท้ายคือ ผลผลิต ซึ่งประเมินจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเด็ก ก็พบว่า ยังไม่บรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตร โดยเฉพาะความสามารถในการคิดและทักษะการใช้ภาษาแก้ปัญหา ส่วนคุณสมบัติของครู กับความ เห็นเกี่ยวกับปัญหาการเรียนการสอน ยังไม่อาจสรุปได้ เพราะรายงานผลการศึกษาคัดแย้งกัน

2. งานวิจัยประเมินรูปแบบการสอนภาษาไทย แบบมุ่งประสบการณ์ภาษา

(สิริพัฒน์ 2537 ณัฐวุฒิ 2537 เอกชัย 2541 และ แก้วตา 2536)

มีงานวิจัยที่ประเมินโครงการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา 4 เรื่อง 3 เรื่อง เป็นการประเมิน ในจังหวัดสุรินทร์ ศรีสะเกษหนองคาย อีกเรื่องหนึ่งประเมินโครงการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาที่ จังหวัดแม่ฮ่องสอน งานวิจัยทั้ง 4 เรื่อง ศึกษาความเห็นโดยการสอบถามจากครู ผู้บริหาร ศึกษานิเทศก์ และผู้ปกครอง ผลการวิจัยพบว่า การประเมินโครงการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาในภาคตะวันออกเฉียง

ออกเฉียงเหนือ ผลออกมาว่า ประสบความสำเร็จ ผู้บริหาร ครู และผู้ปกครอง เห็นว่า เป็นแบบการสอนที่ดี นักเรียนได้ฝึกทักษะทั้งการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน เป็นวิธีการสอนที่ง่าย นำไปปฏิบัติได้ เพราะมีขั้นตอนชัดเจน และยังสร้างบรรยากาศส่งเสริมการเรียนรู้ เพราะครูและนักเรียนทำงานร่วมกัน ใกล้ชิดกัน สิ่งที่เรียนก็มีความหมาย เพราะเรียนจากประสบการณ์ใกล้ตัวนักเรียน

แต่การประเมินโครงการสอนภาษาไทยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน ครูมีความเห็นว่า เป็นการสอนที่ต้องใช้เวลาเตรียมมาก แต่ได้ผลคุ้มค่า เป็นการสอนที่ใช้หลักจิตวิทยาเป็นพื้นฐาน ทำให้นักเรียนกล้าพูด กล้าแสดงออกมากกว่าการเรียนภาษาไทยตามแนวอื่นนักเรียนรักการอ่านมากขึ้น เป็นวิธีการสอนที่นักเรียนได้ร่วมกิจกรรมทุกขั้นตอน แม้กระนั้นก็มีปัญหาเกือบทุกขั้นตอนของการสอน ซึ่งควรนำไปพัฒนาต่อไป ปัญหาที่พบมีดังนี้

ขั้นตอนที่ 1	ขณะที่เด็กส่วนหนึ่งเข้าใจและจำเรื่องได้ เด็กอีกจำนวนหนึ่งทำ ไม่ได้
ขั้นตอนที่ 2	เด็กไม่กล้าแสดงออก
ขั้นตอนที่ 3 และ 4	มีนักเรียนน้อยคนที่สามารถบอกข้อความให้ครูเขียนได้
ขั้นตอนที่ 5	ครูไม่มีเวลาผลิตสื่อที่จะใช้เล่นเกม และไม่สามารถคิดเกณฑ์ให้สอดคล้องวัตถุประสงค์ได้

3. วิธีสอนอ่าน

มีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนอ่านอยู่ 3 เรื่อง มีข้อค้นพบที่น่าสนใจ ดังนี้

3.1 สอนความหมายของคำใหม่ โดยใช้วิธีแต่งประโยค ด้วยคำที่นักเรียนเรียนรู้มาแล้ว มาประกอบคำใหม่ที่จะสอน โดยแต่งประโยคให้มีเนื้อหา 1) แบบให้ตัวอย่างสอดคล้อง 2) แบบให้ตัวอย่างความหมายตรงกัน 3) แบบเปรียบเทียบความหมาย และ 4) แบบไม่มีตัวอย่าง ปรากฏว่า ทำให้นักเรียนมีความเข้าใจสูงขึ้น แต่ทั้ง 4 วิธีที่ใช้ไม่ทำให้ความสามารถในการอ่านแตกต่างกัน หนึ่งทั้ง 4 วิธีใช้แทนกันได้

3.2 ในการสอนอ่าน (กรรณิกา 2537) ถ้ามีการให้ข้อมูลย้อนกลับ วิธีแก้ไขและให้กำลังใจนักเรียนแล้ว ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจะสูงขึ้น

3.3 คุณลักษณะของนักเรียน (นิตยา 2535) เช่น อัตราเร็วในการอ่าน ความสามารถเข้าใจได้เร็ว ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านทำให้อ่านดีขึ้น

3.4 งานวิจัยชิ้นหนึ่ง (ศรีอัมพร 2535) ศึกษาพฤติกรรมการอ่านของนักเรียน ที่มีระดับความเข้าใจในการอ่านสูง ต่ำ ต่างกัน มีนิสัยรักการอ่านต่างกัน เด็กเหล่านี้ใช้กลวิธีการอ่านต่างกันหรือไม่ กลวิธีทั้ง 15 วิธีที่นำไปสอบถาม คือ

- 1) กำหนดจุดหมายในการอ่าน
- 2) กำหนดอัตราเร็ว
- 3) อ่านคร่าวๆ
- 4) ตั้งสมมติฐาน
- 5) ใช้ความรู้เดิมช่วยในการทำความเข้าใจเรื่องที่อ่าน
- 6) ทดสอบสมมติฐาน
- 7) อ่านซ้ำ
- 8) ตรวจสอบความเข้าใจ
- 9) ประเมินความเข้าใจ
- 10) ตั้งคำถามถามตัวเอง
- 11) อ่านข้าม
- 12) ถามผู้รู้และเปิดพจนานุกรม
- 13) เดาความหมายคำหรือข้อความโดยใช้บริบท
- 14) ทำเครื่องหมายตรงคำหรือข้อความสำคัญ
- 15) สรุปย่อ

โดยทั่วไปนักเรียนใช้กลวิธีต่างๆต่างกัน กลวิธีที่นักเรียนที่มีนิสัยรักการอ่านต่างกัน ใช้ไม่ต่างกัน คือ วิธีที่ 10, 11, 13 และ 15 ส่วนนักเรียนที่มีระดับความเข้าใจต่างกันใช้ไม่ต่างกัน คือกลวิธีที่ 10 - 15 กล่าวโดยสรุปนักเรียนที่มีระดับความเข้าใจต่างกันและรักการอ่านต่างกัน มีกลวิธีการอ่านต่างกัน

4. วิธีสอนเขียน

มีงานวิจัยเกี่ยวกับการสอนเขียน 4 เรื่อง ที่ศึกษาประเด็นต่างๆ ที่ไม่เหมือนกัน

4.1 สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรสาคร สร้างสื่อการสอน (คู่มือครู) ที่บอกวิธีสอนเนื้อหา วิธีการประเมิน เพื่อฝึกให้นักเรียนสามารถเขียนเชิงสร้างสรรค์ ทั้งนี้เพราะนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 - 6 ของจังหวัด แสดงสมรรถภาพการเขียนเชิงสร้างสรรค์ยังไม่เป็นที่น่าพอใจ ส.ป.จ.สมุทรสาคร จึงพัฒนารูปแบบการสอนเชิงสร้างสรรค์ขึ้น โดยร่างเป็นแบบขึ้นมา แล้วใช้เทคนิคเดลฟาย ให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 10 ท่าน ประเมินสองครั้ง จากนั้นปรับปรุงแก้ไข แล้วพิมพ์เผยแพร่ให้ครูใช้ต่อไป ไม่มีการติดตามประเมินผลว่า รูปแบบที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด (จรรยา 2538)

4.2 เบญจมาศ (2535) ศึกษาเทคนิคการสอนเขียนร้อยกรองภาษาไทยในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดกรุงเทพมหานคร และความสัมพันธ์ของนักเรียนในการเขียนร้อยกรอง

ผลการวิจัยพบว่า 1) ครูส่วนใหญ่ให้นักเรียนทำกิจกรรมการเขียนคำคล้องจองและคำสัมผัส โดยใช้สื่อการสอนประเภทตัวอย่างบทร้อยกรอง และแผนผังบทร้อยกรองประเภทต่างๆ ครูเป็นผู้ตรวจและวิจารณ์งานของนักเรียน ในการส่งเสริมกิจกรรมการเขียนบทร้อยกรองนั้น ครูใช้การจัดกิจกรรมตามวันสำคัญต่างๆ 2) นักเรียนเรียนเขียนร้อยกรองโดยฝึกคำสัมผัสก่อนการเขียนร้อยกรอง เขียนคำคล้องจองและโยงคำที่สัมผัสในบทร้อยกรอง 3) ปัญหาสำคัญในการเรียนการสอนเขียนร้อยกรอง คือ มีเวลาในการฝึกเขียนร้อยกรองไม่เพียงพอ 4) ความสามารถในการเขียนร้อยกรองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดกรุงเทพมหานคร ถือว่าอยู่ในกลุ่มอ่อนเมื่อเทียบตามเกณฑ์ของกระทรวงศึกษาธิการ

4.3 มีการศึกษาเกี่ยวกับความสามารถในการเขียนสะกดคำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จังหวัดนครราชสีมา โดยผู้วิจัย (นิธิพงศ์, 2537) ตั้งข้อสงสัยว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จังหวัดนี้มีความสามารถในการเขียนสะกดคำเป็นอย่างไร ปรากฏว่า มีความสามารถอยู่ในระดับดี ได้คะแนนเฉลี่ย 76.30% จากการทำแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น นอกจากนี้ผู้วิจัยยังพบว่า นักเรียนที่พูดภาษาถิ่นโคราช เขียนได้ดีกว่านักเรียนที่พูดภาษาอีสาน

4.4 วีระศักดิ์ (2540) ศึกษาความยากง่ายในการเขียนสะกดคำพื้นฐานในแบบเรียนภาษาไทยเล่ม 1 และ เล่ม 2 ตามหลักสูตรประถมศึกษา (ฉบับปรับปรุง 2533) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยศึกษาจากนักเรียนอำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ผลการศึกษาพบว่า คำที่ง่ายเป็นคำที่นักเรียนมีประสบการณ์ มีความคุ้นเคย ในการใช้คำและพบเห็นคำเหล่านี้ในชีวิตประจำวัน เช่น ปู ไก่ กา ปลา น้ำป่า คำยากมักเป็นคำที่มีความซับซ้อน หลายพยางค์ มีตัวสะกดไม่ตรงมาตรา มีอักษรนำและมีอักษรควบกล้ำ เช่น ประชาธิปไตย เอร็ดอรร้อย แกะสลัก เกล็ดเกล็ด สหกรณ์ งานวิจัยชิ้นนี้ทำบัญชีรายชื่อและแสดงค่าความยากง่ายไว้ เพื่อประโยชน์ในการนำไปใช้ต่อไป

5. พฤติกรรมการสอนของครู

มีงานวิจัย 3 เรื่อง ที่ศึกษาการสอนของครูแตกต่างกันไปตามระดับความสำคัญในการพิจารณาวิธีสอนของครู

5.1 ส้ำอาจ (2534) ศึกษาพฤติกรรมการสอนทั่วไปของครูภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดฉะเชิงเทรา เก็บข้อมูลโดยให้ครูตอบแบบสอบถาม ภาพที่บรรยายไว้ อาจกล่าวได้ว่า เป็นพฤติกรรมการสอนทั่วไป

5.1.1 ด้านการเตรียมการสอน

- (1) ศึกษาคู่มือ 100% นั่นคือ ครูทุกคนศึกษาคู่มือครู
- (2) การทำบันทึกการสอน เตรียมกิจกรรม เตรียมเครื่องมือวัด 78.13% ของครูกลุ่มตัวอย่างทำ

(3) สื่อการสอน 62.50% ของครูทำ

5.1.2 ด้านการสอน

(1) การพูดเสียงดัง ถูกต้อง การเสริมแรง การให้โอกาสซักถาม แสดงความคิดเห็น ให้ความสนใจนักเรียน การสอนเต็มเวลา 100% ครูทุกคนทำ เช่นนี้

(2) ความกระตือรือร้นในการสอน	84.38 %
การนำเข้าบทเรียน	81.25 %
การสอนตรงตามบันทึกการสอน	78.13 %
สอนสัมพันธ์ทักษะ	75.00 %
วิธีสอนเหมาะกับจุดประสงค์	71.88 %
ใช้คำถามส่งเสริมให้คิด	56.25 %

กิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่ทำคือ เล่านิทาน ประกวดการอ่านยอดนักอ่าน กิจกรรมที่ไม่มีจัดเลย คือ การแนะนำหนังสือด้วยปากเปล่าการได้วาที่เกี่ยวกับหนังสือ

(3) กิจกรรมการเขียนที่ปฏิบัติ เขียนตามคำบอก คัดลายมือ เรียงความ ย่อความ จดหมาย การอ่านจับใจความ การฟังเพื่อจับใจความ กิจกรรมที่ทำน้อย คือ การอภิปราย ได้วาที่ การอ่านอย่างมีวิจารณญาณการเล่าเรื่องจากคำที่กำหนด การแสดงบทบาทสมมติ กิจกรรมที่ไม่ทำเลย คือ การเล่นเกม

5.1.3 สื่อที่ใช้ทุกคน คือ บัตรคำ ภาพ แผนภูมิ พจนานุกรม สื่อที่ใช้บ่อย คือ ของจริง ของจำลอง ชุดการสอน ศูนย์การเรียน บทเรียนโปรแกรม ครูส่วนใหญ่ใช้สื่อมาประเมินผล การใช้สื่อนำเข้า บทเรียน ทบทวน และสรุปยังใช้น้อย

5.1.4 ด้านการวัดผลครูทำทุกคน ก่อนเรียนโดยวิธีถาม หลังเรียนให้ทำแบบฝึกหัด สังเกต ตรวจงานและทดสอบ การนำผลการประเมินมาปรับปรุงการเรียนการสอน ครูใช้วิธีสอนซ่อมเสริม

5.2 ทูน (2539) ศึกษาการสอนของครูภาษาไทยดีเด่น ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปัตตานี พบว่า ครูเหล่านี้ทำในสิ่งต่อไปนี้ดังนี้

- 1) การเตรียมการสอน เตรียมล่วงหน้าทุกครั้ง
- 2) กิจกรรมการเรียนการสอน ยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง การสอนจะใช้การเน้น ย้ำซ้ำ ทวน

- 3) ด้านสื่อ ครูดีเด่นผลิตขึ้นใช้เอง ใช้บัตรคำ บัตรภาพ แถบประโยค และของจริงบ่อยที่สุด
- 4) การสร้างบรรยากาศ จัดมุมประสบการณ์ต่างๆในชั้นเรียน
- 5) การวัดและประเมินผล ครูภาษาไทยดีเด่น ใช้การสังเกต ซักถามขณะสอน ให้ทำแบบฝึกหัดและทำแบบวัดจุดประสงค์
- 6) ด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตร จัดการประกวดด้านต่างๆ
- 7) การสอนซ่อมเสริม สอนตามปัญหาที่พบจากการวัดและประเมินผล
- 8) การปรับปรุงหลักสูตร ปรับเนื้อหาให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น

5.3 มานพ (2538) ศึกษาการสอนของครูในโรงเรียนที่นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยสูงในจังหวัดปราจีนบุรี เปรียบเทียบกับโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์นักเรียนต่ำ พบว่า การทำงานของครูในการวางแผนระบบการสอนภาษาไทย ซึ่งแยกเป็นประเด็นย่อยเป็นการวิเคราะห์การออกแบบ (การสอน) การพัฒนา การนำไปใช้ และการประเมินและปรับปรุง ไม่พบความแตกต่างทั้งในส่วนรวมและส่วนย่อย

สิ่งที่น่าสนใจคือ รายงานผลวิธีสอนที่ส่งเสริมนักเรียนในการฝึกคิด ฝึกส่งความคิดความรู้สึกของตนให้ผู้อื่นรับรู้นั้นยังน้อย ลำอาง (2534) รายงานว่าจำนวนครูที่ใช้คำถามที่ส่งเสริมให้คิดเพียง 56.25% ของกลุ่มตัวอย่าง กิจกรรมการเรียนการสอนที่ทำน้อย การอภิปราย การได้วาที การอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ การเล่าเรื่องจากคำที่กำหนด การแสดงบทบาทสมมติ กิจกรรมที่ไม่ทำเลยคือ การเล่นเกม การแนะนำหนังสือด้วยปากเปล่า

6. เรื่องอื่นๆที่เกี่ยวกับการสอน

6.1 โอภาส (2535) ศึกษาว่า การฝึกความสามารถในการตีความภาษาไทย ฝึกโดยวิธีให้ฟัง ให้พูด ให้อ่าน และเขียน ช่วยให้นักเรียนแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ได้ดีขึ้นหรือไม่ ผลการทดลองปรากฏว่า นักเรียนทำได้ดีขึ้น และวิธีฝึกตีความที่ให้ผลดีที่สุด คือ การฝึกโดยวิธีอ่าน

6.2 สรวงสุดา (2537) เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับรายการวิทยุโทรทัศน์ เพื่อส่งเสริมภาษาไทย ระหว่างครูภาษาไทยกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่า รายการโทรทัศน์เพื่อส่งเสริมภาษาไทย ครูและนักเรียนมีความเห็นต่างกันในเรื่องให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้ภาษาไทย ด้านการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน และให้ความรู้เกี่ยวกับหลักภาษาไทย ส่วนประโยชน์ด้านการเพิ่มพูนทักษะการใช้ภาษาไทย ด้านการอ่าน ครูและนักเรียนมีความเห็นไม่ต่างกัน

6.3 บรรยากาศในชั้นเรียน ที่นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยสูง ภาวิไล (2538) พบว่า มีลักษณะดังนี้

- 1) ความพร้อมของครูทั้งด้านครอบครัว เศรษฐกิจ สามารถใช้เวลา ทรัพย์สินให้การเรียนการสอนได้อย่างเต็มที่
- 2) ครูมีวุฒิทางการศึกษาตรงกับวิชาที่สอน ย่อมสอนนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 3) ครูมีประสบการณ์ในการสอนวิชานั้นๆ ยาวนาน แสดงถึงความเชี่ยวชาญในเนื้อหา และวิธีสอน
- 4) ครูมีความตั้งใจจริง และสำนึกในหน้าที่ครู เอาใจใส่ต่อนักเรียนอย่างเต็มที่
- 5) มีการจัดชั้นเรียน เน้นให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนกล้าแสดงออก และเน้นการปฏิบัติจริง
- 6) ครูมีความเสียสละสูง ทั้ง แรงกาย แรงทรัพย์ เวลา
- 7) ครูมีการเตรียมการสอนล่วงหน้าก่อนสอน
- 8) ครูมีเทคนิคในการนำเข้าสู่บทเรียน และเทคนิคในการสอนน่าสนใจ และหลากหลาย โดยคำนึงถึงเนื้อหา จุดประสงค์ของการเรียน และความพร้อมของนักเรียน
- 9) มีการสอนซ่อมเสริมอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ซึ่งจะมีผลทำให้สามารถแก้ไขปัญหานักเรียนอ่อน ทำให้นักเรียนมีความพร้อมในการเรียนใกล้เคียงกัน ง่ายต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
- 10) นักเรียนมีครอบครัวที่อบอุ่น พ่อแม่ให้ความสำคัญกับการศึกษา และให้ความสำคัญกับโรงเรียน
- 11) นักเรียนมีสุขภาพแข็งแรง
- 12) นักเรียนให้ความร่วมมือในการเรียน และมีความพร้อมก่อนเรียนในแต่ละชั่วโมง
- 13) ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนเป็นไปในทางที่ดี และครูให้ความยุติธรรมกับนักเรียน
- 14) ครูมีความต้องการที่จะปรับปรุงการสอนของตนเองอยู่เสมอ

จะเห็นได้ว่า บรรยากาศในชั้นเรียนที่เอื้อการเรียนการสอนนั้น เป็นความเหมาะสมสอดคล้อง ทั้งองค์ประกอบจากครู และจากนักเรียน นอกจากนี้ยังประกอบด้วยส่วนของพื้นฐานครอบครัวทั้งสองฝ่าย ครูต้องไม่มีปัญหาครอบครัวและปัญหาเศรษฐกิจ นักเรียนมีครอบครัวที่อบอุ่น พ่อแม่ส่งเสริมสนับสนุนด้านการศึกษา

6.4 ประภาพรรณและคณะ (2538) สังเคราะห์งานวิจัยระหว่างปี พ.ศ. 2527 - 2536 เกี่ยวกับการสอนภาษาไทยในเขตการศึกษา 1 ผลการสังเคราะห์รายงานว่า วิธีสอนแบบมุ่งประสบ-

การณ้ภาษามีค่าเฉลี่ยของขนาดของผลเท่ากับ 1.313 การใช้แบบฝึกที่ผู้วิจัยทำขึ้นเปรียบเทียบกับแบบฝึกในคู่มือครู ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนที่ใช้แบบฝึกที่ทำขึ้น มีค่าเฉลี่ยขนาดของผลเท่ากับ 1.453 ส่วนการวิเคราะห์เชิงคุณภาพพบว่า การใช้นวัตกรรมที่นำมาใช้ในการทดลองมีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน และทำให้ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนสูงขึ้น โรงเรียนส่วนใหญ่นำหลักสูตรไปใช้ได้ตามเกณฑ์ของกระทรวงศึกษาธิการ ปัญหาที่โรงเรียนรายงานคือ งบประมาณ บุคลากร เครื่องมือวัสดุ ประเมินผล และการนิเทศติดตามผล ต้องการพัฒนาความรู้ในการสร้างนวัตกรรมการสอนภาษาไทย และการจัดเกมการสอน

บทที่ 5

สรุปการสังเคราะห์ และอภิปรายผล

ความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของมนุษย์ที่พัฒนาอย่างรวดเร็วทั้งปริมาณและคุณภาพ เช่น เทคโนโลยีการสื่อสาร ที่สามารถส่งและรับสารได้ทุกแห่งหนในโลกในเวลาเดียวกัน พันธุวิศวกรรม ที่สามารถเพาะสำเนาจากตัวแกะต้นฉบับได้ สภาพเช่นนี้นอกจากจะทำให้มนุษย์จำเป็นต้องมีความสามารถที่จะเลือกคัดความรู้ ข้อมูล ข่าวสารที่เป็นประโยชน์แล้ว ยังมีผลต่อการเรียนการสอนในโรงเรียน โลกปัจจุบันและโลกอนาคต เป็นโลกซึ่งโรงเรียนและครูไม่สามารถรับมือกับถ่ายเทมวลความรู้ให้นักเรียนได้ การจัดการศึกษาจำเป็นต้องฝึกอบรมให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง นั่นคือ สร้างทักษะการเรียนรู้ที่ยั่งยืน ที่นักเรียนจะใช้ทักษะนี้เรียนรู้ไปได้ตลอดชีวิต

ก่อนที่จะเปลี่ยนวิธีการเรียนการสอนที่ใช้กันอยู่ตามหลักสูตรประถมศึกษาล่าสุด คือ ฉบับปรับปรุง 2533 จำเป็นต้องมีการวิเคราะห์และสังเคราะห์เพื่อทบทวนและค้นหาว่า วิธีการเรียนการสอนที่ใช้มานานแล้วและยังคงใช้อยู่ มีข้อดีข้อเสียอะไรบ้าง มีวิธีการเรียนการสอนอะไรบ้างที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ที่ยั่งยืน ซึ่งครูอาจสอนมานานแล้ว แต่ยังไม่มีการศึกษาวิจัยให้เด่นชัด หรือถ้าการเรียนการสอนที่ผ่านมา ละเลยวิธีสอนวิธีฝึกให้นักเรียนเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ข้อค้นพบเหล่านี้ก็จะเป็นแนวทางให้สร้างวิธีเรียนวิธีสอนที่ยั่งยืนให้แก่เด็กไทยต่อไป

เนื่องจากการวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอนมีผู้ทำการวิจัยไว้มาก ส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยที่เป็นวิทยานิพนธ์ซึ่งมีคุณภาพ เพราะอยู่ในความดูแลของผู้ทรงคุณวุฒิ งานวิจัยครั้งนี้จึงสังเคราะห์งานวิจัยที่มีผู้วิจัยไว้แล้ว เกี่ยวกับวิธีการเรียนการสอนภาษาไทย ระดับประถมศึกษา ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2533 – 2541 โดยมีวัตถุประสงค์การสังเคราะห์ดังนี้

1. การสังเคราะห์งานวิจัยเชิงปริมาณเกี่ยวกับวิธีการเรียน วิธีการสอน และรูปแบบการเรียน การสอนวิชาภาษาไทยในระดับประถมศึกษา ที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียน โดยมีวัตถุประสงค์ย่อย ดังนี้

- 1.1 เพื่อศึกษาสภาพข้อมูลพื้นฐานของงานวิจัยที่นำมาทำการสังเคราะห์
- 1.2 เพื่อเปรียบเทียบค่าขนาดอิทธิพลด้านวิธีการเรียน วิธีการสอนและรูปแบบการเรียน การสอน
- 1.3 เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ของวิธีการเรียน วิธีการสอน และรูปแบบการเรียนการสอนกับระดับชั้นเรียน

2. เพื่อสังเคราะห์งานวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับวิธีการเรียน วิธีการสอน และรูปแบบการเรียน การสอนวิชาภาษาไทยในระดับประถมศึกษา ที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียน

การคัดเลือกงานวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ในการคัดเลือกงานวิจัยที่จะนำมาสังเคราะห์ ดังนี้

1. เป็นงานวิจัยเกี่ยวกับวิธีการเรียน วิธีการสอน และรูปแบบการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย ในระดับชั้นประถมศึกษา
2. เป็นงานวิจัยของหน่วยราชการ สถานศึกษา วิทยานิพนธ์ของมหาวิทยาลัยต่างๆ ในประเทศไทย ที่พิมพ์เผยแพร่ ปี พ.ศ. 2533 – 2541
3. เป็นงานวิจัยที่ผ่านการประเมินคุณภาพโดยใช้แบบประเมินของ อุตุมพร (2537) ผลการประเมินอยู่ในอันดับคะแนนตั้งแต่ 70 คะแนนขึ้นไป
4. เป็นงานวิจัยที่มีค่าสถิติที่จำเป็นและเพียงพอ สำหรับการแปลงค่าให้เป็นค่าขนาดอิทธิพล สำหรับการสังเคราะห์เชิงปริมาณ และมีรายงานเนื้อหาเพียงพอสำหรับการสังเคราะห์เชิงคุณภาพ

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่นำมาสังเคราะห์เชิงปริมาณ แบ่งออกเป็น

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ วิธีการเรียน วิธีการสอน และรูปแบบการเรียนการสอน แบ่งย่อยเป็น
 - 1.1 วิธีการเรียนด้วยตนเอง
 - 1.2 วิธีการเรียนจากเพื่อน
 - 1.3 วิธีการสอนแบบใช้สื่อการเรียนการสอน
 - 1.4 วิธีการสอนแบบใช้กิจกรรม
 - 1.5 วิธีการสอนแบบประสม
 - 1.6 รูปแบบการเรียนการสอน
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ค่าขนาดอิทธิพลของผลการเรียนรู้ แบ่งย่อยเป็น
 - 2.1 ทักษะทางภาษา ได้แก่
 - 2.1.1 การอ่าน
 - 2.1.2 การเขียน
 - 2.1.3 การฟังและพูด
 - 2.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 - 2.3 เจตคติต่อการเรียน
 - 2.4 ความคงทนของการเรียนรู้

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล มี 2 ประเภท คือ แบบประเมินรายงานวิจัย และแบบสรุปรายงานการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. กรมวิชาการได้จัดประชุมคณะผู้วิจัย ระหว่างวันที่ 7 – 11 กันยายน 2541 เพื่อร่วมกันวางแผนสร้างเครื่องมือเก็บข้อมูล
2. คณะผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งในส่วนราชการสถาบันการศึกษา ระหว่างเดือนกันยายน 2541 – มกราคม 2542
3. ทำการประเมินคุณภาพงานวิจัยที่รวบรวมได้
4. สรุปผลการประเมินคุณภาพลงในแบบสรุปรายงานการวิจัย ได้งานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์ทั้งหมด 170 เรื่อง เป็นงานวิจัยที่สามารถนำมาสังเคราะห์เชิงปริมาณได้ 134 เรื่อง และเป็นงานวิจัยที่สามารถนำมาสังเคราะห์เชิงคุณภาพได้ 26 เรื่อง

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น ใช้สถิติบรรยาย เช่น การแจกแจงความถี่ ร้อยละ การวัดแนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลาง และการวัดการกระจาย
2. การสังเคราะห์เชิงปริมาณ ใช้วิธีวิเคราะห์เมตต้าของกลาส (Glass 1981)
3. การสังเคราะห์เชิงคุณภาพ ใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหา สำหรับงานวิจัยเชิงสำรวจ และงานวิจัยประเภทอื่นๆ เช่น งานวิจัยประเมินผล การศึกษารายกรณี และการสังเคราะห์งานวิจัย

ผลการสังเคราะห์

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของงานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์ มีข้อมูลที่น่าสนใจสรุปได้ดังนี้

1.1 ส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยระดับปริญญาโท (ร้อยละ 91.1) ของมหาวิทยาลัยต่างๆ เรียงลำดับจำนวนงานวิจัยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา มหาวิทยาลัยศิลปากร และมหาวิทยาลัยนครสวรรค์

1.2 ประเด็นที่ทำวิจัย พบว่า ส่วนใหญ่เป็นการวิจัยเรื่องวิธีการเรียน (ร้อยละ 37.1) วิธีการสอน (ร้อยละ 34.1) ส่วนการวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการเรียนการสอนมีน้อยที่สุด (ร้อยละ 7.1) และมีการวิจัยเรื่องอื่นๆ ได้แก่ การพัฒนาสื่อการเรียนการสอน การประเมินผล การศึกษาสภาพ และปัญหาการเรียนการสอนภาษาไทย และพฤติกรรมการสอนของครู เป็นต้น (ร้อยละ 21.8)

1.3 ลักษณะการวิจัย งานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์ ส่วนใหญ่เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (ร้อยละ 85.9) งานวิจัยเชิงสำรวจเล็กน้อย (ร้อยละ 7.6) และมีงานวิจัยประเภทอื่นๆอีกจำนวนหนึ่ง (ร้อยละ 6.5)

1.4 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ถูกเลือกมาศึกษาในงานวิจัย พบว่า ส่วนใหญ่สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ (ร้อยละ 88.2) อยู่ในสังกัดกรุงเทพมหานคร (ร้อยละ 5.3) ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในสังกัดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนมีจำนวนน้อยที่สุด (ร้อยละ 1.2)

ตอนที่ 2 ผลการสังเคราะห์งานวิจัยเชิงปริมาณ

2.1 การวิจัยเกี่ยวกับทักษะการอ่านภาษาไทยของนักเรียน เป็นการศึกษารเปรียบเทียบระหว่างวิธีการเรียน วิธีการสอน รูปแบบการเรียนการสอน กับวิธีสอนแบบปกติ ซึ่งหมายถึง การสอนตามคู่มือครูของกระทรวงศึกษาธิการ ว่าวิธีใดจะมีผลพัฒนาทักษะการอ่านของนักเรียนดีกว่ากัน ผลการสังเคราะห์เป็นดังนี้

2.1.1 วิธีการเรียน พบว่า การเรียนด้วยตนเอง มีค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพลสูงสุดเท่ากับ 2.0392 หมายความว่า นักเรียนที่เรียนด้วยตนเองมีผลการเรียนทักษะอ่านสูงกว่าวิธีการเรียนแบบปกติ (ตามคู่มือครู) เป็น 2.04 เท่าของค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มที่เรียนแบบปกติ คิดเป็นเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 97.93 วิธีเรียนจากเพื่อนมีค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพลสูง รองลงมา คือ 1.32 เป็นเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 90.66 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว พบว่า วิธีการเรียนวิธีการสอนแบบต่างๆ มีค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพลด้านทักษะการอ่านไม่แตกต่างกัน วิธีการสอนแบบใช้สื่อ ค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพลเท่ากับ 1.01 เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 84.38 วิธีการสอนแบบใช้กิจกรรม ค่าเฉลี่ยอิทธิพลเท่ากับ 0.98 เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 83.65 วิธีการสอนแบบประสม ค่าเฉลี่ยอิทธิพลเท่ากับ 0.82 เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 79.39

2.1.2 วิธีการสอน ค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพลและเปอร์เซ็นต์ไทล์ของวิธีสอน 3 วิธี เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้

วิธีการสอนแบบใช้สื่อ	= 1.01	เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 84.38
วิธีการสอนแบบใช้กิจกรรม	= 0.98	เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 83.65
วิธีการสอนแบบประสม	= 0.82	เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 79.39

2.1.3 รูปแบบการเรียนการสอน ค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.28 ตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 77.34

เมื่อวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของขนาดอิทธิพลด้านทักษะการอ่านระหว่างวิธีเรียน 2 วิธี วิธีสอน 3 วิธี และรูปแบบการเรียนการสอน 1 วิธี พบว่าไม่มีความแตกต่างกันระหว่างวิธีต่างๆเหล่านี้ทั้ง 6 วิธี

2.2 งานวิจัยเกี่ยวกับทักษะการเขียน เป็นการเปรียบเทียบวิธีเรียน วิธีสอน และรูปแบบการเรียนการสอน กับวิธีสอนตามปกติ เช่นกัน

2.2.1 วิธีการเรียนด้วยตนเอง มีค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพลเป็นอันดับสี่ รองจากวิธีสอนทั้งสามวิธี แต่ยังสูงกว่าการเรียนจากรูปแบบการเรียนการสอน

2.2.2 วิธีการสอนมีค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพลสูงเป็นอันดับที่ 1, 2 และ 3 กล่าวคือ วิธีสอนทั้ง 3 วิธีมีค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพลมากกว่าวิธีการเรียนด้วยตนเอง และเรียนจากรูปแบบการเรียนการสอน

2.2.3 รูปแบบการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพลน้อยที่สุดในการสอนทักษะการเขียน

เมื่อวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวต่อไป พบว่า ค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพลของวิธีการเรียน วิธีสอน และรูปแบบการเรียนการสอน ไม่มีความแตกต่างกันในการพัฒนาทักษะการเขียน

2.3 งานวิจัยเกี่ยวกับทักษะการฟังและพูด

งานวิจัยด้านนี้มีเพียง 9 เรื่อง และเป็นการเปรียบเทียบผลการพัฒนาทักษะการฟังและพูดเปรียบเทียบกับวิธีสอนตามปกติ จากการสังเคราะห์งานวิจัย 6 เรื่อง พบว่า วิธีการเรียนด้วยตนเอง มีค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพลมากที่สุด 2.01 เป็นเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 97.78 วิธีการสอนแบบใช้สื่อมีค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพลรองลงมาคือ 0.47 ตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 68.08 แต่มีงานวิจัยเพียง 2 เรื่อง วิธีการสอนแบบประสม มีงานวิจัยเพียงหนึ่งเรื่องเท่านั้น มีค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพล 2.68 ตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ 99.68 ส่วนรูปแบบการเรียนการสอน ไม่มีงานวิจัยเกี่ยวกับทักษะการฟังและพูด

2.4 งานวิจัยเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

งานวิจัยเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย เป็นการวิจัยเปรียบเทียบกับวิธีสอนตามปกติเช่นกัน โดยมีวิธีการเรียน วิธีสอน และรูปแบบการเรียนการสอนเป็นตัวแปรต้น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นตัวแปรตาม

2.4.1 วิธีการเรียน พบว่า วิธีการเรียนด้วยตนเอง มีค่าเฉลี่ยของขนาดอิทธิพล 1.83 เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 96.64 สูงกว่าวิธีการเรียนจากเพื่อน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยของขนาดอิทธิพลเท่ากับ 1.08 เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 85.99

2.4.2 วิธีการสอน พบว่า มีค่าเฉลี่ยของขนาดอิทธิพลตามลำดับจากมากไปหาน้อยคือ วิธีการสอนแบบใช้กิจกรรม 1.63 เปอร์เซนไทล์ที่ 94.84 วิธีการสอนแบบใช้สื่อ ค่าเฉลี่ยของขนาดอิทธิพลเท่ากับ 1.31 เปอร์เซนไทล์ที่ 90.49 วิธีการสอนแบบ ประสมมีงานวิจัยเพียงชั้นเดียว มีค่าเฉลี่ยของขนาดอิทธิพล เท่ากับ 0.94 เปอร์เซนไทล์ที่ 82.64

2.4.3 รูปแบบการเรียนการสอน มีงานวิจัยด้านนี้ 4 เรื่อง รายงานผลค่าเฉลี่ยของ ขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.88 เปอร์เซนไทล์ที่ 81.06

2.5 การสังเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบค่าขนาดอิทธิพลของวิธีการเรียน วิธีการสอนแบบต่างๆ ระหว่างชั้นประถมศึกษาตอนต้นกับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ผลการสังเคราะห์สรุปได้ดังนี้

2.5.1 ทักษะการอ่าน พบว่า สำหรับชั้นประถมศึกษาตอนต้น วิธีการเรียนด้วยตนเองมี ค่าเฉลี่ยของขนาดอิทธิพลสูงสุด ($d = 3.02$) รองลงมาคือ วิธีเรียนจากเพื่อน ($d = 1.82$) อันดับสามคือ วิธีการสอนแบบใช้กิจกรรม ($d = 0.98$) และอันดับ สี่คือ วิธีการสอนแบบประสม ($d = 0.77$) ส่วนระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย พบว่า วิธีเรียนด้วยตนเองมีค่าเฉลี่ยของขนาดอิทธิพลสูงสุด ($d = 1.67$) รองลง มาตามลำดับคือ วิธีสอนแบบใช้สื่อ ($d = 1.08$) วิธีเรียนจากเพื่อน ($d = 1.06$) และรูปแบบการเรียนการสอน ($d = 0.75$)

เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างวิธีเรียนด้วยตนเอง และวิธีเรียนจากเพื่อนของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาตอนต้นและชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ไม่พบความแตกต่าง วิธีสอน 3 แบบ และรูปแบบ การเรียนการสอนไม่มีข้อมูลเพียงพอที่จะทดสอบค่า t ได้

2.5.3 ทักษะการฟังและพูด ปรากฏว่า มีเฉพาะวิธีการเรียนด้วยตนเองเท่านั้น ที่มี จำนวนงานวิจัยเพียงพอที่จะเปรียบเทียบระหว่างนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอน- ต้นและชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ซึ่งผลการเปรียบเทียบไม่พบความแตกต่าง

2.6 งานวิจัยด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้วยวิธีการเรียน วิธีการสอน รูปแบบการเรียนการ สอน เปรียบเทียบระหว่างนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนต้นและชั้นประถมศึกษาตอนปลาย พบว่า มี ความแตกต่างเพียงวิธีเดียว คือ วิธีการสอนแบบใช้สื่อ ค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพลของวิธีสอนแบบใช้สื่อ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนต้นเท่ากับ 0.75 ของนักเรียนประถมศึกษาตอนปลายเท่ากับ 1.55 และความแตกต่างนี้มีนัยสำคัญทางสถิติ นักเรียนประถมศึกษาตอนปลายมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดี กว่านักเรียนประถมศึกษาตอนต้น จากการสอนแบบใช้สื่อ

ตอนที่ 3 ผลการสังเคราะห์งานวิจัยเชิงคุณภาพ

จากงานวิจัยสำรวจจำนวน 26 เรื่อง แบ่งเป็นประเภทตามเนื้อหาที่ศึกษาได้ 6 กลุ่ม สรุปผลการสังเคราะห์ได้ดังนี้

3.1 กลุ่มหลักสูตรและการสอน ครูมีความเข้าใจจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ส่วนของโรงเรียนก็มีการเตรียมอาคาร สถานที่ วัสดุอุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน ความร่วมมือกับผู้ปกครองอยู่ในระดับมากและปานกลาง แต่การนำหลักสูตรไปใช้ยังมีปัญหาในทุกขั้นตอน เช่นในขั้นของการสอน ปัญหาการได้รับหนังสือแบบเรียนล่าช้า ปัญหาครูขาดความรู้ในการสร้างสื่อและนวัตกรรมการสอน ปัญหาไม่รู้วิธีสอนที่ตอบสนองจุดมุ่งหมายของหลักสูตรใหม่ (2533) เพราะการอบรมเพื่อฝึกวิธีสอนใหม่ๆ ยังได้รับไม่เพียงพอ ขั้นของการวัดและประเมินผลครูทำได้ระดับปานกลาง แต่ก็ยังมีปัญหาความเข้าใจที่ไม่ชัดเจนระหว่างการประเมินผล เพื่อปรับปรุงการเรียน และการประเมินเพื่อตัดสินความสามารถของนักเรียน ครูต้องการการอบรมให้สร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลให้ครอบคลุมพฤติกรรมพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย ขั้นของผลผลิต นักเรียนยังมีคุณลักษณะตามที่หลักสูตรกำหนดเพียงระดับปานกลางเท่านั้น สิ่งที่ยังไม่น่าพอใจคือ ความสามารถในการคิดและทักษะการใช้ภาษาแก้ปัญหา ค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาไทยอยู่ระหว่าง 65-75 เปอร์เซนต์

ส่วนของการสอนโดยภาพรวมครูส่วนมากทำการสอนครบขั้นตอนที่ควรจะทำ ตั้งแต่การเตรียมการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อ การวัดและประเมินผลการสอน วิธีการสอนที่รายงานมา ครูใช้น้อย หรือไม่ได้ใช้เลยคือ การใช้คำถามส่งเสริมการคิด วิธีฝึกให้นักเรียนคิด และกล้าแสดงความคิดเห็น อารมณ์ ความรู้สึก และสุนทรียภาพของตน กิจกรรมที่ใช้น้อย เช่น การอภิปราย การโต้วาที การแสดงบทบาทสมมติ การเล่นละคร การแนะนำหนังสือปากเปล่า ซึ่งเป็นเหตุให้เมื่อประเมินความสามารถของนักเรียนในลักษณะผลผลิตนักเรียนจึงด้อยในเรื่องความคิดและการแก้ปัญหา

3.2 รูปแบบการสอน ผลการสังเคราะห์สรุปได้ว่า รูปแบบการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาใช้ได้ผลดี ทำให้นักเรียนเรียนดีขึ้น ทักษะภาษาดี ครูมีความเข้าใจ นำไปใช้ได้เพราะขั้นตอนไม่ซับซ้อน ผู้ปกครองเห็นด้วยและสนับสนุน ผู้บริหารก็เห็นว่ามีประโยชน์ และสนับสนุนส่งเสริมครู แต่ก็มีรายงานปัญหาที่ปรากฏทั้ง 5 ขั้นของการสอน เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาต่อไป ขั้นที่หนึ่ง เด็กส่วนหนึ่งจำเรื่องได้ เด็กอีกส่วนหนึ่งจำไม่ได้ ขั้นที่สอง นักเรียนไม่เข้าใจและไม่กล้าแสดงออก ขั้นที่สามและสี่ นักเรียนน้อยคนที่สามารถบอกข้อความให้ครูเขียนได้ ขั้นที่ห้า ครูไม่มีเวลาผลิตสื่อหรือคิดกิจกรรมอื่นๆ เสริมทักษะภาษา

3.3 วิธีสอนอ่าน การฝึกให้นักเรียนเรียนรู้ความหมายของคำใหม่จากประโยคที่ประกอบด้วย คำที่นักเรียนเรียนรู้มาก่อนแล้ว ทำให้นักเรียนเรียนรู้คำใหม่ได้ดีขึ้น นอกจากนี้การสอนอ่านที่ให้ข้อมูลย้อนกลับ วิธีแก้ไขและการให้กำลังใจ เป็นเทคนิคที่มีประสิทธิภาพ ทำให้ผลสัมฤทธิ์ในการอ่านของนักเรียนสูงขึ้น

กลวิธีการอ่านของนักเรียนแตกต่างกันตามความเข้าใจในการอ่าน และนิสัยรักการอ่าน นักเรียนที่มีระดับความเข้าใจในการอ่านสูงและต่ำ ใช้กลวิธีการอ่านต่างกันถึง 11 วิธี นักเรียนที่มีนิสัยรักการอ่านต่างกันใช้กลวิธีต่างกันถึง 9 วิธี

3.4 วิธีสอนเขียน

มีการสร้างหนังสือชุดการฝึกเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยขอความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ 10 ท่าน มาปรับปรุงแก้ไขหนังสือฉบับร่าง เพื่อนำไปฝึกนักเรียนให้เขียนเชิงสร้างสรรค์ได้ ในการสอนเขียนร้อยกรอง ครูส่วนใหญ่ใช้วิธีฝึกให้นักเรียนเขียนคำคล้องจองและคำสัมผัส โดยมีตัวอย่างบทร้อยกรองและแผนผังบทร้อยกรองประเภทต่างๆเป็นสื่อการเรียนการสอน มีการทดสอบวัดความสามารถในการเขียนสะกดคำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่พูดภาษาถิ่นที่ต่างกัน ผลการทดสอบ พบว่า นักเรียนที่พูดภาษาถิ่นต่างกันสามารถเขียนสะกดคำได้ดี ระดับคะแนน 76.30% แต่นักเรียนที่พูดภาษาโคราชเขียนได้ดีกว่านักเรียนที่พูดภาษาอีสาน

เนื่องจากภาษาไทยกลางเป็นภาษาที่ใช้ในการเรียนการสอน นักเรียนที่พูดหรือใช้ภาษาถิ่นอาจมีปัญหาการเข้าใจหนังสือแบบเรียน จึงมีการศึกษาเกี่ยวกับคำยากและคำง่ายในแบบเรียนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เพื่อเป็นแนวทางในการสอนที่เริ่มจากง่ายไปหายาก

3.5 พฤติกรรมการสอนของครู

โดยภาพรวมครูส่วนใหญ่สอนตามขั้นตอนของการสอนภาษาไทย ใช้สื่อคล้ายๆกัน กิจกรรมในชั้นเรียนก็ใกล้เคียงกัน วิธีการวัดและการประเมินผลก็คล้ายคลึงกัน ไม่สามารถแยกได้ชัดเจนว่า ครูที่ทำการสอนจนได้เป็นครูดีเด่น หรือครูที่สอนแล้วนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีวิธีสอนต่างไปจากครูทั่วไปอย่างไร

อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

3. ผลการสังเคราะห์พบว่า วิธีการเรียนด้วยตนเองมีประสิทธิภาพมากที่สุดต่อการเรียนทักษะการอ่าน ทักษะการเขียน ทักษะฟัง - พูด และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิธีการเรียนด้วยตนเอง คือ การเรียนจากสื่อที่ผู้วิจัยหรือครูสร้างขึ้น เช่น ชุดการฝึก หน่วยการเรียนรู้ แบบเรียนโปรแกรม หนังสืออ่านเพิ่มเติม หนังสือเสริมประสบการณ์ สื่อเหล่านี้ให้สภาพการณ์ที่เอื้อการเรียนรู้ตามหลักจิตวิทยาการศึกษา ดังนี้ 1) ผู้เรียนกระทำด้วยตนเอง 2) เรียนเนื้อหาที่อยู่ในชีวิตประจำวันของผู้เรียนจึงทำให้มี

ความหมาย 3) เรียนไปตามลำดับจากง่ายไปยาก ทำให้มั่นใจและมีกำลังใจที่จะพยายามต่อไป
 4) มีการทดสอบทำให้ได้ข้อมูลย้อนกลับ กรณีที่ทำถูกก็เป็นการเสริมแรงเป็นรางวัลที่ทำให้ผู้เรียน
 ภูมิใจ กรณีที่ทำผิดผู้เรียนก็รู้ข้อบกพร่องทันที ทำให้แก้ไขได้ในเวลารวดเร็ว 5) เป็นการเรียนที่ผู้เรียน
 แข่งกับตัวเอง ไม่ต้องแข่งกับผู้อื่นทำให้ไม่เครียด เรียนได้อย่างมีความสุขในการวิเคราะห์เชิงคุณภาพก็
 มีงานวิจัยชิ้นหนึ่งซึ่งทดลองสอนอ่าน โดยให้ข้อมูลย้อนกลับ บอกริธีแก้ไข และให้กำลังใจ เป็นวิธีที่ทำ
 ให้ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านดีที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับหลักการที่ใช้ในการสร้างสื่อการเรียนให้ผู้เรียนเรียน
 ด้วยตนเอง ด้วยเหตุนี้วิธีการเรียนด้วยตนเอง จึงแสดงค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพลสูงสุด

แม้ว่าการสังเคราะห์จะไม่มีวิธีการเรียนการสอนและรูปแบบการเรียนการสอน ที่ก่อให้เกิดการ
 เรียนรู้ที่ยั่งยืน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า แนวความคิดของการสอนภาษาไทยเพื่อให้นักเรียนมีทักษะการ
 เรียนรู้ที่สามารถเรียนด้วยตนเองได้ต่อไป เป็นความคิดใหม่ที่ยังไม่เป็นที่รู้จักและยอมรับกันว่าทำได้
 โดยเฉพาะวิชาภาษาไทย ซึ่งดูประหนึ่งว่า เป็นการเรียนรู้ความรู้ที่ถูกกำหนดไว้เรียบร้อยแล้ว ไม่ต้อง
 แสวงหาค้นหาความรู้ใหม่อะไรมาเพิ่มเติม ครุยังอยู่ในขั้นของการพยายามทำให้ได้ตามจุดมุ่งหมายของ
 หลักสูตรเสียก่อน ยังไม่อาจก้าวล้ำไปมากกว่านี้ เพราะยังมีปัญหาสำคัญอีกมาก เช่น ไม่รู้วิธีสอนที่
 ตอบสนองจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ปัญหาความไม่ชัดเจนระหว่างการประเมินผลเพื่อปรับปรุงการ
 เรียนกับการประเมินเพื่อตัดสินความสามารถของนักเรียน ปัญหาการสร้างเครื่องมือวัดและประเมินให้
 ครอบคลุมพฤติกรรมพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย การสอนจึงยังมุ่งที่ผลสัมฤทธิ์ของเนื้อหาสาระที่
 ครูสอน กระนั้นก็ตาม หากจะมุ่งหมายในอนาคตที่จะสร้างวิธีการเรียนรู้ที่ยั่งยืนให้แก่เด็กไทย แนวทางที่
 ทำได้ ความจริงก็ทำกันไปบ้างแล้วคือ วิธีการเรียนด้วยตนเอง โดยอาจพัฒนาให้มีการฝึกฝนกระบวนการ
 การเรียนรู้ จนเกิดเป็นทักษะที่จะเรียนได้ด้วยตนเองต่อไป

2. วิธีการเรียนจากเพื่อน เป็นอีกวิธีเรียนที่มีค่าขนาดอิทธิพลสูงเป็นอันดับที่ 2 สำหรับเด็ก
 ประถมศึกษาตอนต้น และอันดับที่ 3 สำหรับเด็กประถมศึกษาตอนปลายในการเรียนทักษะอ่าน ส่วน
 ทักษะอื่นๆ ไม่มีงานวิจัย สิ่งที่น่าสนใจคือ เมื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิธีเรียนจากเพื่อนของ
 เด็กประถมศึกษาตอนต้นค่าขนาดอิทธิพลเปลี่ยนเป็นอันดับที่ 3 จาก 2 ตอนเป็นชั้นประถมศึกษา
 ตอนต้น ส่วนชั้นประถมศึกษาตอนปลายนั้น เปลี่ยนจากอันดับ 3 เป็นอันดับ 6 ต่ำสุดในบรรดาตัวแปร
 ต้นที่เป็นวิธีการเรียนวิธีการสอน

แม้ว่าวิธีการเรียนวิธีการสอน และรูปแบบการเรียนการสอนเมื่อวิเคราะห์ความแปรปรวนต่อไป
 ไม่พบความแตกต่างจนมีนัยสำคัญ แต่การเปลี่ยนอันดับของค่าขนาดอิทธิพลของวิธีการเรียนจากเพื่อน
 เป็นประเด็นที่ควรใส่ใจ เพราะตามหลักพัฒนาการของเด็กวัยประถมศึกษาตอนปลายแซนเดน
 (Zanden 1993) กล่าวว่า เป็นระยะของพัฒนาการทางสังคมที่มีความหมายลึกซึ้งกว่าตอนเป็นเด็ก
 ประถมศึกษาตอนต้น เด็กเล็กคบเพื่อนตามสภาพแวดล้อม เช่น เป็นเพื่อนบ้านกัน พ่อแม่รู้จักกัน
 เป็นญาติกัน นั่งเรียนใกล้กัน แต่เด็กประถมศึกษาตอนปลายคบเพื่อน ด้วยการ "เลือก" ของตนเอง

เพราะถูกใจ ถูกนิสัยกัน มีความพอใจและผูกพันด้านอารมณ์ เป็นระยะของการเริ่มสร้างมิตรภาพที่มีความหมาย และยาวนาน

ดังนั้น พัฒนาการทางสังคมของเด็กวัยประถมศึกษาปลายจึงมีความสำคัญต่อไปในอนาคต ผู้ใหญ่ควรช่วยดูแลจัดสภาพแวดล้อมให้เด็กพัฒนา โดยเฉพาะการสร้างมิตรภาพไปในทางที่สร้างสรรค์ เป็นไปได้หรือไม่ที่วิธีการเรียนจากเพื่อนเปลี่ยนอันดับความสำคัญไปมาก เพราะเด็กแข่งขันกันมากขึ้น ซึ่งการแข่งขันที่สูงเกินไปย่อมไม่มีผลดีต่อการสร้างมิตรภาพและการช่วยเหลือกันและกัน ครูอาจต้องพิจารณาบรรยากาศในชั้นเรียน กิจกรรมการเรียนโดยเฉพาะการเล่น เกม การประกวด การแข่งขันอื่นๆ ให้กติกากการแข่งขันนั้นไม่มุ่งหวังการเอาชนะอย่างเดียว อาจเปลี่ยนเป็นการใช้กิจกรรมที่ต้องช่วยกันเรียน ช่วยกันทำ รางวัลตกอยู่กับกลุ่มที่สามารถพัฒนาขึ้นได้มากที่สุด หรือเปลี่ยนมาใช้เกณฑ์บ้าง เช่น ใครหรือกลุ่มใดเรียนได้ตามเกณฑ์ ทุกคนก็ได้รับรางวัล จัดกิจกรรมหลากหลาย ที่เปิดโอกาสให้นักเรียนทุกคนได้แสดงความสามารถของตน ซึ่งแนวความคิดนี้สอดคล้องกับนวัตกรรมการเรียนการสอนแบบพอร์ตโฟลิโอ (Portfolio) ที่เน้นการแข่งขันกับตนเองด้วยการพัฒนาผลงานของตนเอง ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการนำไปเผยแพร่ในโรงเรียนต่างๆ แล้ว เพียงแต่ต้องเน้นให้ครู ผู้ปกครอง ตระหนักถึงพัฒนาการทางสังคมในเรื่องของการคบเพื่อนของเด็กวัยประถมศึกษาตอนปลาย และช่วยกันปูพื้นฐานที่ดี เพื่อลดปัญหาการคบเพื่อนในอนาคตของเด็กระดับมัธยมศึกษา

3. วิธีการสอนแบบใช้สื่อ นิยามในการสังเคราะห์ครั้งนี้ คือ วิธีการสอนที่บทบาททั้งหมดอยู่ที่สื่อการเรียนการสอน เช่น การสอนตามหนังสือแบบเรียน การทำแบบฝึกหัดในหนังสือแบบฝึกหัด วิชาภาษาไทย ผลการสังเคราะห์พบว่า มีความสำคัญอยู่ในอันดับกลางๆ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนต้น และมีความสำคัญในอันดับต้นๆ สำหรับนักเรียนประถมศึกษาตอนปลาย ที่เป็นเช่นนี้ เพราะการสอนตามแบบเรียนและสื่อที่กำหนดหรือแนะนำในหลักสูตร ยังเป็นเรื่องที่ครูและนักเรียนให้ความสำคัญ เพราะหลักสูตรเป็นมาตรฐานกลางของชาติ ซึ่งกำหนดเพื่อให้มีเกณฑ์ที่จะควบคุมคุณภาพให้อยู่ในกรอบประมาณนี้ ความจริงถ้าครูสามารถทำได้ตามเกณฑ์ของหลักสูตรนับได้ว่าการสอนนั้นประสบความสำเร็จ การสังเคราะห์เชิงคุณภาพ พบว่า ครูยังมีปัญหาไม่รู้วิธีสอนที่ตอบสนองจุดมุ่งหมายของหลักสูตร เพื่อความมั่นใจจึงสอนตามคู่มือครูของกระทรวงศึกษาธิการจากงานสำรวจเกี่ยวกับวิธีสอนของครูพบว่า โดยภาพรวมครูส่วนมากทำการสอนครบขั้นตอนที่ควรจะทำตั้งแต่การเตรียมการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อ การวัดและประเมินผลการสอน วิธีการสอนที่รายงานไว้ ครูใช้น้อยหรือไม่ได้ใช้เลยคือ การใช้คำถามส่งเสริมการคิด วิธีฝึกให้นักเรียนคิด และกล้าแสดงความคิดเห็น อารมณ์ ความรู้สึก และสุนทรียภาพของตนกิจกรรมที่ใช้น้อย เช่น การอภิปราย การได้วาที การแสดงบทบาทสมมติ การเล่นเกม การแนะนำหนังสือปากเปล่า ซึ่งเป็นเหตุให้เมื่อประเมินความสามารถของนักเรียนในลักษณะผลผลิตนักเรียน จึงด้อยในเรื่องความคิดและการใช้ภาษาไทยแก้ปัญหา

แม้ว่าวิธีการสอนแบบใช้สื่อ เมื่อใช้ในระดับประถมศึกษาตอนต้นจะแสดงค่าอิทธิพลน้อยกว่า เมื่อใช้ในระดับประถมศึกษาตอนปลาย แต่ความแตกต่างกับวิธีการเรียนการสอนอื่นๆ ไม่มากถึงกับมีนัยสำคัญ นั่นคือ วิธีสอนแบบนี้ในประถมศึกษาตอนต้นก็ใช้ได้ เพียงแต่ครูอาจนำข้อค้นพบนี้ไปพิจารณาและปรับวิธีสอนแบบใช้สื่อให้น่าสนใจขึ้น หรือใช้ให้น้อยลง เพื่อให้วิธีการสอนแบบกิจกรรมและสื่อประสมเพิ่มมากขึ้นสำหรับเด็กประถมศึกษาตอนต้น ส่วนเด็กประถมศึกษาตอนปลายวิธีสอนแบบใช้สื่อใช้ได้ผล เพราะนักเรียนมีทักษะการอ่านและเขียนซึ่งเป็นเครื่องมือช่วยการเรียนรู้แล้ว

4. วิธีสอนแบบใช้กิจกรรม ผลการสังเคราะห์พบว่า ค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพลอยู่ในอันดับ 2 รองจากวิธีการเรียนด้วยตนเอง ที่เป็นเช่นนี้เพราะการสอนแบบใช้กิจกรรม เช่น เล่นนิทาน ร้องเพลง เล่นเกม แสดงบทบาทสมมติ ทำงานกลุ่ม นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียน เป็นผู้กระทำ แสดงออก ทำให้มีความกระตือรือร้น มีความสุขในการเรียน ในการอภิปรายของผู้วิจัยที่ทดลองการสอนแบบใช้กิจกรรม มักมีข้อเสนอแนะว่า การใช้วิธีสอนแบบนี้ ครูต้องสร้างความเข้าใจให้กับนักเรียนก่อนว่า มีจุดมุ่งหมายอย่างไร สิ่งสำคัญที่สุด คือ กติกา ข้อตกลงในการทำกิจกรรม มิฉะนั้นจะควบคุมชั้นเรียนไม่ได้ ความวุ่นวาย ความไม่เป็นระเบียบจะทำลายบรรยากาศการเรียนรู้ และกลบวัตถุประสงค์การสอนไป

5. วิธีการสอนแบบประสม หมายถึง วิธีการสอนที่ใช้ทั้งสื่อและกิจกรรมร่วมกันในการสอน เช่น การเรียนปนเล่น การเล่าเรื่องสวนสัตว์ที่ไปเที่ยวมา การแสดงบทบาทสมมติในการเรียน เรื่องครอบครัวของฉัน การเล่นนิทานประกอบการเขียนเรียงความ ผลการสังเคราะห์พบว่า มีประสิทธิภาพมากต่อการสอน เขียน ฟัง-พูด สำหรับนักเรียนประถมศึกษาตอนต้น ที่เป็นเช่นนี้ เป็นเพราะนักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม และมีโอกาสเห็นตัวอย่างจากสื่อทำให้มีข้อมูลสดที่เป็นจริงผนวกกับตัวอย่างที่ดี การเขียนหรือการพูดจึงง่ายขึ้น

6. รูปแบบการเรียนการสอน งานวิจัยส่วนใหญ่จะนำมาทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย เช่น ทดลองการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา การสอนแบบซินเนติกส์ การสอนแบบบูรณาการ แม้ค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพลจะอยู่อันดับท้ายๆ แต่การวิเคราะห์ความแปรปรวน ปรากฏว่า ผลต่อการเรียนรู้ไม่แตกต่างไปจากวิธีการเรียนการสอนแบบอื่นๆ นั่นแสดงว่า รูปแบบการเรียนการสอนนำมาใช้ได้สำหรับการสอนภาษาไทย โดยครูแก้ปัญหาแต่ละรูปแบบให้เหมาะสมกับนักเรียนของตน ผลการสังเคราะห์เชิงคุณภาพสรุปได้ว่า รูปแบบการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาใช้ได้ผลดี ทำให้นักเรียนเรียนดีขึ้น ทักษะภาษาดี ครูมีความเข้าใจ นำไปใช้ได้ เพราะขั้นตอนไม่ซับซ้อน ผู้ปกครองเห็นด้วยและสนับสนุน ผู้บริหารก็เห็นว่าดีมีประโยชน์ และสนับสนุนส่งเสริมครู แต่ก็มีรายงานปัญหาที่ปรากฏทั้ง 5 ชั้นของการสอน เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาต่อไป ชั้นที่หนึ่ง เด็กส่วนหนึ่งเข้าใจและจำเรื่องได้ เด็กอีกส่วนหนึ่งทำไม่ได้ ชั้นที่สอง นักเรียนมักไม่กล้าแสดงออก ชั้นที่สามและสี่ นักเรียน

น้อยคนที่สามารถบอกข้อความให้ครูเขียนได้ ชั้นที่ห้า ครูไม่มีเวลาผลิตสื่อหรือคิดกิจกรรมอื่นๆเสริมทักษะภาษา

7. พฤติกรรมการเรียนของนักเรียน มีเพียงงานวิจัยสำรวจเรื่องเดียวที่ศึกษาพฤติกรรมการเรียนเปรียบเทียบระหว่างนักเรียนที่มีความเข้าใจในการอ่านสูง ต่ำต่างกัน และมีนิสัยรักการอ่านต่างกัน ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนเหล่านี้ใช้พฤติกรรมการอ่านต่างกัน อาจสรุปได้เพียงว่า นักเรียนอาจมีพฤติกรรมการเรียนแตกต่างกันแต่ละบุคคล และน่าจะมามีวิธีการเรียนแบบที่มีประสิทธิภาพต่อผลการเรียน ถึงจะมีความแตกต่างแต่ละบุคคลแต่วิธีการเรียนน่าจะมามีพฤติกรรมการเรียนที่จัดเป็นรูปแบบจำนวนไม่มากนัก เป็นรูปแบบที่มีลักษณะเฉพาะ การค้นหาความรู้ส่วนนี้ยังคงรอคำตอบจากการวิจัย

ส่วนวิธีการเรียนที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ที่ยั่งยืนของนักเรียน แม้จะไม่มีการศึกษาที่ติดตามประเมินความสามารถในการหาความรู้ต่อไปได้ด้วยตนเอง แต่ผลการสังเคราะห์ที่พบว่า วิธีการเรียนด้วยตนเองเป็นวิธีที่มีประสิทธิภาพที่สุดต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนน่าจะมีน้ำหนักให้พิจารณาได้ว่า ถ้าผลสัมฤทธิ์นั้นไม่ใช่ผลของการเรียนรู้เนื้อหาสาระที่ถูกสอนหรือคาดหวัง แต่เป็นการคาดหวังให้สร้างทักษะการหาความรู้ จากกระบวนการหาความรู้ที่ถูกฝึกมาซ้ำๆ จนกลายเป็นทักษะติดตัว วิธีเรียนด้วยตนเองน่าจะเป็นวิธีที่มีประสิทธิภาพในการสร้างการเรียนรู้ที่ยั่งยืน แม้จะเป็นวิธีเรียนด้วยตนเอง แต่ก็ไม่สามารถไปจากวิธีการสอนของครูโดยสิ้นเชิง วิธีการเรียนย่อมต้องเกี่ยวข้องกับวิธีการสอนเสมอ

8. พฤติกรรมการสอนของครู ผลสังเคราะห์เชิงคุณภาพงานวิจัย 3 เรื่อง พบว่า โดยภาพรวมครูส่วนใหญ่สอนตามขั้นตอนของการสอนภาษาไทยใช้สื่อคล้ายๆกัน กิจกรรมในชั้นเรียนก็ใกล้เคียงกัน วิธีการวัดและการประเมินผลก็คล้ายคลึงกัน ไม่สามารถแยกได้ชัดเจนว่า ครูที่ทำการสอนจนได้เป็นครูดีเด่น หรือครูที่สอนแล้วนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีวิธีสอนต่างไปจากครูทั่วไปอย่างไร และยังพบว่า คุณสมบัติส่วนตัวมีผลต่อประสิทธิภาพการทำงาน of ครู เช่น การมีครอบครัวอบอุ่น มีฐานะ เศรษฐกิจดี มีความมุ่งมั่นตั้งใจทำงาน การทำงานสม่ำเสมอและความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์ทางบวกกับนักเรียน

งานวิจัย 3 เรื่องน้อยเกินไป ทำให้ไม่ได้ข้อมูลที่จะสรุปได้อย่างมั่นใจว่า พฤติกรรมการสอนของครูที่ดี ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนดีขึ้น แตกต่างจากพฤติกรรมการสอนของครูทั่วไปอย่างไร ข้อสรุปจากงานวิจัย 3 เรื่องนี้ คงสรุปได้ว่า ดูเหมือนความแตกต่างจะอยู่ที่ความสม่ำเสมอของการปฏิบัติ เช่น ครูดีเด่นเตรียมการสอนทุกครั้ง สร้างสื่อเอง ครูทั่วไปทำอยู่ในระดับมากเท่านั้นประมาณ 78.13% (สำออง 2534)

อาจเป็นไปได้ว่า วิธีการศึกษาที่ใช้วิธีให้ครูตอบแบบสอบถามเอง คือ ประเมินตนเอง ไม่แหลมคมและมีประสิทธิภาพเพียงพอที่จะแยกความแตกต่างระหว่างครูสอนดีกับครูสอนทั่วๆไปได้ ผู้วิจัยคงต้องลองใช้วิธีอื่นๆในการศึกษา เพื่อหาความรู้ในส่วนนี้

กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ (2537) ศึกษาครูดีเด่น จำนวน 399 คน พบว่า รูปแบบการสอนที่ครูดีเด่นใช้คือ การสอบถามคู่มือครู การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา สอนแบบประสมประสาน สอนแบบเรียนปนเล่น และแบบบูรณาการกับวิชาอื่นๆ ในชั้นสอนก็เน้นการฝึกทักษะภาษา ทั้ง 4 ด้าน การทำแบบฝึกหัด ทำการบ้าน และจัดกิจกรรมเสริมทักษะ ไม่มีรายงานเกี่ยวกับการฝึกทักษะกระบวนการหาความรู้

เมื่อการวิจัยระดับประเทศของกระทรวงศึกษาธิการยังไม่พบว่า ครูดีเด่นมีการฝึกทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเอง คงจะสรุปได้ไม่ผิดไปจากความจริงว่า ครูยังใช้วิธีสอนที่ส่งเสริมความคิด การมีวิจารณ์ญาณ การแก้ปัญหา ความคิดริเริ่ม และการแสดงความรู้สึกและสุนทรียภาพน้อย

ถ้าจะมุ่งหวังให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่ยั่งยืน พฤติกรรมการสอนของครูควรต้องเปลี่ยนไปเป็นบทบาทของผู้ส่งเสริม สนับสนุน ให้กำลังใจ โดยจัดสภาพการณ์ที่เปิดโอกาสให้นักเรียนเรียนด้วยตนเองมากขึ้น ให้สภาพการณ์ที่แก้ปัญหาด้วยวิธีการที่หลากหลาย หรือสภาพการณ์ ที่นักเรียนจำเป็นต้องไปสืบเสาะค้นหาความรู้ข้อมูลใหม่มาใช้แก้ปัญหา จัดสภาพการณ์ที่ฝึกการใช้ภาษาลักษณะต่างๆ กัน จัดสภาพการณ์ที่ฝึกกระบวนการค้นหาความรู้

ข้อเสนอแนะสำหรับโครงการการเรียนรู้ที่ยั่งยืนของเด็กไทย

คือแสวงหาค้นคว้าความรู้ให้เป็นที่ยุติและยอมรับกันว่า ทักษะกระบวนการหาความรู้ทางภาษามีขั้นตอนเป็นอย่างไร เช่นที่วิชาวิทยาศาสตร์มีกระบวนการหาความรู้ที่ชัดเจน วิชาภาษาไทยยังไม่ปรากฏกระบวนการหาความรู้ที่เป็นเอกลักษณ์ จากนั้นจึงนำมาสอนและฝึกให้นักเรียนทำกระบวนการนั้นจนเป็นทักษะติดตัว

ผลการสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาไทยที่ผ่านมาแล้ว (โสภณ ไปรินทร์ 2532, สิริติมา อ่างในภูษิต บุญทองเถิง 2536, กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ 2538, สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2538, ประภาพรพรณ เล็งวงศ์ และคณะ 2538) และการสังเคราะห์ครั้งนี้ ได้ข้อค้นพบที่สอดคล้องกันว่า วิธีเรียนด้วยตนเองมีประสิทธิภาพสูงสุดต่อผลการเรียนนี้ควรเป็นจุดเริ่มต้นของวิธีการเรียนการสอนที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ที่ยั่งยืนของเด็กไทย และเป็นโอกาสปฏิรูปการศึกษาที่มีแนวทางส่งเสริมให้นักเรียนประถมศึกษาสร้างความรู้ได้ด้วยตนเอง ซึ่งทฤษฎีพัฒนาการของเพียเจท์ยืนยันแล้วว่า เด็กมีความสามารถทำได้ตั้งแต่วัยเด็กตอนต้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัย

1. งานวิจัยที่ยังมีน้อยสมควรสนับสนุนให้ศึกษาวิจัย คือ
 - 1.1 การฝึกความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
 - 1.2 ผลการเรียนรู้ด้านเจตคติ
 - 1.3 ความคงทนของการเรียนรู้
 - 1.4 พฤติกรรมการเรียนของนักเรียน
2. ปรับปรุงวิธีการวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมการสอนของครู เพื่อให้ได้ข้อค้นพบที่เป็นประโยชน์นำไปใช้ได้
3. ทำวิจัยในชั้นเรียน ศึกษาอิทธิพลของตัวแปรต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อการเรียน เช่น
 - 3.1 ลักษณะความสัมพันธ์ และรูปแบบการสื่อสารระหว่างครูกับนักเรียน นักเรียนกับนักเรียน
 - 3.2 บุคลิกภาพของครูกับวิธีการปกครองชั้นเรียน
 - 3.3 สภาพการคบหาและมิตรภาพของนักเรียน
4. ศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน นักเรียนกับนักเรียน ระหว่างการเรียนการสอนภาษาไทยว่า มีผลอย่างไรต่อการรู้จักตนเองของนักเรียน
5. ทดลองวิจัยวิธีการเรียนการสอนภาษาไทยที่ฝึกความอดทนต่อความเห็นที่แตกต่างกันในหมู่นักเรียน

ข้อเสนอแนะอื่นๆ

งานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์เกือบทั้งหมด/เป็นการเรียนการสอนภาษาไทย ที่มุ่งพัฒนาความรู้ความสามารถโดยวัดจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ยังไม่มีวิธีการเรียนการสอนที่มุ่งพัฒนานักเรียนให้มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ (Emotional Maturity) เช่น การรู้เท่าทันอารมณ์ของตนเอง การรู้จักควบคุมความรู้สึกให้แสดงออกได้อย่างเหมาะสม การเข้าใจและรับความแตกต่างด้านความเห็น ความรู้สึกของผู้อื่น และมีทักษะที่จะปรองดองความแตกต่างให้เป็นข้อยุติที่ยอมรับได้โดยสันติ เนื้อหาภาษาเป็นสื่อที่จะฝึกและสร้างวุฒิภาวะทางอารมณ์ได้อย่างดี ซึ่งอาจเริ่มด้วยการสอน เรื่องของสติสัมปชัญญะตามแนวพุทธศาสนา ให้เป็นรูปธรรม และจนสร้างทักษะ (นิสัย) ที่สามารถใช้สติและสัมปชัญญะควบคุมพฤติกรรมของตน ถ้าการเรียนการสอนสร้างสิ่งนี้ให้กับเด็กไทยได้ สังคมประเทศไทยจะมีสันติสุขมากขึ้น

บรรณานุกรม

กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2538). การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอนกลุ่มทักษะ (ภาษาไทย) ระดับประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.

กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2540). การศึกษาศักยภาพของเด็กไทยระยะที่ 1 (2540). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ครุสภา.

กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ. (2537). การศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนกลุ่มทักษะของครูดีเด่นระดับจังหวัดในโรงเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.

กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2541). เอกสารประกอบการประชุม หมายเลข 2 การประชุมเรื่อง เทคนิคการสร้างเครื่องมือรวบรวมข้อมูลในการวิจัย วันที่ 7-11 กันยายน 2541 โครงการการเรียนการสอนที่ส่งผลต่อกระบวนการเรียนรู้ที่ยั่งยืนของเด็กไทย. (อัดสำเนา).

กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). เอกสารหมายเลข 2 ในการประชุมปฏิบัติการ เรื่อง เทคนิคการสังเคราะห์และเขียนรายงานผลการสังเคราะห์งานวิจัยโครงการ การศึกษาวิธีการเรียนและวิธีการสอนที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ที่ยั่งยืนของเด็กไทย. (อัดสำเนา)

กองวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2539). รายงานการวิจัยเล่มที่ 1 การสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวกับการสอนภาษาไทย ระดับประถมศึกษา (ระหว่างปี พ.ศ. 2527 - 2536). กรุงเทพฯ : กรมการศาสนา.

คณะศึกษา "การศึกษาไทยในยุคโลกาภิวัตน์". (2540). ความฝันของแผ่นดิน. (พิมพ์ครั้งที่ 3) กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ตะวันออก จำกัด (มหาชน).

ประภาพรรณ เล็งวงศ์ และคณะ. (2538). การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการสอนภาษาไทย ระดับประถมศึกษา ระหว่างปี พ.ศ. 2527 - 2536 ของสถาบันการศึกษา และหน่วยงานที่มีการดำเนินการวิจัยในเขตการศึกษา 1. (อัดสำเนา).

ภูษิต บุญทองเถิง. (2532). "การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ศึกษาในระดับประถมศึกษา." ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ศิริยุภา พูลสุวรรณ. (2530). "การศึกษาประสิทธิภาพของสื่อการสอนโดยการวิเคราะห์ห่อภิมาน." ปริญญานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

โสภณ ไปรินทร์. (2532). "การสังเคราะห์ที่เกี่ยวกับการสอนกลุ่มทักษะในระดับประถมศึกษาของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ." วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2538). ผลการสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวกับการสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2527 - 2536. กรุงเทพฯ : ม.ป.ท.

อุทุมพร จามรมาน. (2527). การสังเคราะห์งานวิจัยเชิงปริมาณ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Ausubel, David D. (1969). School Learning. New York : Holt, Rienhart and Winston.

Biggs, John B., and Moore Phillip J. (3rd ed.) (1993). The Process of Learning. New York : Prentice Hall.

Christie, Francis. (1989). Language Education. (2nd ed.) Oxford : Oxford University Press.

Glass, G. V., McGraw and M. L. Smith. (1981). Meta - Analysis in Social Research. New York : California Fage Publication.

Lefrancois, Guy R. (1996). Life Span. (5th ed.). Belmont, California : Wadsworth Publishing Co.

Savitri Suwansathit. (1997). Women and Gender - Related Considerations in Education Innovation For Sustaina Development. Unesco : Ble Principle Regional Office for Asia and the Pacific.

Unesco. (1998). Educating for a Sustainable Future. Paris : Transdisciplinary Project 75352.

Zaden, James W. Vander. (1993). Human Development. (5th ed.). New York : Mcgraw - Hill.

ภาคผนวก ก

รายชื่องานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์

- กรรณิกา ปิ่นทอง. 2537. "การเปรียบเทียบผลของการให้ข้อมูลย้อนกลับและบอกวิธีแก้ไขกับการให้ข้อมูลย้อนกลับ บอกวิธีการแก้ไขและให้กำลังใจที่มีต่อความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเทศบาล 4(เพาะชำ) จังหวัดนครราชสีมา." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- กรรณิการ์ ศุภรเวทย์ศิริ. 2533. "การสร้างแบบฝึกการเขียนสะกดคำยากสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จังหวัดสุรินทร์." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- กระจาย คงสง. 2538. "สภาพปัญหาข้อบกพร่องและวิธีการที่ใช้แก้ปัญหาในการเรียนการสอนภาษาไทยของครูสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอลาดบัวหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา." สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา.
- กอบเดช อ้าสะกะละ. 2537. "การเรียนรู้ความหมายของคำ : ผลของประเภทเนื้อหาของประโยคแวดล้อมและความสามารถในการอ่าน." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต. ภาษาไทย, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- กันยา ขุนสูงเนิน. 2540. "การสอนอ่านภาษาไทย เพื่อจับใจความ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ด้วยวิธีกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- กิงดาว พุทธิพันธ์. 2534. "กิจกรรมฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชาวเขา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- เกษรา ภัทรเดชไพศาล. 2537. "กิจกรรมเสริมทักษะการอ่านและการเขียน คำควบกล้ำ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- แก้วตา ยศอิ. 2536. "สภาพและปัญหาการสอนภาษาไทยโดยวิธีมุ่งประสบการณ์ภาษาในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ขจรวรรณ สุภา. 2538. "การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ความเข้าใจ การอ่าน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนอ่านโดยใช้โครงสร้าง ระดับยอดกับการสอนอ่านตามคู่มือการสอนภาษาไทย." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ขจิตพรรณ ประดิษฐพงษ์. 2535. "การพัฒนาทักษะการเขียนของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้กิจกรรมซินเนคติกส์." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ชนิษฐา โคตรเศรษฐี. 2538. "การสร้างแบบฝึก ภาษาไทยเรื่อง สุภาสิตไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ขวัญเรือน โพธิ์วิเชียร. 2538. "ผลการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้โปรแกรม ซี ไอ อาร์ ซี ที่มีต่อความสามารถในการอ่านเข้าใจความภาษาไทย ของนักเรียนระดับประถมศึกษา." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- คอดีเยาะ สอเฮาะ. 2537. "ผลของกลวิธีการอ่านที่มีต่อความเข้าใจเรื่องของนักเรียนไทยมุสลิมที่มีระดับความสามารถในการอ่านเข้าใจเรื่องต่าง ๆ." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- เครือวัลย์ ชรสวรรณ. 2541. "การใช้แบบฝึกการเขียนสะกดคำยาก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- จบ นิยะมะ. 2541. "ชุดการสอนเพื่อฝึกทักษะพื้นฐานในการเขียนเรียงความสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- จรรยา ศรีพันธะบุตร. 2533. "การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์และเจตคติต่อการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างกลุ่มที่สอนโดยใช้และไม่ใช้ชุดฝึกการเขียน." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- จรรยา บุญมีประเสริฐ. 2537. "ผลการสอนแบบชี้แนะ ที่มีต่อความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จันทร์เพ็ญ แฉ่นเต็อรอง. 2538. "การสร้างชุดฝึกการเขียนเรียงความกลุ่มทักษะภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- จันทร์ทิพย์ อุดม. 2538. "ผลของการใช้แผนการสอนวิชาภาษาไทย ตามหลักการร่วมมือกันเรียนรู้ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- จารุณี สุนทรโรจน์. 2541. "การสอนซ่อมเสริมคำยากวิชาภาษาไทยโดยการใช้เกมสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- จารุวรรณ บุญสิทธิ์. 2533. "การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้ชุดการสอนกับการสอนตามปกติ." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

- จารุวรรณ พิมพ์นิตย์. 2540. "เปรียบเทียบความสามารถการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำด้วย ร อ ว วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่สอนโดยใช้เกมในการฝึกทักษะกับการฝึกทักษะตามคู่มือครู." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- จำนง ไปธาเกียง. 2538. "การใช้แบบฝึกการเขียนสะกดคำยากเพื่อการสอนซ่อมเสริมสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ใช้ภาษาอื่นมากกว่าภาษาไทย." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- จำรัส ไชยมูล. 2537. "ผลที่เกิดจากการใช้เทคนิคสะสมความรู้ที่มีต่อความเข้าใจในการอ่านและความคิดเห็นด้านการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- จินตนา ชูเชิด. 2537. "การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเขียนสะกดคำยากภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยการใช้เกมกับการใช้แบบฝึก." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- จิรพรรณ ถานสีนาม. 2539. "การสร้างแผนการสอนการเขียนเรียงความสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีผลการเรียนภาษาไทยต่ำ." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- จวีพร สنها. 2537. "การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างวิธีสอนโดยใช้นิทานประกอบภาพการ์ตูนกับการสอนตามปกติ" วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- จุฬารัตน์ วงศศรีนาค. 2537. "การศึกษาผลสัมฤทธิ์การเขียนคำสะกดยากโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ใจทิพย์ อังตระกูล. 2537. "การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่สอนโดยแบบเรียนภาพการ์ตูน กับการสอนปกติ." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ฉัตรเฉลา ตรีแดงน้อย. 2539. "การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างการสอนตามธรรมเนียมการสอนอ่าน กับการสอนตามปกติ." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ชาญณรงค์ ผลประเสริฐ. 2535. "การเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา เจตคติต่อการเรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดพระปฐมเจดีย์ ระหว่าง นักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบซินเนคติกส์กับแผนการสอนตามคู่มือครู." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร

- ชุลีกร ทองด้วง. 2537. "อิทธิพลของกลวิธีจินตภาพที่มีต่อความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนที่มีช่วงความจำต่างกัน." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ณัฐพร สุจริตธรรม. 2540. "การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่องพื้นบ้านพื้นเมือง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้ชุดการสอนกับการสอนปกติ." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ณัฐวุฒิ ศิลาโชติ. 2537. "การประเมินโครงการการสอนภาษาไทย แบบมุ่งประสบการณ์ภาษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ" วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ดวงคิด วงศ์ภักดี. 2539. "การพัฒนาชุดฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ดวงเดือน สิงหราช. 2538. "การพัฒนากิจกรรมส่งเสริมการอ่านสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดนันทาราม อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- เดือนใจ ไทยแท้. 2538. "ปัญหาการสอนอ่านและเขียนภาษาไทย ของครูผู้สอนชั้นประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ทรรศยา เทพสิงห์. 2537. "การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การฟังภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลวัดพิชัยสงคราม จังหวัดสมุทรปราการ ที่เรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะการฟังที่สร้างขึ้นกับแบบฝึกทักษะการฟังตามคู่มือครู." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ทฤษฎี ธีระวัฒนาพันธุ์. 2536. "การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย เรื่อง "ตัวละครดมาตราแม่กอด" ด้วยการใช้แบบฝึกเสริมทักษะกับวิธีสอนแบบปกติ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ทับทิม พรหมวิหารส์จจา. 2533. "การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างวิธีสอนโดยใช้นิทานเป็นบทเรียน กับการสอนตามปกติ." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ทิพย์สุดา จงกล. 2541. "การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่าน และการเขียนสะกดคำยากวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- ทิพวรรณ หอมพูล. 2537. "การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความบทร้อยกรอง
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังการใช้แบบฝึกทักษะระหว่างกลุ่ม
ที่ใช้การสอนตามคู่มือครูกับกลุ่มที่ใช้แบบฝึกทักษะ." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต,
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ทิพวรรณ นามแก้ว. 2535. "การใช้แบบฝึกเสริมทักษะการเขียนคำที่มีพยัญชนะ น ง ด ม ก บ
เป็นตัวสะกดสำหรับนักเรียนชาวเขาเผ่ากระเหรี่ยงชั้นประถมศึกษาปีที่ 1." วิทยานิพนธ์
มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ทิพาภรณ์ กาฬะสิน. 2541. "การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านภาษาไทยเพื่อจับใจความสำหรับ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยนครสวรรค์.
- ทูน ภาษีธรรม. 2539. "การศึกษาการสอนภาษาไทยของครูภาษาไทยดีเด่นในโรงเรียนสังกัด
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปัตตานี" วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต,
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นงศรัตน์ เทียงตรง. 2538. "การเสริมสร้างความเข้าใจในการอ่าน วิชาภาษาไทย ชั้นประถม
ศึกษาปีที่ 6." สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น.
- นงลักษณ์ เฉลียว. 2537. "ผลของการใช้แผนภูมิโน้ตสนี่ที่มีต่อความสามารถในการอ่านในใจ
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัย
เชียงใหม่.
- นพคุณ บุญมาพิลา. 2540. "การศึกษาเปรียบเทียบการพัฒนาทักษะทางภาษา และความคิด
สร้างสรรค์ ที่ได้รับการฝึกด้วยกิจกรรมการเล่นของเด็กไทย กับการฝึกตามคู่มือครู
กระทรวงศึกษาธิการ." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- นริศรา คงทอง. 2539. "การสร้างแบบฝึกเสริมทักษะการฟังวิชาภาษาไทยโดยใช้แถบบันทึกเสียง
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยนครสวรรค์.
- น้อมจิตร คงสวัสดิ์. 2539. "การพัฒนาแบบฝึกเสริมทักษะการฟังภาษาไทย สำหรับนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- น้อมจิตร เพชรวิเศษ. 2541. "การพัฒนาแบบฝึกการเขียนสะกดคำยาก สำหรับนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่องมาจากฟากฟ้า." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม.
- นิคม ศิลาสูงเนิน. 2538. "การสอนภาษาไทยโดยใช้แบบฝึกทักษะทางภาษา เพื่อพัฒนาความคิด
สร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัย
ขอนแก่น.

- นิตยา เดชเล. 2540. "การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านเพื่อจับใจความและความคงทนในการเรียนรู้ วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างการสอนแบบกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน และการสอนแบบปกติ." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- นิตยา อยู่เครือ. 2535. "การศึกษาอิทธิพลของอัตราเร็วในการอ่านและความเข้าใจในการอ่านที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- นิธิพงษ์ ซอสน์เทียะ. 2537. "ความสามารถในการเขียนสะกดคำภาษาไทยของนักเรียนชั้น ป. 2 ที่พูดภาษาถิ่นโคราชและภาษาถิ่นอีสานในชีวิตประจำวัน ในโรงเรียนสังกัด สปจ. นครราชสีมา." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นิภาลักษณ์ ยอดยิ่ง. 2539. "แบบฝึกเสริมทักษะกิจกรรมขั้นตอนที่ 5 ที่มีประสิทธิภาพประกอบการสอนภาษาไทยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เรื่องฉันรักต้นไม้." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- เนาวรัตน์ ชื่นมณี. 2540. "การพัฒนาแบบฝึกทักษะภาษาไทย การสะกดคำยาก เรื่อง เปิดหายน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- เนาวรัตน์ ศรีกาสิ. 2538. "ปัญหาการสอนภาษาไทยของครูผู้สอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- เบญจมาศ กรี่แสง. 2535. "การศึกษาการเรียนการสอนเขียนร้อยกรองภาษาไทยในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดกรุงเทพมหานคร." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, ภาษาไทย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประพันธ์ ไชยณรงค์. 2537. "ผลของการนำเรื่องและตัวชี้นำที่มีความเข้าใจในการอ่าน." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ประพันธ์ เจ๊ะอูมา. 2537. "ผลของการจัดสิ่งช่วยเสริมความคิดรวบยอดของเนื้อเรื่องและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่มีต่อความเข้าใจในการอ่าน เรื่องภาษาไทยของนักเรียนที่พูดภาษามลายูถิ่นเป็นภาษาที่หนึ่ง." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ประภาพร เพ็งสีแสง. 2540. "การพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่มีรูปแบบทักษะสัมพันธ์และการบูรณาการเนื้อหาวิชา." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

- ประภาพรรณ เล็งวงศ์ และคณะ. 2538. "การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการสอนภาษาไทย ระดับประถมศึกษาระหว่างปี พ.ศ. 2537-2536. ของสถาบันการศึกษาและหน่วยงานที่มีการดำเนินการวิจัยในเขตการศึกษา 1." สปจ.เขตการศึกษา 1.
- ประยงค์ งามจิตร. 2533. "การสร้างแบบฝึกการอ่านคำที่ใช้อักษร ร ล ว ควบกล้ำ สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดอุดรธานี." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ประสิทธิ์ เดชครอง. 2539. "การสร้างแบบฝึกเสริมทักษะวิชาภาษาไทย เรื่องตัวสะกดมาตราแม่ กน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ปราณี คงพิภล. 2541. "ผลของการใช้โปรแกรมความคิดแบบสร้างสรรค์ที่มีต่อการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอนุบาลวัดสระแก้ว." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ปัญญา บัววิจนา. 2536. "การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเขียนจดหมาย กลุ่มทักษะ (ภาษาไทย) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการฝึกโดยใช้แบบฝึกทักษะการเขียนจดหมายกับโดยใช้แบบฝึกหัดตามคู่มือการสอนภาษาไทย." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ผกาวดี ปัญญาวรรณศิริ. 2540. "การสร้างแบบฝึกการอ่านออกเสียงพยัญชนะต้น ร อ และ พยัญชนะควบกล้ำ ร ล ว เพื่อใช้เสริมการสอนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- พงษ์ศักดิ์ ชื่นมณี. 2538. "ปัญหาการจัดทำแผนการสอนกลุ่มวิชาภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของครูในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พนัส สุขหนองบึง. 2538. "ผลการใช้เกมสอนซ่อมเสริมวิชาภาษาไทย กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่อ่านหนังสือไม่ออก." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พรทิพย์ สิมโน. 2536. "การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านและความสามารถในการเขียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนอ่าน โดยใช้โครงสร้างระดับยอต่อการสอนอ่านตามวิธีสอนในคู่มือครู." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

- พลอยศิริ มากมณี. 2538. "ผลของการฝึกออกเสียงโดยใช้สัทศาสตร์ ที่มีผลต่อการออกเสียงและการเขียนสะกดคำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีภาษามลายูถิ่นเป็นภาษาแม่." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, คณะศึกษาศาสตร์.
- พิกุล ภูมิเสน. 2533. "การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านเพื่อจับใจความ วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยวิธีสอนแบบกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน และวิธีสอนแบบปกติ." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พิกุล เลี้ยวสิริพงศ์. 2533. "การสร้างชุดการสอนแบบบูรณาการวิชาภาษาไทยสำหรับปัญญาอ่อนระดับพอเรียนได้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- พิพัฒน์ เองศิลป์. 2534. "การใช้แบบฝึกเสริมสมรรถภาพการอ่านเร็วกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- พิมพ์พา วิทโยพัรโกวิท. 2539. "การเปรียบเทียบการพัฒนาความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยแตกต่างกัน ที่เรียนโดยการสอนแบบแลกเปลี่ยนบทบาทผสมผสานการอธิบายโดยตรง." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิมล วิเศษสังข์. 2537. "การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย สมรรถภาพการอ่านจับใจความของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างการสอนที่ใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ และการสอนปกติ." หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ.
- พูลผล ชาญวิรัตน์. 2540. "การสร้างแบบฝึกเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ วิชาภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- เพชรปानी อินทรพาณิชย์. 2533. "เปรียบเทียบความสามารถในการฟังของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างการสอนโดยใช้และไม่ใช้นิทานพื้นบ้านอีสานประกอบการฟัง." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ไพจิตร วรวาท. 2539. "การจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-4 ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533) ในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน สังกัดกรมตำรวจ." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไพเราะ วุฒิเจริญกุล. 2540. "การพัฒนาชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาไทยเพื่อจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- ภาวิไล ธาตุไพบูลย์. 2538. "บรรยากาศในชั้นเรียนวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนที่นักเรียน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยสูง : ศึกษาเฉพาะกรณีในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดอุดรธานี." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ภูมิศรี จันทรดา. 2538. "แบบฝึกเสริมทักษะ กิจกรรมขั้นตอนที่ 5 ที่มีประสิทธิภาพเรื่อง พักทองของนิต ประกอบการสอนภาษาไทยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- มนทิชา ภัคดีณรงค์. 2540. "การศึกษาแบบฝึกเสริมทักษะกิจกรรมขั้นตอนที่ 5 ที่มีประสิทธิภาพและความคงทนในการเรียนรู้ เรื่องยังไม่สายเกินไป วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- มยุรี เหมือนพันธ์. 2535. "การสร้างแบบฝึกเสริมทักษะวิชาภาษาไทย เรื่องตัวสะกดมาตราแม่กต สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- มะลิ อัจฉิวิชัย. 2540. "การพัฒนาแบบฝึกทักษะภาษาไทย เรื่อง การเขียนสะกดคำไม่ตรงตามมาตราตัวสะกด แม่กน แม่กต และแม่กบ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- มานพ นวลสนิท. 2538. "การวางแผนระบบการสอนวิชาภาษาไทย ของครูที่สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, ภาษาไทย, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- มาลี นรสิงห์. 2538. "การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนด้วยการเรียนแบบร่วมมือระหว่างกลุ่ม ที่ใช้กิจกรรมการเขียน และไม่ใช้กิจกรรมการเขียน." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ยุพา บุญทวีสุข. 2536. "ผลของการสอนเสริมด้วย "วิธีที่สอนน้อง" ที่มีต่อความสามารถในการออกเสียงคำควบกล้ำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ยุพิน พลดร. 2540. "การสร้างแบบฝึกเสริมทักษะที่มีประสิทธิภาพในการออกเสียงพยัญชนะ ข, ฉ. สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ศึกษาเฉพาะกรณีที่พูดภาษาถิ่นส่วย โรงเรียนบ้านเหล่าหมากคำ." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- ยุรธา ชูดวง. 2537. "ผลการใช้ชุดการสอนเพื่อเตรียมความพร้อมทางภาษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- รพีพรรณ วันพุธ. 2538. "ความเข้าใจในการอ่านและความคิดเห็นต่อการเรียนภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนตามรูปแบบอเมริกา." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- รัชนีวรรณ สวงโท. 2539. "การสร้างบทเรียนสำเร็จรูปแบบเส้นตรงประกอบการ์ตูนสี วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่องการอ่านจับใจความ." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- รัตนา สันนาย. 2538. "การพัฒนาแบบฝึกการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชาวเขา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- รัตนา คุณาธรรม. 2535. "การพัฒนาและการใช้แบบฝึกการคัดลายมือสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- รัตนา ลีรัตน์. 2538. "ประเมินหลักสูตรภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร."
- ละเมียด วิเศษสิงห์. 2538. "ผลของการให้คำปรึกษาแบบพฤติกรรมนิยมที่มีต่อพฤติกรรมการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมิตรสัมพันธ์วิทยา อำเภอวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ลักคณา เจริญกุล. 2540. "การพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 : กรณีศึกษาในจังหวัดขอนแก่น." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- วนิดา วงศ์สาขา. 2540. "การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านคำศัพท์ เรื่องหมี่ใหญ่กับหมาป่า วิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างการสอนแบบกลุ่ม เพื่อนช่วยเพื่อนและการสอนแบบปกติ." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วรยา เพชรประดับ. 2538. "การพัฒนารูปแบบการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรสาคร." หน่วยศึกษานิเทศก์. สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรสาคร.
- วรรณวิไล พันธุ์สีดา. 2539. "ผลการทดลองใช้กิจกรรมฝึกทักษะการเขียนเรียงความและย่อความ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4." สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา.

- วัชรีย์ สุวรรณพันธ์. 2537. "ผลการใช้แบบฝึกเสริมทักษะการพูดภาษาไทยสำหรับนักเรียนชาวเขาเผ่ากระเหรี่ยง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 อำเภอสี จังหวัดลำพูน." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วัชรีย์ สมบัติทิพย์. 2539. "การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องการจำแนกคำในภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วันไชย ไทยใหม่. 2539. "การใช้แบบฝึกทักษะการอ่าน สำหรับนักเรียนชาวเขา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ในจังหวัดเชียงราย." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วิจิตรา ฐวะคำ. 2537. "การพัฒนาทักษะการเขียนเรียงความ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วิทยา สร้อยคำดี. 2537. "การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง "โบราณสถาน" สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วิราพร เอื้อปัญญา. 2541. "ความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยวิธี ซี ไอ อาร์ซี." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วิไล พิพัฒน์มงคลพร. 2535. "การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างการสอนโดยวิธีกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน กับการสอนปกติ." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- วีณา แขวงเมฆ. 2538. "ผลของวิธีเสนอให้เรียนที่มีต่อการรู้ความหมายของคำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีเพศต่างกัน." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- วีระศักดิ์ บัดดาลาโพธิ์. 2540. "ความยากง่ายในการเขียนสะกดคำพื้นฐานในแบบเรียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอพัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต. ภาษาไทย, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- แววดดี ปัญญาเรือง. 2538. "การใช้เพลงและเกมเพื่อใช้ฝึกอ่านออกเสียงคำที่ใช้พยัญชนะ ร ล ว ควบกล้ำ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ศรศักดิ์ ศรีตระกุล. 2541. "การใช้แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านและการเขียน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

- ศรีอัมพร จันทรทอง. 2535. "การศึกษาการใช้กลวิธีการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีระดับความเข้าใจในการอ่านและนิสัยรักการอ่านต่างกัน." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ศศิธร อินตุน. 2535. "การพัฒนาแบบฝึกการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ศิริพรรณ เขียวชะอุ่ม. 2538. "การสร้างแบบฝึกการเขียนสะกดคำที่ไม่ตรงตามมาตราตัวสะกด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ศิริพรรณ ครุฑไชยันต์. 2535. "ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านและเขียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา กับการสอนตามปกติ." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ศุภดาสด สิทธิประเสริฐ. 2536. "การใช้ชุดฝึกทักษะการเขียนคำภาษาไทยพื้นฐานสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สมชาย กระจายศรี. 2536. "การศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมการสอนของครูและความสามารถในการใช้ภาษาไทยของนักเรียนด้วยการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาและการสอนตามคู่มือครู." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- สมชาย มิ่งมิตร. 2539. "ผลการประเมินจากพอร์ตโฟลิโอที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมปอง อินทร์งาม. 2538. "การใช้แบบฝึกทักษะการเขียนบทร้อยกรองสี่คำเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สมร ยาสาร. 2537. "ผลของการสอนภาษาไทยโดยใช้กระบวนการสร้างความคิดรวบยอดที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สมศักดิ์ คงแก้ว. 2538. "การเปรียบเทียบผลการเขียนสะกดคำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น ที่ได้รับการสอนซ่อมเสริมโดยใช้แบบฝึกการเขียนสะกดคำกับการสอนซ่อมเสริมโดยใช้แบบฝึกหัดตามข้อเสนอแนะของกรมวิชาการ." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สมหวัง นิลพันธ์. 2536. "การศึกษาผลการเรียนวิชาภาษาไทยโดยใช้เทคนิคเพื่อนช่วยเพื่อนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สมาธิ วิเศษชุมพล. 2540. "การสร้างชุดการสอนที่มีประสิทธิภาพ วิชาภาษาไทย เรื่องการพูด ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- สรวงสุดา ปานสกุล. 2537. "การศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับรายการวิทยุโทรทัศน์ เพื่อส่งเสริมภาษาไทย ระหว่างครูภาษาไทย และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สันติ มุ่งหมาย. 2538. "การพัฒนารูปแบบการสอน(ซึ่งทำเป็นแผนการสอน)เพื่อส่งเสริมทักษะ การอ่านในใจ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สาธิต หนองชีวิวัฒน์. 2538. "การเปรียบเทียบความสามารถทางการเขียนความเรียงภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีความสามารถต่างกัน โดยได้รับการสอนแบบ เน้นกระบวนการและแบบวิจารณ์งานเขียน." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์-มหาวิทยาลัย.
- สายพิน สมุทรทัย. 2536. "ผลของการใช้วิธีสอนโครงสร้างระดับยอดที่มีต่อความเข้าใจในการ อ่านและความสามารถทางการเขียนของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สายรุ้ง มีसानุ. 2533. "การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนในการเรียนรู้วิชา ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้การสอนตามรูปแบบเพื่อให้เกิด มโนคติของบรูเนอร์ กับการสอนตามปกติ." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัย ขอนแก่น.
- สายสุนีย์ ธรรมดา. 2538. "ผลของการเรียนตามวิธี เอส ที เอ ดี ที่มีต่อการอ่านในใจ และความ คิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัย เชียงใหม่.
- สายหยุด แก้วสว่าง. 2536. "ผลของการใช้กิจกรรมคัดสรรที่มีต่อความเข้าใจในการอ่านในระดับ การสื่อสารของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ในเขตการศึกษา 6. "การศึกษาผลการสอนภาษาไทยโดยใช้ แบบฝึกการอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนประถมศึกษา ในเขตการศึกษา 6." สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดในเขตการศึกษา 6.
- สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ชัยนาท พระนครศรีอยุธยา ลพบุรี สระบุรี สิงห์บุรี อ่างทอง และอุทัยธานี. สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ในเขตการศึกษา 6.
- ลำอาง กล้าภักดี. 2534. "พฤติกรรมการสอนของครูผู้สอนกลุ่มทักษะ(ภาษาไทย)ชั้นป.6 โรงเรียน ในสังกัดสพจ.ฉะเชิงเทรา." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา

- สิริพัฒน์ ลาภจิตร. 2537. "การประเมินโครงการพัฒนาการสอนภาษาไทยแบบมุ่งประสบการณ์ ภาษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สิริรัตน์ ตระราชี. 2540. "การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนศัพท์ คำยากในวิชาภาษาไทย ของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้เทคนิคการจำ(ซึ่งผู้วิจัยสร้างเป็นชุดการสอน)." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สุคนธ์ กาสุยะ. 2538. "การพัฒนาทักษะการอ่านวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้แบบฝึกการอ่านในใจ." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สุจิตรา ศรีนวล. 2534. "การพัฒนารูปแบบการสอนอ่านภาษาไทยเพื่อความเข้าใจ โดยใช้กลวิธีการอ่าน – การคิด สำหรับนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุจินดา จันทวรรณ. 2533. "การสร้างแบบฝึกเสริมทักษะการฟังภาษาไทย ชั้นประถมศึกษา ปีที่ 4." สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสตูล.
- สุชาดา นาคคุณทอง. 2541. "การพัฒนารูปแบบการสอนซึ่งสร้างเป็นชุดการสอน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่าน เพื่อความเข้าใจในภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 4." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สุตใจ ศรีจามร. 2539. "ผลสัมฤทธิ์จากการใช้แบบฝึกคำควบกล้ำของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 2." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สุดาวรัตน์ คล่องการเขียน. 2535. "ผลของการใช้กิจกรรมคัดสรรในการสอนภาษาไทยที่มีต่อ พฤติกรรมการสนใจเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุทิน สุทธิสมบุรณ์. 2536. "การใช้บทเรียนโปรแกรมในการสอนภาษาไทยเรื่อง "ชนิดของคำใน ภาษาไทย" สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สุนันทา โกธา. 2537. "การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์กลุ่มทักษะภาษาไทยและเจตคติต่อการเรียน กลุ่มทักษะภาษาไทย ของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 1 ในเขตกรุงเทพมหานคร." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สุปราณี กัลปนารถ. 2535. "การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ระหว่างการ สอนโดยใช้บทเพลงประกอบการสอน กับการสอนโดยไม่ใช้บทเพลงประกอบการสอน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนบ้านพลาชุมพล อำเภอเมือง จังหวัด พิษณุโลก." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก.

- สุพรรณิ ททรัพย์เจริญ. 2534. "การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง คำพ้องเสียง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดฉะเชิงเทรา." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุรียา ตอพล. 2541. "การพัฒนาหนังสือเรียนและแบบฝึกเสริมทักษะสำหรับการสอนภาษาไทย แบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุวัฒน์ อุ้นทานนท์. 2535. "การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเขียนความเรียง และความคงทนในการเรียนรู้ สำหรับเด็ก เริ่มเรียน ที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา กับการสอนปกติ." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- เสถียร ณ เชียงใหม่. 2541. "ผลของการใช้ผังมโนภาพที่มีต่อการเขียนเรียงความ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- เสนอ ทองจีน. 2533. "ผลของการใช้นิทานและการใช้เกมที่มีต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ของนักเรียนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- เสาวคนธ์ ศรีพุทธดิolk. 2537. "ผลของการใช้เทคนิคแม่แบบควบคู่กับการเสริมแรงที่มีต่อการอ่าน คำควบกล้ำ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านราษฎร์ดำเนิน อำเภอหนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- เสาวคนธ์ สีพญา. 2540. "การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องสำนวนไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เสาวนีย์ ศิริบุญหลง. 2535. "ผลของตำแหน่งของคำถามประกอบการอ่านที่มีต่อความเข้าใจ เนื้อเรื่องของนักเรียนที่ระดับความสามารถทางภาษาต่างกัน." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- โสธยา ประนามอ. 2538. "ผลของการอ่านซ้ำต่างรูปแบบ และช่วงเวลาในการอ่านที่มีต่อความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนไทยมุสลิม." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- หทัยรัตน์ คงวัฒนะ. 2539. "การพัฒนาโปรแกรมการสอนซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีสัมฤทธิ์ผลการอ่านภาษาไทยต่ำ." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อดุลย์ ภูปลื้ม. 2539. "การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเขียนสะกดคำ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้แบบฝึกที่จัดคำเป็นกลุ่มคำ และแบบฝึกที่จัดคำละคำ." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- อดุลย์ ไทรเล็กทิม. 2537. "การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มทักษะภาษาไทย
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างกลุ่มที่ใช้และไม่ใช้ชุดฝึกสมรรถภาพการอ่านเร็ว."
วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- อภิรดี ทักธิการ. 2538. "การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถม
ศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยการทำแผนผังสรุปโยงเรื่องที่อ่านและเรียนโดยการเขียนเรื่อง
จากบทอ่าน." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อมรรัตน์ คงสมบูรณ์. 2536. "การเปรียบเทียบความสามารถและความเข้าใจในการเขียนสะกด
คำยากภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่สอนโดยใช้เกมและแบบฝึก."
วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- อรรณพ รัตนวิจารณ์. 2538. "การสร้างบทเรียนโปรแกรมวิชาภาษาไทย เรื่องการเขียนบทร้อย
กรองประเภทกลอนสุภาพ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5." วิทยานิพนธ์
มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อรรถ พลอยระหาร. 2536. "ผลของการสอนอ่านโดยวิธีธรรมชาติที่มีต่อความเข้าใจในการอ่าน
ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่พูดสองภาษา." วิทยานิพนธ์
มหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อรุณณี สายเสมา. 2536. "สัมฤทธิ์ผลด้านการอ่านจับใจความภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถม
ศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยวิธีการทำนาย." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัย
ขอนแก่น.
- อังคณา ชัยมณี. 2540. "การพัฒนาโปรแกรมส่งเสริมทักษะการอ่านภาษาไทยเพื่อความเข้าใจ
โดยใช้การเรียนแบบร่วมมือด้วยเทคนิคการแข่งขันระหว่างกลุ่มด้วยเกม สำหรับนัก
เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อารยา ปรากฏชื่อ. 2537. "ความเข้าใจในการอ่านและความคงทนในการจำของนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนโดยวิธีการใช้กิจกรรมละครสร้างสรรค์." วิทยานิพนธ์
มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- อุทัยวรรณ ปิ่นประชาสรร. 2538. "การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการเขียนภาษาไทย และความ
คิดสร้างสรรค์ทางภาษาระหว่าง นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนโดยใช้แบบฝึก
การเขียนอย่างสร้างสรรค์กับแบบฝึกตามคู่มือครูของกระทรวงศึกษาธิการ โรงเรียน
สาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร." ภาคหลักสูตรและการสอน
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

- อุไรวรรณ รุมพล. 2533. "เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์และความคงทนในการเขียนสะกดคำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยการใช้เกมประกอบการสอนและวิธีสอนปกติในจังหวัดบุรีรัมย์." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อุษา จิตถาวร. 2541. "การพัฒนาแบบฝึกทักษะเสริมทักษะกิจกรรมขั้นตอนที่ 5 ที่มีประสิทธิภาพเรื่อง เพื่อนรัก ประกอบการสอนภาษาไทยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- เอกชัย จักรนารายณ์. 2541. "การประเมินโครงการพัฒนาประสิทธิภาพการเรียนการสอนภาษาไทยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหนองคาย ตามทัศนะของครูผู้สอนภาษาไทย." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต. ภาษาไทย, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- โอภาส คงภักดี. 2535. "ผลของการตีความภาษาไทยที่มีต่อความสามารถในการแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชายและนักเรียนหญิงที่พ่อแม่มีอาชีพต่างกัน". วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, คณะศึกษาศาสตร์. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

ภาคผนวก ข

แบบประเมินงานวิจัยด้วยตนเอง

ชื่อผู้วิจัย..... ปี พ.ศ. ที่ทำ

ชื่องานวิจัย

เมื่ออ่านงานวิจัยแล้ว โปรดกา / ลงในช่องที่เหมาะสม

ลักษณะ	ไม่ดีเลย	ไม่ดี	ปานกลาง	ดี	ดีมาก
1. ปัญหาวิจัยชัดเจน					
2. สมมติฐานได้รับการเขียนอย่างถูกต้อง					
3. ปัญหาวิจัยที่สำคัญมากพอที่จะวิจัย					
4. ข้อตกลงเบื้องต้นชัดเจน					
5. ข้อจำกัดของการวิจัยได้รับการระบุครบถ้วน					
6. คำจำกัดความได้รับคำนิยามเชิงปฏิบัติการอย่างชัดเจน					
7. มีการกล่าวถึงการออกแบบการวิจัยครบถ้วน					
8. การออกแบบการวิจัยมีความเหมาะสมกับปัญหาวิจัย					
9. กลุ่มตัวอย่างและประชากรได้รับการบรรยายชัดเจน					
10. กระบวนการรวบรวมข้อมูลชัดเจน					
11. กระบวนการรวบรวมข้อมูลเหมาะสมกับปัญหาวิจัย					
12. ข้อมูลได้รับการตรวจสอบในด้านความเชื่อถือได้					
13. สถิติที่วิเคราะห์เหมาะสมกับปัญหาวิจัย					
14. ผลวิเคราะห์ได้รับการเสนออย่างเหมาะสม					
15. มีข้อสรุปที่ชัดเจน					
16. ข้อสรุปถูกต้องตามหลักฐานข้อมูล					
17. การอภิปรายกว้างขวางลึกซึ้ง					
18. การสรุปอ้างอิงไปยังประชากรได้ถูกต้อง					
19. การเขียนรายงานด้วยภาษาที่ถูกต้อง					
20. การเขียนรายงานมีความชัดเจน					
21. การเขียนรายงานดูสมเหตุสมผล					
22. การเขียนรายงานแสดงความไม่ลำเอียง					

ลงชื่อผู้ประเมิน

วันที่เดือน.....พ.ศ.....

รวมคะแนนจากข้อ 1 - 22

คะแนนได้อันดับคะแนน

แบบสรุปรายงานการวิจัย

วัน / เดือน / ปี/...../.....

ผู้สรุป

ลำดับที่

คำชี้แจง ให้ใส่ ลงใน หน้าข้อความที่สอดคล้องกับสภาพเป็นจริงของงานวิจัย และเติมข้อความในช่องว่าง

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของงานวิจัย

1. ชื่องานวิจัย

2. ชื่อ - สกุล ผู้ทำวิจัย

3. ปีที่พิมพ์

4. หน่วยงาน / สถาบันที่ทำงานวิจัย

5. ประเภทงานวิจัย

- ส่วนบุคคล
- คณะบุคคล
- หน่วยงาน
- ปริญญาโท / วิทยานิพนธ์
- ระดับปริญญาโท
- ระดับปริญญาเอก

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับเนื้อหาสาระของงานวิจัย

1. วิชาที่ทำวิจัย

- คณิตศาสตร์ ภาษาไทย
 วิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ

2. ระดับชั้นที่ทำวิจัย

- ประถมศึกษาปีที่ 1 ประถมศึกษาปีที่ 4
 ประถมศึกษาปีที่ 2 ประถมศึกษาปีที่ 5
 ประถมศึกษาปีที่ 3 ประถมศึกษาปีที่ 6

3. งานวิจัยนี้ศึกษาเกี่ยวกับอะไร

- รูปแบบการเรียนการสอน วิธีสอน
 วิธีเรียน อื่น ๆ (ระบุ)

4. เนื้อหาวิชาที่ทำวิจัย

5. ลักษณะของการวิจัย

- การวิจัยเชิงสำรวจ การวิจัยเชิงทดลอง
 การวิจัยเชิงสหสัมพันธ์ อื่น ๆ (ระบุ)

6. ประชากรกลุ่มตัวอย่าง

6.1 ประชากร คือ
จำนวนคน

6.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ
จำนวนคน

6.3 จำนวนกลุ่มตัวอย่างเมื่อเทียบกับจำนวนประชากร คิดเป็นร้อยละ

6.4 ในกรณีที่เป็นการศึกษาวิจัยเชิงทดลอง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มทดลอง กลุ่ม กลุ่มละ คน รวม คน

กลุ่มควบคุม กลุ่ม กลุ่มละ คน รวม คน

ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง คาบ คาบละ นาที

7. การสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

- แบบง่าย (*Simple Random Sampling*)
- แบบแบ่งชั้น (*Stratified Sampling*)
- แบบแบ่งกลุ่ม (*Cluster Sampling*)
- แบบหลายขั้นตอน (*Multistage Sampling*)
- อื่น ๆ ระบุ
- ไม่มีการสุ่ม

8. กรณีไม่มีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างใช้วิธี

- เจาะจง
- ตามสะดวก
- อาสาสมัคร
- อื่น ๆ (ระบุ)

9. สังกัดของประชากร / กลุ่มตัวอย่าง

- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน
- องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (เทศบาล , กรุงเทพฯ , เมืองพัทยา)
- อื่น ๆ (ระบุ)

10. ตัวแปรในการวิจัย

10.1 ตัวแปรอิสระ มี ตัว ได้แก่

- ตัวแปรอิสระที่ 1 (ชื่อ)
- ตัวแปรอิสระที่ 2 (ชื่อ)
- ตัวแปรอิสระที่ 3 (ชื่อ)
- ตัวแปรอิสระที่ 4 (ชื่อ)
- ตัวแปรอิสระที่ 5 (ชื่อ)
- ตัวแปรอิสระที่ 6 (ชื่อ)
- ตัวแปรอิสระที่ 7 (ชื่อ)
- ตัวแปรอิสระที่ 8 (ชื่อ)
- ตัวแปรอิสระที่ 9 (ชื่อ)
- ตัวแปรอิสระที่ 10 (ชื่อ)
- ตัวแปรอิสระที่ 11 (ชื่อ)
- ตัวแปรอิสระที่ 12 (ชื่อ)

12. แบบแผนการวิจัย

13. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- แบบสังเกต
- แบบสัมภาษณ์
- แบบสอบถาม
- มาตรการวัดทัศนคติ
- แบบทดสอบ
- อื่น ๆ (ระบุ)

14. การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

- ความตรง (Validity)
- ความเที่ยง (Reliability)
- อำนาจจำแนก
- ความยากง่าย

15. เครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูลมี ชุด คือ

ชุดที่	ประเภท / ใช้อัตว์ตัวแปร	ลักษณะของเครื่องมือ	คุณภาพของเครื่องมือ			
			ความตรง	ความเที่ยง	ความยากง่าย	อำนาจจำแนก
1.						
2.						
3.						
4.						
5.						

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับการวิเคราะห์ข้อมูล และผลการวิจัย

1. สถิติวิเคราะห์ข้อมูล

1.1 สถิติพื้นฐาน

- ร้อยละ
- ค่าเฉลี่ย
- มัถฐาน
- ฐานนิยม
- พิสัย
- ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- ความแปรปรวน
- อื่น ๆ (ระบุ)

1.2 สถิติอ้างอิง

- Z - test
- t - test
- ANOVA
- ANCOVA
- MANOVA
- Correlation
- Multiple regression
- χ^2 - test
- อื่น ๆ (ระบุ)
-

2. ข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์

2.1 กรณีงานวิจัยเชิงสำรวจ / เชิงทดลอง

ตัวแปรตาม	ค่าสถิติที่ใช้		ค่าสถิติทดสอบ	หมายเหตุ
	\bar{X}	(S.D.)		
ตัวที่ 1 ชื่อ				
กลุ่มทดลอง 1				
กลุ่มควบคุม				
กลุ่มทดลอง 2				
กลุ่มควบคุม				
กลุ่มทดลอง 3				
กลุ่มควบคุม				

ตาราง (ต่อ)

ตัวแปรตาม	ค่าสถิติที่ใช้		ค่าสถิติทดสอบ	หมายเหตุ
	\bar{X}	(S.D.)		
ตัวที่ 2 ชื่อ				
กลุ่มทดลอง 1				
กลุ่มควบคุม				
กลุ่มทดลอง 2				
กลุ่มควบคุม				
กลุ่มทดลอง 3				
กลุ่มควบคุม				
ตัวที่ 3 ชื่อ				
กลุ่มทดลอง 1				
กลุ่มควบคุม				
กลุ่มทดลอง 2				
กลุ่มควบคุม				
กลุ่มทดลอง 3				
กลุ่มควบคุม				
ตัวที่ 4 ชื่อ				
กลุ่มทดลอง 1				
กลุ่มควบคุม				
กลุ่มทดลอง 2				
กลุ่มควบคุม				
กลุ่มทดลอง 3				
กลุ่มควบคุม				

ตาราง (ต่อ)

ตัวแปรตาม	ค่าสถิติที่ใช้		ค่าสถิติทดสอบ	หมายเหตุ
	\bar{X}	(S.D.)		
ตัวที่ 5 ชื่อ				
กลุ่มทดลอง 1				
กลุ่มควบคุม				
กลุ่มทดลอง 2				
กลุ่มควบคุม				
กลุ่มทดลอง 3				
กลุ่มควบคุม				
ตัวที่ 6 ชื่อ				
กลุ่มทดลอง 1				
กลุ่มควบคุม				
กลุ่มทดลอง 2				
กลุ่มควบคุม				
กลุ่มทดลอง 3				
กลุ่มควบคุม				

2.2 กรณีงานวิจัยเชิงสหสัมพันธ์

ตัวแปรอิสระ	ตัวแปรตาม	n	\bar{X}	(S.D.)	r	สถิติและค่าสถิติทดสอบอื่น ๆ
1. ชื่อ	1. ชื่อ					
2.						
3.						
4.						
5.						
6.						
7.						
8.						
9.						
10.						
	2. ชื่อ					
1.						
2.						
3.						
4.						
5.						
6.						
7.						
8.						
9.						
10.						

ตาราง (ต่อ)

ตัวแปรอิสระ	ตัวแปรตาม	n	\bar{X}	(S.D.)	r	สถิติและค่าสถิติทดสอบอื่น ๆ
1. ชื่อ	3. ชื่อ					
2.						
3.						
4.						
5.						
6.						
7.						
8.						
9.						
10.						
	4. ชื่อ					
1.						
2.						
3.						
4.						
5.						
6.						
7.						
8.						
9.						
10.						

